

naša luč

4

1971

Ali poznaš Slovenijo?

„Jaz pa pojdem na Gorenjsko“

Škofovi zavodi — „Mali kruhek“ v Škofji Loki —
Hudičev boršt na Zaplati

Zavijmo danes na Gorenjsko. Seveda ne bo mogoče prepotovati vse Gorenjske, saj je je preveč. Oglejmo si vsaj košček le-te.

Gorenjska cesta nas popelje v Št. Vid. Najbolj zanimiva zgradba v Št. Vidu je sedanja vojaška šola. Ta ogromna zgradba se je včasih imenovala Škofovi zavodi, ker jo je zgradil ljubljanski nadškof Jeglič. Tu je bila prva slovenska gimnazija, ki je dala slovenskemu narodu celo vrsto katoliških izobražencev. Tak zavod in slovensko gimnazijo v njem je bil zmožen doseči le človek takega kova, kot je bil nadškof Jeglič: s tako ljubeznijo do svojega naroda in s tako vztrajnostjo; znano je bilo, da „so najbolj trmasti od Slovencev Gorenjci, najbolj trmasti od Gorenjcev Begunjci, najbolj trmasti od Begunjcev Jeglič in najbolj trmast od Je-

gličev nadškof Jeglič“. Po drugi svetovni vojni je ogromno zgradbo civilna oblast Cerkvi vzela in iz prve slovenske gimnazije naredila vojaško šolo. Bog ve, če se ni tedaj nadškof Jeglič v grobu obrnil...

Od daleč že se nam ponuja Šmarna gora, „ta najbolj smešni in leni velblod na svetu“ (Javoršek), kraj belega narcisa in teloha, nedeljskih sprehodov in nabitih nahrbtnikov, kranjskih klobas in vročega čaja na vrhu v senci prelepe Marijine cerkve. Grmada pa že s svojim imenom pove, da je bila včasih relejna postaja brezžičnega telegrafa — v času Turkov, ko so si ljudje s kresovi sporočali, da se je spet zagnala turška svojat puštit deželo.

Ne bomo se čudili, če bomo v Tacnu zaslišali vsaj melodijo tiste „Ko b' sodov ne b'lo...“, saj je Tacen domovina sodarjev.

Medvode so se postavile ob sotočje Save in Sore pod rob Sorškega polja in nas vabijo v prelepo okolico: na Golo brdo, v Babni dol, na Topol in Hom.

Zapustili bomo glavno cesto in se napotili na levo v mesto, ki je med vsemi slovenskimi mesti najbolj ohranilo prvotno podobo, v Škofjo Loko. Prelep je pogled na to mesto pod Gradom in Kranceljnom, še bolj zanimiv pa je obisk starega mestnega jedra z dvema trgovama, ozkimi uličicami in delom mestnega obzidja. Preko osemsto let so bili tod gospodarji škofje iz Freisinga: ti so postavili na obronkih Loškega pogorja utrdbe in grad, pod njimi pa je v rogovi Selške in Poljanske Sore zaživelo mestece z obrtniki in cehi, kramarji in sejmarji, menihi in duhovniki. Še danes pečejo v spomin na lepe stare čase „mali kruhek“.

Pa je le prav zaviti v to staro mestece: čez obokani Kamniti most, mimo mlina in Kasarne, nunske cerkve in bivšega nunskega samostana, čez Mestni trg, na katerega se hiše končujejo s šilastimi in okroglimi vrati, obokanimi vežami in temnimi stopnišči, mimo starega rotovža in starega župnišča, opuščene-ga vodnjaka in častitljivega zna-

(Dalje na 3. strani ovitka)

Šenčur
pri Kranju

glasovi iz ljudstva

Sem in tja beremo v časopisju od doma tudi kakšen glas malega človeka. Ker utegne biti ta glas izraz mišljenja širokega kroga ljudi, mu je vredno prisluhniti. Zadnje čase smo brali v ljubljanskem Delu sledeča pisma:

„Cenjeni tovariš Gorjup, v pogovoru z bravci ste nekaj omenili o velikem dogajanju pri nas. Kaj ste s tem hoteli povedati? Morda to, da je naše romanje prispelo na predvideni cilj? Reforma, stabilizacija in devalvacija z njenimi posledicami. Nikoli v preteklosti nisem obupala, ne tedaj, ko smo se lačni in bosi prebijali skozi sovražnikove zasede. Ne potem, ko sem že skoraj z osivelemi lasmi v nedogled iskala zaposlitve. Ali pa tedaj, ko so moji mesečni prejemki (kljub predvojni kvalifikaciji) leta in leta dosegali bornih 60 tisočakov. Nikoli! Šele danes začenja moje upanje plahneti. Da, odslužili smo svoje, tudi domovini. Nisem bila med tistimi, ki zajemajo socialistične pridobitve z veliko žlico. To tudi ni bila moja želja. Žal pa se tudi moji najskromnejši upi niso uresničili. Za nas enega starejših se ne dogaja nič velikega več.“ (Delo, Ljubljana, 27. feb. 1971, str. 23)

„Pretrgali se boste od same ganjlive skrbi za malega človeka! Zdaj, ko ga bo začel požirati vrtnec poskakujočih cen, imate malega človeka v vseh naslovih, se sprašujete, kako bo živel, ali se mu bo občutno zmanjšal standard ali ne, zraven pa zagotavljate, da se to ne sme zgoditi. Pa vendar nihče ne dvomi, da se bo standard nižal in da je vsako sprenevedanje pesek v oči. Od kod torej ta nenadna hrupna skrb? Saj dobro vemo, koliko je ura... Prej ste gnali zmeraj gloriozo velikih uspehov, zdaj, ko smo v zadolženosti, pa se spomnite malega človeka in vzdihujete...“ (Delo, Ljubljana, 12. feb. 1971, str. 3)

Nekdo drug piše glavnemu uredniku Dela in mu očita, da je v nekaterih dose-danjih pogovorih uporabljal izraze kot „več potrošimo, kot ustvarjamo“, „bre-me stabilizacije bomo nosili vsi“, „mi vsi smo odgovorni“, kar vse se mu ne zdi sprejemljivo. Potem pravi: „Uvažamo zelje, jajca, koruzo, meso, mleko, toda nihče ne pove, zakaj je tako daleč prišlo... Beremo o korupciji, ukrene se nič. Denar, ki so ga ljudje prispevali skupnosti, je splahnel pri odprtih hlevih, EKK-u Velenje, političnih tovarnah itd. Brema pa pada navzdol. Samo navzdol. Takrat ne zgrešimo malega človeka.“ (Delo, Ljubljana, 5. marca 1971, str. 3)

„Vaš novinar France Seunig je svoj članek ‚Naši varčevalci o dodatnih obre-stih‘ sklenil z ugotovitvijo, da je sedem milijonov jugoslovanskih varčevalcev zainteresiranih za stabilnost dinarja, da pa so ti varčevalci žal neorganizirana nevladna armada... Postavlja se vprašanje, zakaj tako visoko število državljanov s popolnoma identičnimi osebnimi interesi (stabilnost dinarja) kljub tolikšnemu govorjenju o tem, da v samoupravni družbi občani soustvar-jajo politiko, ne more uveljaviti svojih interesov in vplivati na politiko v smeri teho interesov. Nemara je v mehanizmu samoupravne demokracije kratek stik med središči odločanja in središči politične moči ter med bazo te samo-upravne demokracije, ker ta baza ne more odločilno in učinkovito izraziti ne-zaupnice politiki in politični praksi, ki nas stihijsko pelje od inflacije do de-valoracije in znova inflacije. V mehanizmu parlamentarne demokracije je ta zadeva vsaj delno urejena s tem, da volivci na volitvah izrečejo zaupnico ali nezaupnico nosivcem določene politike.“ (Delo, Ljubljana, 5. marca 1971, str. 3)

Komentar menda ni potreben.

naša luč 1971

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 20
april 1971

Revijo ureja uredniški od-
bor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mo-
horja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark.
Anglija	19 an. šil.
Švedska	14 š. kron.
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

4

Sadna burka proti Kristusu

Proces proti Kristusu se je vršil v dveh delih: prvi je bil verski, drugi civilni. Prvi se je odigral pred judovskim verskim sodiščem: Kristus je bil obtožen verskega zločina in zaradi tega obsojen na smrt. Ker pa domače versko sodišče ni smelo smrtno obsodbe tudi izvršiti, je bilo treba še pred rimsko civilno sodišče.

VERSKI PROCES

Že ponoči je tast velikega duhovnika Kajfe in bivši veliki duhovnik Ana Jezusa spraševal o nauku in učencih, da je pravno vprašanje opredelil. Tudi so se že k nočni seji velikega zbora zbrali najbolj zaigrani Jezusovi sovražniki in Jezusa spraševali, da so s tem zbrali podatke za uradni postopek proti njemu.

Pravno sejo je imel veliki zbor šele proti jutru, nekako ob petih. K tej so se zbrali člani vseh treh skupin: duhovniške aristokracije, svetne aristokracije in zastopnikov ljudstva, vsega skupaj 71 ljudi.

Proces se je začel z zasliševanjem mnogih prič, ki pa so pričale po krivem. Ob takem pričevanju se razprava ni mogla razviti, pa tudi videza zakonitosti ni ohranila.

Končno sta nastopili dve priči, ki sta se vsaj na videz ujemali. Povedali sta, da je Jezus nekoč rekel, da more podreti božji tempelj in ga v treh dneh zopet postaviti. Sodniki so z nadaljnjim izpraševanjem ugotovili, da se tudi ti dve pričevanji v podrobnostih ne ujemata.

Poleg tega je Jezus gornje besede uporabil v prispodobi: ni govoril o jeruzalemskem templju,

ampak o svojem telesu. Tudi ni trdil, da ga bo on podrl, ampak je pozval nasprotnike, naj ga poderejo.

Ko je veliki duhovnik opazil, da se tudi pričevanje zadnjih dveh prič razblinja v nič, je odločilno posegel vmes. Dvignil se je in s slovesno zakletvijo zahteval od Kristusa izjavo: „Rotim te pri živem Bogu, da nam izjaviš, če si ti Kristus, Sin božji.“ Jezus je odgovoril: „Sem.“

Komaj so člani velikega zbora zaslišali Jezusove besede, so razkačeni planili pokonci in kot za stavo spraševali: „Ti si torej Sin božji?“ V napetem molku sodišča je bilo čuti Jezusov odgovor: „Sem.“

Ko je veliki duhovnik slišal ta jasni odgovor, je zakričal ves iz sebe: „Bogokletje je izrekel! Kaj nam je treba še prič? Glejte, zdaj ste slišali bogokletje. Kaj se vam zdi?“ Vsi so glasno odgovorili: „Smrt zaslužil!“

Vprašanje, ki ga je veliki duhovnik stavil Jezusu, je bilo popolnoma nezakonito. Ker niso priče do tedaj ničesar dokazale, je skušalo sodišče doseči, da bi obtoženec pričal proti samemu sebi. To pa je bilo v nasprotju s pravnimi določili.

Obsodba je bila protipravna tudi zato, ker je bila izrečena proti staremu in svečanemu pravilu, po katerem ni smel biti nihče obsojen brez vsaj dveh ali treh prič.

Ni jasno, ali sta v tistem času že obstajali tudi določbi, da se na nočni seji ne smejo vršiti kriminalne razprave in da ne smejo izreči sodniki obsodbe že na sam dan razprave. Če sta obstajali, je bila

obsodba tudi zaradi teh dveh določb neveljavna.

CIVILNI PROCES

Smrtno obsodbo, ki jo je izrekel veliki zbor, je moral izrecno potrditi rimski namestnik. To pa se je moglo zgoditi na dva načina: tako, da je rimski namestnik potrdil smrtno obsodbo, ki jo je izrekel veliki zbor, ali pa tako, da je začel proti obtožencu novo razpravo. Veliki duhovniki so izbrali drugi način, ker bi utegnili pri prvem načinu rimski namestnik raziskati, ali se je pravni postopek pred velikim zborom vršil pravilno, in bi tako odkril nepravilnosti.

Na koncu jutranje seje je odšel skoraj ves veliki zbor pred Pilatov sodni stol. S seboj so pripeljali tudi Jezusa. Moralo je biti nekako ob šestih zjutraj.

Ko je Pilat vprašal tožitelje, kakšno tožbo imajo proti Jezusu, so ti odgovorili: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in brani cesarju davke dajati, in pravi, da je on Kristus kralj.“ Obtožba je bila izrazito politična: Jezusa so prikazali kot političnega prekucuh, ki brani cesarju davke dajati, in kot nacionalističnega voditelja, ki trdi, da je politični kralj-odrešenik.

Pilat je takoj zaslutil, da obtožbe ne drže, a ker je šlo za hujškanje proti Rimu, je moral on, zastopnik Rima, obtoženca zaslišati; sicer bi mu grozila nevarnost, da ga razočarani toživci ovadijo v Rim.

Pilat je odšel v sodno palačo, kamor so medtem pripeljali Jezusa. Vprašal ga je, če je on res judovski kralj. Jezus je odgovoril, da je kralj, da pa njegovo kraljestvo ni od tega sveta.

Pilat je odšel ven in izjavil, da ne najde na obtožencu nobene krivde. Med množico in člani velikega zbora je zaplalo jezo razburjenje. Začeli so silovito ugovarjati in vsevprek so ponavljali razne obtožbe, posebno politične: „Huj-ska narod, učeč po vsej Judeji, začeni od Galileje do sem.“

(Dalje na str. 6)

Beganica

Samo spomin je bil, ko sem jo kupil. Pravzaprav sem kupil tri: dve večji in eno prav majceno tam v Familiji na Glass Ave. Zavite v bel papir sem jih prinesel domov in jih del v visoko kristalno vazo.

Tri beganice, dve večji in eno — čisto majceno, da bi jo lahko del v gumbnico. V temle hipu sem star šele deset let in v Podbrezjah je cvetna nedelja. Kdo mi more braniti, da bi ne bil star deset let, če pa imam Podbrezje še vedno globoko v srcu in sem samo tam nesel beganico v cerkev. Jaz, Strithov Ciril, Matijevčev Nejče, Obramov Lado, Mrkovčev Fronc, Hajmanov Lojz, Poderžajev Nac. In ko smo jih nesli na ta konec vasi, kjer je bila farna cerkev (moj Bog, kakšne lepe kranceljne jabolke smo imeli v bršljanu!), so se nam pridružili še Blekov, Jeretov in Korenov. Šli smo v gruči, leskovo šibje se je upogibalo, bršljan, ki smo ga nabrali v Črepinjeku, je bil temnozelen, jabolka zlata, čeprav zgrbančena, in na vrhu je bila drobna šibica oljke.

In v cerkvi smo stali spredaj, visoko držali svoje beganice, da so ujele blagoslovljene kapljice vode, ki so jih stari župnik Václav škropili čez nas.

Verjemite mi, da vam staro življenje ni pokazalo vsega, če niste še videli cvetne nedelje z beganicami. Vi morda tiščite med prsti drobno vejico suhe oljke in jo nemara doma niti za križ ne zataknete, kakor bi

jo morali. Pri nas smo jo za križ ali pa za staro sliko, ki je bila na steklo narisana in je kazala svetega Florjana, ki je imel rdečkast plašč in modre golonice in je iz golide zlival vodo čez majhne hiše, ki so gorele. Pa ne zares, le slika je bila taka. Če se je peresce z oljke odtrgalo in padlo na tla, ga je bilo treba pobrati, toda ne v smeti vreči. Smelo je samo v ognju zgoreti. To smo vedeli v Podbrezjah, danes pa malokdo ve in tisto oljko nekateri po cel teden po žepih valjajo, namesto da bi hiši in ljudem v njej žegen privoščili.

Nobena stvar na svetu ni tako lepa, kakor je beganica na cvetno nedeljo. V njej so leskove šibe trdno zvezane skupaj, na vrhu pa bršljan, ki senči jabolka, ki so nanizana na močno vrstico. Vmes smo včasih privezali tudi nekaj pomaranč, ki so imele rdeče meso in so za beganice prišle prav s Sicilije, kjer so podbreške lastovke prezimovale. Tako so vselej rekli Mrkovčev stric, ki so bili tedaj že stari in so gotovo vedeli, da je tako, ker so nekoč na Laško šli na božjo pot.

Tele beganice v kristalni vazi, ki gledajo po belem prtju na mizi, niso čisto prave, toda podobne so jim. Del starega sveta so, ki smo ga izgubili, vi in jaz, del Črepinjeka, kjer je rasel bršljan in je rasla leska, del Strithovega in Matijevčevega sadovnjaka, kjer so rasli zimovčki, trda jabolka, ki so bila dobra šele tam okrog božiča in so edina zdržala do cvetne nedelje, čeprav se jim je koža namrgodila. Ampak dobra so bila, moj Bog! Takih nikoli več nisem jedel.

Zdaj sem star deset let in ko sem odhajal k Sv. Vidu, sem pogledal nazaj za ljudmi. Tako rad bi videl, da bi šli za menoj Matijevčev, Jeretov, Blekov, Mrkovčev...

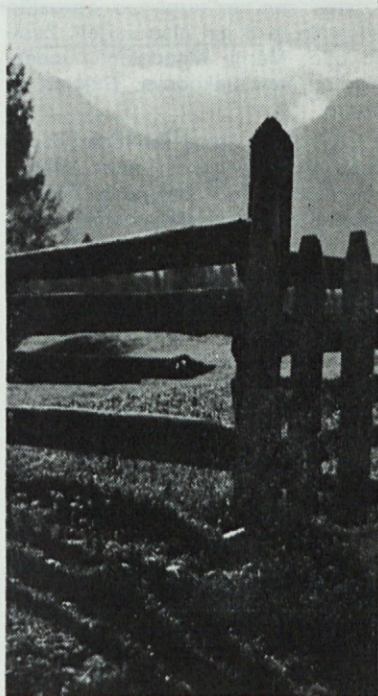
Pa jih ni bilo. Navadni ljudje so bili v zakmašnih oblekah, ženske nobene v rutah in šerpah, nobene beganice, neko letalo je prihajalo, menda iz New Yorka, in bučalo proti letališču.

Če bi mogel, bi se naskrivaj zmuznil iz gruče in za krajem šel domov, v Podbrezje, mimo Obramove ozimine naravnost v Črepinjek. S krivcem bi narezal leskovega šibja, natrgal bršljana in bi potlej sedel v suhem vresju. In če bi zavekal, kdo bi kaj mogel? Saj bi bil sam v Črepinjeku, sam, kjer sem nekoč hodil. Nekaj lepega je umrlo in za to lepo med nami nihče več ne veka.

Vsaj eden bo, ki je nekoč beganico nosil in jo je imel rad.

Tri sem imel to leto: dve malo večji in eno prav majceno. Toda niso prave, samo podobne so pravim. Vendar bodo ostale v kristalni vazi. Za spomin!

Karel Mauser

Tretji dan je vstal

- Tudi apostoli so se s to resnico težko sprijaznili.
- Gre za nadnaravno resnico.
- Ne sprejeti je je isto kot za-teči se v nesmisel.

Evangelist Marko pripoveduje, kako so šle pobožne žene z balzomom, ki pa že ni bil več potreben, h Gospodovemu grobu, pa so ga našle praznega. In o prikazni angela, ki jim je oznanil, da je Kristus vstal, in jim ukazal, naj o tem obveste Petra in apostole. Tega naročila one iz strahu niso izvršile. Ko jih je strah minil, ker se jim je Kristus sam prikazal, so obvestile apostole, a ti jim niso verjeli. Žene so bile: Marija Magdalena, Joana, Marija, mati Jakobova, Saloma in druge.

Najprej so videle vstalega Jezusa žene, a nihče jim ni verjel. „Kakor so rekle žene,“ sta rekla učenca na poti v Emavs skrivnostnemu sopotniku, ko sta govorila o praznem grobu. Tedaj se je on vznejevoljil in jima rekel: „O, nespametneža!“

Kljub temu pa so se v prvi Cerkvi sklicevali na pričevanje mož, ko so govorili o Kristusovem vstajenju. Tako je storil že apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom: „Tretji dan je vstal kakor je v pismih. Prikazal se je Kefu in potem dvanajsterim. Potem se je prikazal več kot pet sto bratom hkrati, izmed katerih je še zdaj večina živih, nekateri so pa zaspali. Potem se je kakor negodniku prikazal tudi meni.“

Ti Izraelci so bili kaj trmoglav:

bolj so bili pripravljeni vse zanikati kakor videti prikazni.

Ko bi rekel, da je Kristusovo vstajenje največji dogodek v svetovni zgodovini, bi s tem le ponovil splošno trditev. A ne čisto točno, če se prav vzame.

Vstajenje ni zgodovinski dogodek, ker je nad človeško zgodovino. S tem nočem reči, da bi pričevanja, ki jih o vstajenju imamo, ne bila strogo zgodovinska. Hočem le reči, da je vstajenje nadnaraven dogodek, kot je nadnaraven dogodek učlovečenja in vsi misteriji. Vse to je predmet vere: zgodovinski dogodki, strogo dokazljivi in ki jih ni mogoče pametno ne zanikati ne okrniti, nas vabijo k temu, da jih sprejmemo. Narediti moramo korak, bolje rečeno skok: po eni strani nujen skok, po drugi strani pa svoboden skok.

Če mi nekdo reče, da je dvakrat dve štiri ali da je celota večja kot njen del, nisem svoboden, da bi to trditev sprejel ali zanikal: moja pamet je prisiljena, da to sprejme. Če pa mi nekdo dokazuje, da je Kristus vstal, sem svoboden, da to verjamem ali ne, pa čeprav je ta trditev tako trdno dokazana, kot sta bili oni dve. Prav zato pa je vera zaslužna. To, kar v veri sprejemam, je nadnaravno, ne naravno.

Knjiga „Vesoljna zgodovina“, ki

jo je njen pisatelj predlagal za nič manj kot za berilo v vseh šolah v Angliji, govori o Kristusovem vstajenju s temi besedami:

„Razum Jezusovih učencev se je potopil za nekaj časa v temo. Iznenada je vstala med njimi govorica, da Jezusovega trupla ni več v grobu, v katerega je bilo položeno, in da ga je ta in oni videl živnega. Kmalu so se začeli tolažiti z mislijo, da je Kristus vstal od mrtvih, da se je mnogim prikazal in da je šel vidno v nebesa. Našle so se priče, ki so izpovedale, da so ga z lastnimi očmi videle iti v nebesa. Odhajal je skozi nebesno sinjino k Bogu...“

Na tak način govore sodobni neverniki o temeljnem dogodku krščanske vere. Dokler ostajajo pri teh splošnih trditvah, se nesmisel njihovega govorjenja ne pokaže. Ko pa hočejo pojasniti to, kar se je na velikonočno jutro zgodilo, tedaj si izmišljajo tako neverjetne stvari, da bi človek komaj mogel verjeti, da si to upajo: eni pravijo, da je bil Kristus v resnici živ pokopan, potem naj bi se zbudil v grobu, se rešil rjuhe in obveze, premaknil veliko skalo od vhoda v grob in zbežal nag s prebodenim srcem. Drugi pravijo, da je truplo v grobu sprhnelo, vse pa, kar so videli apostoli in učenci, tudi na obali Gali-

Odgovorite, če znate!

Naslednjih deset preprostih vprašanj vam lahko marsikaj odkrije: da poznate vsaj osnovno krščanski verski svet ali pa da ga ne poznate. Tudi to zadnje spoznanje je lahko koristno...

1. V KAKŠNEM JEZIKU JE GOVORIL JEZUS?

Hebrejsko.
Aramejsko.
Grško.

2. KATERE TRI APOSTOLE JE IMEL JEZUS OB POSEBNIH PRILOŽNOSTIH PRI SEBI?

Petra, Jakoba, Janeza.
Petra, Andreja, Tadeja.
Janeza, Filipa, Simona.

3. ČESA SO SE JUDJE SPOMINJALI Z JEDJO VELIKONOČNEGA JAGNJETA?

Mojzesovega rojstva.
Odhoda Izraelcev iz Egipta.
Dneva, ko je Bog dal Mojzesu deset božjih zapovedi.

4. KAKO SE IMENUJE APOSTOL, KI „GA JE JEZUS LJUBIL“?

Jakob.
Peter.
Janez.

5. KDO JE BIL PRVI PAPEŽ?

Pavel.
Janez.
Peter.

6. KOGA SO IZVOLILI APOSTOLI V APOSTOLSKI ZBOR NAMESTO JUDEŽA?

Matija.
Barnaba.
Pavla.

7. KAJ SE JE ZGODILO NA PRVE BINKOŠTI?

Apostoli so ustanovili kardinalski zbor.

Sveti Duh je prišel.
Izvolili so prvega papeža.

8. KOGA IMENUJEMO APOSTOLA NARODOV?

Pavla.
Frančiška Ksaverja.
Avguščina.

9. KOLIKO KNJIG OBSEGA CELOTNO SVETO PISMO?

45.
72.
112.

10. KDO SO ŠTIRJE EVANGELISTI?

Matej, Pavel, Peter, Janez.
Marko, Juda, Luka, Peter.
Matej, Marko, Luka, Janez.

Sedaj pa na delo! Redujte se tako: če je pravih 10 ali 9 odgovorov, *odlično*; če 8 ali 7, *prav dobro*; če 6 ali 5, *dobro*; če 4 ali 3, *slabo*; če 2 ali 1, *prav slabo*.

Odgovori so na strani 6.

lejskega jezera, naj bi bile „vidne in slušne prevare“. Te naj bi seveda imel tudi apostol Tomaž, ko je videl Jezusa. Spet drugi trdijo, da naj bi apostoli Jezusovo truplo ukradli in skrili. Evangelist Matej omenja, da „se je ta govorica razširila med Judi do današnjega dne.“

Ti brezverci bi na vsak način radi razložili izredni dogodek Jezusovega vstajenja na kakšen „pameten“ način. V roke vzamejo štiri evangelije in črtajo z rdečim svinčnikom vse vrstice ali odstavke, kar se jim zdi. S tem, kar jim od tega črtanja ostane, napišejo potem „Resnično Kristusovo zgodovino“. Jasno je, da tako zelo lažnivim dokumentom, kot bi bili v tem primeru evangeliji, človek ne bi mogel v ničemer zaupati. Jasno je pa tudi, da bi bilo v tem primeru edino pametno, zanikati celo to, da je Kristus živel. Prav do tega pa so

nekateri od teh brezvercev tudi prišli.

Vendar je zanikati, da je Kristus živel, mnogo težje, kot zanikati, da so živeli Julij Cezar, Napoleon Bonaparte ali Prešeren. Ker je korak v vero težko narediti, se nekateri rajši zatečejo v nesmisel.

Sveti Avguštin je v 4. stoletju pisal takole: „Za nekatere ljudi je neverjetno, da bi Kristus vstal od mrtvih; dalje, da bi ves svet verjel v to; pa še bolj, da bi nekaj malega ljudi, preprostih, šibkih, neučenih prepričalo o tem ves svet, celo učene in modrijane. Prvega nočejo verjeti; pri drugem nimajo druge poti, kot da verjamejo; s tem pa nimajo drugega izhoda, kot da dopuste tudi tretje.“

Res, brez Kristusovega vstajenja bi bil tudi obstoj Cerkve največji nesmisel.

Po Castellaniju

VELIKO
BLAĖOSLOVA
ZA
VELIKO
NOČ
VAM
ŽELIJO
VAŠI
DUHOVNIKI

Sodna bučka proti Kristusu

(Nadaljevanje z 2. strani)

Te besede so zbudile Pilatovo pozornost, ker je bilo videti, da bo mogel rešiti vprašanje še na drug način. Vprašal je, če je Jezus Galilejec. Ko so mu odgovorili, da je z ozemlja četrtega oblastnika Heroda Antipa, ga je poslal k njemu. Ta je bil zaradi velikonočnih praznikov tedaj v Jeruzalemu.

Herod je menil, da bo Jezus storil pred njim kakšen čudež. Na vse načine ga je spraševal, pa ni dobil od njega nobenega odgovora. Ker se je čutil ponižanega, ga je ukazal ogrniti v bel plašč, kakor so se v tistem času oblačili ugledni ljudje za svečanosti. S kakšnim izrabljenim plaščem je Jezusa v svojem norčevanju proglasil za kralja, za kar se je Jezus sam imel. Jezusa so peljali nazaj k Pilatu.

Pilat je sklenil, da bo v nekaterih stvareh toživcem popustil in bo tako našel zasilni izhod iz položaja.

Tak velikonočni šopek bo ustvaril veselo razpoloženje v celem stanovanju. Jajca je treba izprazniti in lupino pisano pobarvati ter obesiti na vejico grma.

Toživcem je povedal, da ni našel na Jezusu nobene krivde, pa tudi Herod ne. Kljub temu ga bo dal preteptati, potem ga bo izpustil. Čudno je, kako se je mogel Pilat odločiti za strahotno rimsko bičanje, če ni našel na Kristusu nobene krivde.

Pilat pa je hotel toživce še na drug način potolažiti. Ker je bila navada, da je rimski namestnik za Veliko noč izpustil jetnika, ki ga je izbralo ljudstvo, je menil, da bo s tem olajšal judovskim voditeljem sprijaznjenje z izpustitvijo Jezusa. A se je urezal. Veliki duhovniki so ljudstvo naščuvali, da je zahtevalo ubijavca in tata Barabo. Ko je Pilat vprašal, kaj naj potem stori z Jezusom, so kričali: „Križan naj bo!“

Pilat je bil prepričan, da je Jezus nedolžen. Bal pa se je dvojega: da bi s tem, ko bi Jezusa izpustil, zanetil ljudski upor in da bi se veliki duhovniki pritožili proti njemu v Rim. Zato je hotel vsaj na videz njihovim željam ugoditi: izpustil je Barabo, Kristusa pa je dal bičati.

Okoli desete ali enajste ure dopoldne so Jezusa spet pripeljali pred Pilata: bil je ves iznakažen od udarcev in našemljen z norčavimi oblačili. Pilat je sklenil, da vrže zadnjo karto: upal je, da bo ta razmrcvarjena človeška pojava gledavce ganila. Peljal ga je s seboj ven in množici rekel: „Glejte, človek!“ Veliki duhovniki in njihovi služabniki so zavpili: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat jim je odgovoril, naj ga oni vzamejo in ga križajo, kajti on ne najde na njem krivde. Ti so odgovorili, da mora umreti, ker se je delal Sina božjega.

Pilat je šel spet v sodno palačo. Toživci zunaj so sprevideli nevarnost, da bi Pilat Jezusa pomilostil. Da bi jo preprečili, so Pilatu zagrozili še z zadnjim: „Če tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj. Vsak,

V otroško sobo bomo postavili vejo s košaricami, narejenimi iz pobarvanih jajčnih lupin. Barvan trak trdno prilepimo na notranjo stran lupine. Košarice napolnimo s sladkarijami.

kdor se dela kralja, se cesarju upira.“

Pilatu je bila končno mar le njegova politična kariera in lastni položaj v Rimu. Zato ni mogel ostati dolgo neodločen pred tem kričanjem. Kljub temu pa še ni hotel popustiti.

Šel je spet z Jezusom ven in znova začel razpravo: „Glejte, vaš kralj!“ Množica je sprejela Pilatove besede kot norčevanje. Glasno so vsi zavpili: „Proč, proč, križaj ga!“ Pilat je vztrajal: „Vašega kralja naj križam?“ Veliki duhovniki so zakričali: „Nimamo kralja razen cesarja!“

Tedaj je Pilat videl, da je tudi zadnja pot zaprta. Izročil jim je Kristusa, da ga bodo križali.

ODGOVORI s strani 5:

1. aramejsko, 2. Petra, Jakoba, Janeza, 3. odhoda Izraelcev iz Egipta, 4. Janez, 5. Peter, 6. Matija, 7. Sveti Duh je prišel, 8. Pavla, 9. 72, 10. Matej, Marko, Luka, Janez.

Zvečer tistega dne

VELIKONOČNO PREMIŠLJEVANJE PO EVANGELISTU JANEZU

Zvečer tistega dne, prvega v tednu, so bila tam, kjer so bili učenci, vsa vrata iz strahu pred Judi zaklenjena...

Tisti dan se je zgodilo že marsikaj: nekateri Jezusovi prijatelji so našli grob prazen, drugim se je vstali Kristus prikazal in z njimi govoril. Mogoče so se apostoli prav tedaj živahno razgovarjali z učencema, ki sta se vrnila iz Emavs, za skrbno zapahnenimi vrati v zanesljivem skrivališču.

... in Jezus je prišel in stopil mednje.

Vsem je zastal dih. Kdo je to? Ves presijan od božje luči je stopil mednje skozi zaprta vrata. Kdo od judovskih zalezovavcev to ne bo; kako naj bi bil tako lep?

Rekel jim je: „Mir vam bodi!“

Jezus je bral v očeh njihovo preplašenost, zato jim je kot prvi velikonočni dar poklonil besedo „mir“.

Pri teh besedah jim je pokazal roke in stran.

Evangelist Luka poroča, da jim je rekel: „Zakaj vsa ta osuplost in zakaj se vam v srcih prebujajo dvomi? Poglejte moje roke in noge! Res sem jaz! Potipajte me in se spomnite, da duh nima ne mesa ne kosti, kakor vidite, da jih imam jaz.“ Da ne bi apostoli mogoče kasneje mislili, da so imeli privid, jih Jezus povabi, naj se tudi s tipom prepričajo, da je res on.

Učenci so bili vsi iz sebe od veselja, ko so zagledali Gospoda.

Res, to novo doživetje je bilo tako povsem drugačno od prejšnjega razpoloženja, da ga res ni bilo mogoče verjeti. Evangelist Luka dopolnjuje ta prizor: „In ker mu od veselja še niso mogli verjeti in so še kar strmeli, jim je rekel: „Imate tu kaj za pod zob?“ Dali so mu kos pečene ribe. Vzel jo je in jo jedel vpričo njih.“ Torej je to resnični Jezus in ne morda neka meglena senca iz bivališča mrtvih.

Še enkrat jim je rekel: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.“ Pri teh besedah je dihnul vanje in jim rekel: „Sprejmite Svetega Duha. Katerim odpustite grehe, jim bodo odpuščeni. Katerim jih zadržite, jim bodo zadržani.“

Pred tem jim je verjetno Jezus „oponesel nevero in svojeglavost, ker niso hoteli verjeti tistim, ki so ga videli vstalega od mrtvih“, kakor piše evangelist Marko. Tedaj jih je tudi spomnil, kot omenja Luka, besed, ki jih jim je bil še za življenje povedal, da se mora namreč na njem spolniti vse, kar je o njem pisanega v Mojzevi postavi, v prerokih in v psalmih. Tam je pisano, da bo Odrašenik trpel in tretji dan vstal od mrtvih. Tedaj so apostoli razumeli sveto pismo.

S tem, da jim je dal Svetega Duha, je Jezus izpolnil svojo nekdanjo obljubo o bodočem vodstvu Cerkve: kar bodo Jezusovi apostoli in njihovi zakoniti nasledniki na zemlji zavezali ali razvezali,

to bo tudi v nebesih veljalo kot tako.

Tomaž, eden od dvanajsterih, imenovan Dvojček, ni bil med njimi, ko je prišel Jezus.

Zakaj Tomaža ni bilo v skupnem skrivališču, ne vemo. Mogoče zaradi strahu pred Judi.

Učenci so mu rekli: „Gospoda smo videli!“ Odgovoril jim je: „Dokler ne zagledam na njegovih rokah sledov žebeljev in ne položim roke na njegovo stran, ne bom verjel.“

Tomaž je mislil pač tako, kot misli vsak smrtnik. Kako naj vstane od mrtvih križani človek, ki je bil le še kup razmrvarjenih in raztrganih mišic? Da bo on verjel, je zahteval dvoje: prvič, da vidi Gospodove rane, in drugič, da jih potipa.

Čez osem dni so bili učenci spet v hiši in Tomaž z njimi. Jezus pride, čeprav so bila vsa vrata zaklenjena, in stopi mednje. „Mir vam bodi!“ reče. Potlej reče Tomažu: „Položi svoj prst semle: poglej moje roke; stegni roko in jo položi na mojo stran in ne bodi več neveren, temveč veren.“

Kako je postal Tomaž rdeč od sramu, tega sveto pismo ne pove. Tudi ne pove, ali se je z dotikom prepričal o tem, da stoji pred njim resnični Kristus. A najbrž se ni.

Tomaž mu je odgovoril: „Moj Gospod in moj Bog!“

Ta izpoved je vredna Jezusovega apostola. Saj prizna ne le, da govori z resničnim Kristusom, ampak tudi, da je ta Kristus pravi Bog.

Jezus mu je rekel: „Ker me vidiš, veruješ. Blagor tistim, ki bodo verovali, ne da bi videli.“

Ni posebno težko verovati nekemu, ki je bil priča nadnaravnemu dogodku. Teže je verovati tistemu, ki tega ni videl. A blagor verujočemu človeku, kajti vera je ključ do Boga.

Slovenci v Kanadi

Za ta intervju smo naprosili g. Lojzeta Ambrožiča st., pa je naše pismo prišlo v Kanado prav na dan njegove smrti. Na vprašanja nam je odgovorila pokojnikova hči ga. Helena Golobova. Spom-

nimo se ob tem intervjuju omenjenega pokojnika, ki je bil vedno v prvih vrstah tistih, ki so pomagali ustvarjati slovensko, katoliško in demokratsko skupnost.

Uredništvo

KDAJ SO SE SLOVENCİ NASELILI V KANADI IN V KATERIH DELIH PREDVSEM?

V znatnejšem številu so se začeli naseljevati v Kanado po prvi svetovni vojni. To so bili po večini kmečki ljudje, ki so morali v tujino za zaslužkom. V novi deželi so jih družila predvsem društva za medsebojno pomoč, ker socialno zavarovanje v Kanadi tedaj še ni bilo urejeno.

Največ Slovencev se je pa preselilo sem po letu 1947. Zvečine so to politični izseljenci, ki so zapustili domovino leta 1945 ali pa pozneje.

Zadnje čase so spet začeli prihajati mlajši ljudje in sicer iz gospodarskih razlogov.

Ker je največ industrije v provincah Ontario in Quebec in je tu do zaslužka najlažje priti, so se naši ljudje zlasti sem naselili.

Koliko Slovencev je v Kanadi, ne ve nihče, ker so registrirani kot Jugoslovani. Nekateri mislijo, da jih je 20.000, drugi 25.000, tretji celo 40.000.

KAKŠNA JE POKRAJINA, KAKŠNO PODNEBJE?

Kanada je dežela jezer, ki so vsa ledeniškega izvora. Za poletno razvedrilo je tako dosti priložnosti. Težava je le v tem, da je večina pre-

bivavstva naseljena v južno-vzhodnem predelu Kanade, v pasu ob ameriški meji. Zato so vse izletniške točke prenatrpane. Če hoče človek vsaj nekaj miru v prosti naravi, se mora voziti z avtom ure in ure, da pride ven iz gneče. Mnogi so si postavili poletne kočice ob jezerih in se poleti po tri, štiri ure vozijo po natrpanih cestah vsak konec tedna v svoj poletni dom.

Podobno je tudi pozimi s smučanjem. Smučišča so daleč proč od mest, kar spet vzame nekaj ur vožnje.

Slovenci so si kupili na več krajih zunaj večjih mest skupna zemljišča, na katerih so si zgradili plavalne bazene, kegljišča, smučišča in športna igrišča. Tako so deloma rešili problem daljav in si omogočili vsaj nekaj privatnosti.

Kanada je dežela dolgih in mrzlih zim ter vročih in vlažnih poletij. Najlepši čas v Kanadi je jesen s toplimi in sončnimi dnevi, ki trajajo pozno v oktober. Zaradi tega se neizmerni kanadski gozdovi jeseni spremenijo v pravo impresivno razkošje barv. Pomladi skoraj ni. Zgodi se, da pripodi še aprila mrzel severni veter snežne meteže in narava ozeleni šele maja, junija se pa že začne poletna vročina.

Ker so zime dolge, se je zelo razvil zimski šport. Drsanje in hokej na ledu sta tradicionalni kanadski športni panogi. Pod vplivom novo naseljenih Evropejcev se je zadnja leta razvilo tudi smučanje.

KAKŠNA JE KANADA POD NARODNOSTNIM VIDIKOM?

Deželo sestavljata dve prevladujoči narodnostni skupini: anglosaksonska in francoska. Francozi so razen nekaj skupin, ki živijo po večjih krajih Kanade, naseljeni v provinci Quebec, kjer imajo svojo provincialno vlado. Po vseh ostalih kanadskih provincah so politični in ekonomski gospodarji Anglosaksonci. Ker so se ti tudi v Quebecu gospodarsko močno uveljavili ter na ta način prisilili Francoze, da so postali gospodarsko odvisni, se je začelo med Francozi zadnja desetletja nezadovoljstvo in odpor, ki se je razvil v separatizem. Francozi so začeli poudarjati svoje pravice do gospodarske avtonomije Quebeca, do enakopravnosti francoščine z angleščino po vsej Kanadi in v skrajnem primeru do politične neodvisnosti.

Poleg teh dveh skupin je v Kanadi precej Ukrajincev, Nemcev, Poljakov, Italijanov, Holandcev in drugih Evropejcev. Vse te skupine se organizirajo v svojih društvih.

Priseljenci iz Evrope so bili zlasti pred drugo svetovno vojno iz nižjih ekonomskih slojev. Imeli so težave z učenjem angleščine in so zato zvečine opravljali nižje službe. Le redki od njihovih otrok so prišli do univerzitetne izobrazbe, pa še ti so se morali boriti s predsodki, da izvirajo zaradi neangleško zvenecih imen iz nižjih slojev.

KAKO SO SE NAŠI LJUDJE GMOTNO UREDILI?

Tisti, ki so prišli v Kanado po drugi svetovni vojni, zlasti pa tisti iz zadnjih let so si hitreje gmotno pomagali kot priseljenci pred letom 1940. Kanadsko gospodarstvo je namreč po vojni hitro napredovalo in je sprejelo v svoj tok vse nove delovne moči. Ljudje, ki so prišli v deželo pred petimi leti, so dosegli podobno življenjsko raven (svojo hišo, avto) kot tisti, ki so tu že dvajset let in več.

Takoj po koncu svetovne vojne je bilo v Kanadi pomanjkanje sta-

novanjskih hiš. Mnogo Slovencev se je zaposlilo v razvijajoči se stavbinski industriji in marsikdo od njih se je osamosvojil. Mnogo od njih ima sedaj lastno stavbinsko podjetje. Zanimivo je, da je precej naših ljudi lastnikov farm na niagarskem polotoku.

Med novimi priseljenci je bilo precej izobražencev, ki so končali univerzo pred vselitvijo. Drugi so doštudirali na kanadskih univerzah. Vsem tem je bila dana možnost, da so se zaposlili v svojih poklicih.

KAKŠNO JE SLOVENSKO ORGANIZIRANO ŽIVLJENJE V KANADI?

Središče slovenske dejavnosti v Kanadi je Toronto, ki ima dve fari, dve slovenski večerni šoli, dve hranilnici in posojilnici, prosvetni dom, razne svetne in cerkvene organizacije. Druga slovenska središča so: Montreal (fara, šola, razne organizacije), Hamilton (fara, šola, razne organizacije), Winnipeg (fara, šola, razne organizacije), Sudbury (šola), Calgary (društveni dom, šola), London, Vancouver.

Za prosvetne in družabne prireditve imajo Slovenci več dvoran, za zimski in poletni šport pa pristave na deželi. Praznovanje Slovenskega dne, ki je narodno-političnega značaja, in Katoliškega dne se vrši vsako leto na poletnih pristavah.

tičnega značaja, in Katoliškega dne se vrši vsako leto na poletnih pristavah.

V okviru svojih župnij so Slovenci organizirali slovensko šolo, kjer skušajo požrtvovalni učitelji ohraniti slovenski jezik in narodna izročila med mladimi. Mladi nastopajo v pevskih skupinah, med njimi se trudijo tudi športni in telovadni klubi.

Med slovenskimi revijami se je najbolj utrdila Božja beseda, glasilo slovenskih župnij. Drugi časopisi niso uspeli bodisi zaradi finančnih težav, bodisi zaradi dejstva, da najdejo v slovenskih časopisih od drugod (ZDA, Argentina, Gorica) zadostne informacije.

ALI SE SLOVENCİ HITRO INTEGRIRAJO? ALI POMENI INTEGRACIJA NUJNO ODPAD OD NARODA?

Težnja po zbiranju v lastnih družtvih je pri vseh na novo prišlih zelo močna. Prijateljstvo in medsebojna povezanost je novim v veliko moralno oporo. Mnogi ostanejo od novega okolja ves čas izolirani, ker zaradi neznanja jezika ne morejo spoznati novo deželo in se uspešno vživeti v tokove novega okolja.

Ostali, ki so primorani, da se za-

radi službe ali zaradi izobrazbe udeležujejo v novem okolju, morajo skozi proces adaptacije. Ker so zaradi svoje narodne pripadnosti drugačni kot okolje, izvaja nanje okolje pritisk, da se čim hitreje prilagode. Spoznavanje jezika in novih navad je proces, ki vzame precej časa in energij. Zato se včasih zdi, da se ljudje, ki gredo skozi ta proces, odtujijo slovenski skupnosti. A pri večini je ta „odtujitev“ le prehodnega značaja. Ko je njihova integracija v novo okolje prešla začetne težave, ko se jim ni treba več bati, da bodo svoj novo ustvarjeni socialni položaj izgubili, če bodo drugačni kot okolje, si spet poiščejo pot nazaj v slovensko družbo. Tako koristi doba prilagajanja tistemu, ki je moral skozi njo, in obema skupinama, katerima sedaj pripada.

Pri mlajših, ki so bili rojeni v Kanadi, je znanje slovenščine precejšen problem. Slovensko govorijo le njihovi starši, ne pa sovrstniki. Zato se zdi, da je živ stik s Slovenijo in spoznanje le-te eden najbolj učinkovitih načinov, kako ohranjati pri mladih slovensko zavest. To, da je nekje dežela, kjer ljudje žive, mislijo, govore in pojo v slovenščini, morajo mladi vedeti ne le po pripovedovanju staršev, ampak tudi po lastnem doživetju.

Naslovna stran
čitanek,
ki so jih
izdali
Slovenci
v Kanadi.

Jana

povest o veliki ljubezni

Mlada učiteljica Jana je prišla na grad Trnule za domačo vzgojiteljico male Adele, pohčerenke gospoda Ročestra, gospodarja gradu. Med njim in učiteljico se splete globoka ljubezen.

Na gradu je poleg drugih tudi neka skrivnostna čudakinja Gracija Pulova, ki je hotela neko noč svojega gospodarja zažgati.

Gospod Ročester je pripeljal na Trnule prijateljske družine, da se nekaj dni skupaj posele. Po nekaj dneh je nenapovedan prišel iz Zahodne Indije gospod Mason, ki se ga je gospod Ročester nemalo ustrašil.

Isto noč je bilo čuti iz tretjega nadstropja rvanje in klice na pomoč. Ko je gospodarju uspelo prestrašene goste spraviti spet v spalnice, je povabil s seboj učiteljico in odšel v tretje nadstropje v sobo, od koder je prihajalo klicanje. Zavrtel je ključ in odprl vrata.

Uzrla sem sobo, ki sem se je spominjala še od takrat, ko mi je gospa Ferfaksova razkazala hišo. Na stenah so visele težke preproge. Na enem koncu je bila preproga potisnjena na stran in tam sem opazila vrata, ki so bila poprej zakrita. Ta vrata so bila zdaj odprta in skozi nje je prihajala luč. Iz tiste sobe je bilo slišati hropeč, na pol lajajoč glas, kakor bi pes renčal.

Gospod Ročester je postavil svečo na tla in velel: „Počakajte trenutek!“

Stopil je v tisto sobo. Pozdravil ga je glasen smeh. Skraja je bil divji, potem se je spremenil v znani vražji krohota Gracije Pulove. Torej je bila tam ona. Nekaj

je moral ukazati brez besed. Slišala sem, da mu je nekdo šepetaje odgovarjal. Potem se je vrnil in vrata za seboj zaprl.

„Semkaj, Jana!“ je rekel in stopila sva k veliki postelji. Blizu nje je stal naslonjač. V njem je sedel moški, sicer oblečen, a brez suknjiča. Bil je čisto pri miru. Glavo je imel naslonjeno nazaj, oči zaprte. Gospod Ročester mu je posvetil v obraz. Po bledem in na videz mrtvem obrazu sem spoznala tujca, Masona. Opazila sem tudi, da je imel srajco in rokav po eni strani krvava.

„Nate svečo!“ je rekel gospod Ročester. Vzela sem jo. Z umivalnika je prinesel skledo z vodo. „Držite tudi to!“ je velel. Ubogala sem. Vzel je gobo, jo namočil v vodo in obrisal smrtno blede obraz gospoda Masona. Potem me je prosil, naj mu dam stekleničko z dišečo soljo, in mu jo pomaknil pod nos. Mason je kmalu odprl oči in zastokal. Gospod Ročester je ranjencu odpel srajco — roki in ramo je imel za silo obvezani — in brisal kri, ki mu je tekla iz rane.

„Ali je nevarno?“ je komaj slišno spravil iz sebe Mason.

„Kje pa — samo majhna praska! Ne bodite tako plašni, človek božji! Po zdravniku grem. Upam, da vas bomo zjutraj lahko odpeljali.“

Nato se je obrnil k meni:

„Jana!“

„Prosim?“

„Za kakšno uro ali dve vas bom moral pustiti samo s tem gospodom. Če bo spet začel krvaveti, mu obrišite z gobo kri, kakor sem pravkar jaz storil. Če bi omedlel, mu dajte iz tistega kozarca na mizi požirek vode, k nosu mu pa primaknite stekleničko s soljo. Nikakor ne smete z njim govoriti in tudi vi, Rihard, molčite, če vam je kaj za življenje. Če le usta odprete ali se malo razburite, ne odgovarjam za posledice.“

Ubogi mož je spet zastokal. Videti je bilo, da se še ganiti ne upa. Gospod Ročester je odšel iz sobe. Ko je zaškrtal ključ v ključavnici in ko so utihnili njegovi koraki na hodniku, mi je postalo čudno pri srcu.

Zaklenjena sem bila sredi noči v eni tistih sob, ki sem se jih vselej izogibala. Od ubijavke so me ločila samo vrata. Grozno! Ob misli, da bi utegnila Gracija Pul name planiti, me je spreletela groza. A ostati sem morala na mestu in gledati ta strahotni obraz — te modre, neme ustnice, ki jim je bilo prepovedano govoriti, te njegove priprte oči, ki so iskale po sobi in se zdaj zdaj ustavile tudi na meni, polne strahu. Vedno znova sem morala pomakati gobo v vodo in brisati kri. Pri tem sem s strahom opazovala, kako je vedno bolj pojemale dogorevajoča sveča, kako so sence na starinskih preprogah postajale vedno bolj temne in kako so se pošastno poigravale na vratih velike omar, ki je stala meni nasproti.

Pri vsem tem sem nehoti napenjala ušesa in prisluškovala premikanju divje zveri ali samega zlodeja v sosedni sobi. A odkar je odšel gospod Ročester, je vladala čudna tišina: celo noč sem jo samo trikrat slišala, v treh dolgih presledkih — najprej je zašumel

korak, nato sem slišala kratko renčeče bevskanje, končno globoko pretresljivo ječanje.

Kmalu so me jele mučiti lastne misli. Kakšen zločin skriva ta samotna hiša, ki mu sam lastnik ni kos? Kakšno skrivnost, ki se javlja v najglobljih nočnih urah, enkrat kot ogenj, drugič kot kri? Kakšno bitje je to, ki ima obraz navadne ženske, pa daje od sebe pošastni krohotal ali pa kriči kot ujeta, željna plena?

In ta mož, nad katerim sem se zdaj sklanjala — ta na videz navadni tujec — kako je on zapleten v to skrivnostno nit? Zakaj je ona njega napadla? Kaj je ob tej nenavadni uri iskal na tem koncu hiše, ko bi vendar moral spati? Slišala sem, kako mu je gospod Ročester odkazal sobo spodaj — kaj ga je torej prineslo sem gor? In kako to, da je bil zdaj tako krotek, ko se ga je gospod Ročester tako ustrašil, ko je prišel? Zakaj mu je gospod Ročester ukazal, da mora ostati skrit?

„Kdaj se bo vrnil? Kdaj se bo vrnil?“ je kričalo v meni, ko se je noč vlekla brez konca in kraja, moj krvaveči bolnik stoka in pada v omedlevico, jutra in pomoči pa ni hotelo biti od nikoder. Kar naprej sem ponujala Masonovim belim ustnicam vodo, neštetokrat sem mu nesla dišečo sol k nosu, a vsi moji naporji so bili brez uspeha. Njegove moči so naglo pešale, pa nisem vedela, ali zaradi telesnega trpljenja ali zaradi duševnega ali zaradi izgube krvi ali zaradi vsega skupaj. Tako strašno je stokal in tako slab je bil videti, tako izčrpan in nekam izgubljen, da sem se bala, da mi bo zdaj zdaj izdihnil. In še govoriti nisem smela z njim!

Končno je sveča dogorela in ugasnila. Tedaj sem

opazila ob robu zaves na oknu sive črte svetlobe — daniilo se je. Takoj zatem sem daleč spodaj na dvorišču zaslišala lajati Pilota. Novo upanje je vstalo v meni. Ni me razočaralo: čez pet minut se je v ključavnici zavrtel ključ, vrata so se odprla in moja straža je bila končana. Vse skupaj ni menda trajalo več kot dve uri, a se mi je zdel včasih cel teden krajši kot ta tiha straža.

Vstopil je gospodar Ročester. Z njim je bil zdravnik. „Tako, zdaj pa na delo!“ je rekel gospodar zdravniku. „Imate samo pol ure časa, da ga obvežete in spravite od tod.“

„Pa bo sploh lahko vstal, gospod?“

„Jasno, saj ni nič resnega. Živci so mu popustili. Malo ga bo treba poživiti. Začnite z delom!“

Gospod Ročester je odgrnil na oknu težko zaveso, potegnil navzgor žaluzije in dnevna svetloba je razsvetlila sobo. Bila sem presenečena in vesela obenem, da je že tako svetlo. Rdečkasti žarki so barvali vzhod. Potem je stopil k Masonu, ki ga je zdravnik že preiskoval.

„No, dragec, kako je?“ ga je vprašal.

„Bojim se, da me je do smrti,“ je ta slabotno odgovoril.

„Tako hudo pa spet ni — le malo poguma! Nekaj krvi ste izgubili, to je vse... Čez štirinajst dni boste komaj še kaj vedeli o vsem tem. Nobene nevarnosti ni.“

„To lahko mirno potrdim,“ je rekel zdravnik, ki je pravkar odstranil povoje. Škoda, da nisem prej prišel, ne bi izgubili toliko krvi. Kaj pa je to? Meso na plečih ni samo narezano, ampak tudi iztrgano. Tega ni storil nož. Tu so bili vmes zobje!“

Ljubljana,
spredaj
desno
frankišanska
cerkev

„Ugriznila me je,“ je zamrmral Mason. „Kot tigr me je trgala z zobmi, ko ji je Ročester izvil nož iz rok.“

„Morali bi se ji krepko upreti, ne pa se ji prepustiti,“ je dodal gospod Ročester.

„Kaj pa sem hotel v takem položaju?“ je odgovoril Mason. „Bilo je grozno!“ je dodal in se vznemiril. „Napada nisem pričakoval. Skraja je bila videti mirna.“

„Svaril sem vas,“ je rekel prijatelj. „Rekel sem vam, da se pazite, ko se ji približate. Poleg tega pa bi lahko počakali do jutra, da bi šel jaz z vami. Ni bilo pametno, da ste šli k njej ponoči in še sami povrhu.“

„Mislim sem, da ji bom lahko kako pomagal.“

„Mislim, mislim! Kar težko vas poslušam. Že ste trpeli in boste najbrž še, ker me ne ubogate — sicer pa sem rajši tiho. Doktor, pohitite, pohitite! Sonce bo vsak čas gori, njega pa moramo pred soncem spraviti iz hiše.“

„Tako, gospod, ramena so že obvezana. Zdaj še rana na roki. Videti je, da je tudi sem zasadila zobe.“

„Posrebala je mojo kri in rekla, da mi bo izpila vso kri iz srca,“ je rekel Mason.

Videla sem, kako je gospoda Ročestra spreletel mraz. Čuden izraz zoprnosti, sovraštva in groze mu je napolnil obraz. Rekel je le:

„Prosim vas, Rihard, molčite, ne mislite več na nje — neumno govorjenje. Ne govorite več o tem!“

„Rad bi vse to pozabil,“ je odgovoril ta.

„Pozabili boste, ko boste na tujem. Ko se vrnete domov, si mislite, da je umrla in da je pokopana — ali pa še bolje, ne mislite več nanjo!“

„Nemogoče mi bo pozabiti to noč.“

„Nemogoče ni, le potruditi se bo treba. Pred dvema urama ste že mislili, da je po vas in vendar ste še živi in govorite. Tako! Doktor je menda svoje delo končal. Še malo vas bomo očistili. Jana, (prvič, odkar se je vrnil, se je obrnil k meni) vzemite ta ključ. Pojdite v mojo spalnico in skoznjo naravnost v mojo oblačilnico. Odprite tam vrhnji predal v omari, vzemite iz njega svežo srajco in šal ter prinesite oboje sem. Pa pohitite!“

Šla sem, našla, kar mi je ukazal, in se vrnila.

„Zdaj pa stopite na drugo stran postelje, dokler ga ne preoblečem, a ne hodite iz sobe, ker vas utegnem še potrebovati.“

Umaknila sem se, kakor mi je zapovedal.

„Ali je bil že kdo pokonci, ko ste šli v mojo sobo, Jana?“ je nenadoma vprašal gospod Ročester.

„Ne, gospod. Vse je bilo še tiho.“

„Potem vas bomo kolikor mogoče brž spravili iz hiše, Rihard. Tako bo bolje za vas in za to nesrečno bitje tamle. Doslej mi je še kar uspelo prikriti skrivnost in ne bi rad, da bi se zdaj razvedela. Doktor, pomagajte mu obleči suknjič! Kje pa imate kožuh, Mason? Ob tem mrzlem vremenu ne morete brez njega na pot. Ali je v vaši sobi? Jana, skočite v sobo gospoda Masona — zraven moje je — in prinesite plašč!“

Spet sem odhitela in se vrnila z velikim plaščem, ki je bil podložen in obrobjen s kožuhovino.

„Zdaj pa še nekaj, Jana,“ mi je rekel gospodar. „Po-

novno morate v mojo sobo. Kar prav, da ste si obuli žametne copate, Jana! Odprite srednji predal toaletne mize in vzemite iz nje majhno steklenico in kozarec, ki ju boste tam našli — a brži!“

Stekla sem tja in nazaj in prinesla, kar je naročil.

„Odlično! Doktor, sedaj si bom pa dovolil, da mu na lastno odgovornost predpišem zdravilo. Tole sem dobil v Rimu od nekega italijanskega mazača, ki bi ga vi, doktor, prav gotovo vrgli iz hiše. To zdravilo je treba rabiti previdno in samo v najhujših primerih — sedajle bo kakor nalašč. Jana, malo vode.“

Pomolil mi je kozarec in napolnila sem ga do polovice z vodo iz posode na umivalniku.

„Tako, zdaj pa zmočite ustje stekleničke.“

Ko sem to storila, je naštel v kozarec dvanajst kapljic temnordeče tekočine in ga ponudil Masonu.

„Izpijte, Rihard! To vam bo dalo za eno uro ali dve potrebnih moči.“

„Pa mi ne bo škodilo? Ali ni premočno?“

„Pijte, pijte, le izpijte!“

Gospod Mason je ubogal, ker je videl, da je vsak odpor zaman. Bil je že oblečen. Še vedno je bil blede, ni pa več krvavel. Ko je tekočino izpil, ga je pustil gospod Ročester tri minute sedeti, potlej ga je prijel za roko.

„Mislim, da boste zdaj lahko stopili na noge,“ je dejal. „Poskusite!“

Ranjenec je vstal.

„Doktor, primite ga pod pazduho. Kar pogumno, Rihard. Poskusite narediti nekaj korakov po sobi!“

„Počutim se bolje,“ je rekel Mason.

„Vedel sem. Jana, pojdite po zadnjih stopnicah dol, odpahnite stranska vrata in naročite vozniku poštnega voza, ki ga boste videli nekje na cesti, naj bo pripravljen; na cesti ali pa kje v bližini, ker sem mu rekel, naj ne drdra s kolesi po tlaku. Mi pridemo takoj za vami. In, Jana, če bi bil kdo slučajno pokonci, stopite k stopnišču in zakašljajte!“

Ura je kazala pol šestih in sonce je pravkar vzhajalo. V kuhinji je bilo še vse mirno in tiho. Stranska vrata so bila zapahnjena. Odprla sem jih kolikor mogoče potihlo. Na dvorišču je bilo vse mirno, le vrtna vrata so bila na stežaj odprta. Tam je stal poštni voz, konji so bili vpreženi in voznik je že sedel na kozlu. Stopila sem k njemu in mu povedala, da bodo gospodje vsak čas prišli. Pokimal je. Skrbno sem se ozrla naokrog in prisluhnila. Jutranja tišina je vladala krog in krog. Na oknih sob služinčad so bile žaluzije še spuščene. Ptčki so že ščebetali po belo cvetočem sadnem drevju. Od časa do časa je bilo slišati iz zaprtih hlevov udarec konjskih kopit, česa drugega ni bilo čuti.

Gospodje so prišli takoj za menoj. Mason, ki sta ga podpirala gospod Ročester in zdravnik, je kar dobro hodil. Pomagala sta mu v voz. Zdravnik je sedel k njemu.

„Pazite nanj,“ je naročil gospod Ročester zdravniku. „Zadržite ga pri sebi tako dolgo, da bo popolnoma

okreval. Danes ali jutri se bom zglašil pri vas, da vidim, kako mu gre. Rihard, kako se počutite?"

„Svež zrak mi dobro dé.“

„Odprite okno na njegovi strani, doktor, saj ni vetra. Zbogom, Rihard.“

„Ročester...“

„Ja?“

„Skrbite zanjo! Naj bodo čimbolj obzirni do nje, naj...“ Umolknil je in planil v jok.

„Storil sem zanjo vse, kar je bilo mogoče, in to bom tudi v bodoče,“ je odgovoril gospod Ročester. Zaprl je vrata in pošni voz je oddrdal.

„Bog daj, da bi bilo že enkrat vsega tega konec,“ je zavzdihnil gospod Ročester. Potem je zaprl težka dvoriščna vrata in jih zapahnil.

„Jana, ostanite z menoj nekaj časa na svežem zraku,“ mi je dejal. „Ta hiša je prava ječa. Se vam ne zdi?“

„Meni se zdi prelep grad, gospod.“

„Gledate jo z neizkušnimi očmi.“

Stopil je po stezi, ob kateri je rasla zelenika. Na eni strani so bile zasajene jabolane, hruške in češnje, na drugi pa so rasle rumene vijolice, trobentice, nageljčki, mačehe in vrtnice. Sonce je ravnokar vzhajalo na vzhodu, zlatilo razcvelo in orošeno sadno drevje in tihe stezice med njim.

„Jana, ali hočete kakšno rožo?“

S prvega grma je utrgal napol razcvel popek vrtnice in mi ga ponudil.

„Hvala, gospod.“

„Preživel ste nenavadno noč, Jana.“

„Res, gospod.“

„Čisto bledí ste. Ali vas je bilo strah, ko sem vas pustil samo z Masonom?“

„Bala sem se, da bi ne prišel kdo iz sosednje sobe.“

„Vrata sem zaklenil — ključ sem imel v žepu. Bil bi brezbrizen pastir, če bi pustil ovčko, svojo najljubšo ovčko, v bližini volčjega brloga. Bili ste varni.“

„Ali bo Gracija Pulova ostala še dalje pri vas, gospod?“

„Seveda. Nikar se ne vznemirjajte zaradi nje, pozabite nanjo!“

„A zdi se mi, da je vaše življenje v stalni nevarnosti, dokler bo ona tu.“

„Ne bojte se, bom že pazil nase.“

„Ali je nevarnost, ki ste se je sinoči bali, za zdaj minila?“

„Tega ne morem reči, dokler Mason ne odide iz Anglije, pa tudi še potem ne. Živeti pomeni zame, Jana, stati vsak dan na ognjeniku, ki lahko vsak čas izbruhne.“

„Vendar se mi zdi gospod Mason človek, ki ga je mogoče voditi. Prepričana sem, gospod, da imate nanj tako velik vpliv, da vam ne bo nikdar škodoval ali vam storil krivico.“

„To ne. Mason bi mi ne hotel nasprotovati ali škodovati — a z neprevidno besedo me lahko nehote v trenutku za vselej pokoplje; če že ne mene, pa mojo srečo.“

„Recite mu, naj pazi, gospod. Povejte mu, česa vas je strah, in poučite ga, kako naj se ogne tej nevarnosti.“

Gospod Ročester se je krepko zasmel, me sunkovito prijel za roko in jo prav tako naglo izpustil.

„O, ti nedolžni otrok! Ko bi to mogel, kje bi bila potem nevarnost? Kot bi trenil, bi je ne bilo več. A ne smem mu dati vedeti, da mi sploh lahko škodi. To vas je zmedlo, kajne? Še marsikaj drugega vas bo. Pa saj ste moja mala prijateljica, kajne da ste?“

„Rada bi vam pomagala, gospod, zato vas bom tudi ubogala v vsem, kar se mi bo zdelo prav.“

„Vem, da me boste. V vaših očeh, v vašem obrazu, v vsej vaši duši vidim, da mi radi pomagate, da radi delate zame ali skupaj z menoj vse, kar je prav, kot ste rekli. Ko bi vam ukazal storiti nekaj, kar bi bilo po vaše napačno, bi ne tekali tako hitro okoli, ne bi opravljal naročil tako urno, ne bi vam pri tem žarele oči in obraz. Moja prijateljica bi mi v takem primeru mirno in odločno rekla: ‚Ne, gospod, to pa ne bo šlo. Tega ne morem storiti, ker ni prav.‘ Ne bi vas bilo mogoče premakniti niti za las. O, tudi vi imate vpliv name in me lahko ranite. Zato vam ne upam izdati, kje sem

Stara hiša v Piranu ob našem Jadranu

ranljiv, saj bi me potem kljub svoji zvestobi in prijateljstvu pri priči uničili."

"Če se vam gospoda Masona ni treba bolj bati kakor mene, potem, gospod, ste varni."

"Bog daj, da bi bilo tako. Tukajle, Jana, je uta. Sedite!"

Uta je bila z gostim bršljanom obrasel obok v zidu. V njej je stala navadna klop. Gospod Ročester je sedel in mi napravil prostor poleg sebe. Jaz sem še vedno stala pred njim.

"Sedite," je rekel. "Klop je dovoljšna za oba. Saj se menda ne pomišljate sesti poleg mene, Jana? Ali se vam to ne zdi prav, Jana?"

Odgovorila sem s tem, da sem sedla. Čutila sem, da bi mi neumno, če bi mu ne ustregla.

"Tako, moja mala prijateljica. Povedal vam bom zgodbo, ki si jo skušajte kar se da živo predstaviti. A najprej mi pogledjte v oči in mi povejte, ali je kaj napakega v tem, da vas zadržujem pri sebi."

"Ne, gospod, mislim, da ne."

"Prav, sedaj pa si predstavljajte, Jana, da niste dobro vzgojeno in šolano dekle, ampak divji fant, ki so ga že od mladih nog razvajali. Predstavljajte si sebe v daljni tuji deželi. Mislite si, da ste storili strašansko napako, vseeno kakšno in vseeno zakaj, a takšno, da vas njene posledice nenehno spremljajo in vam ogrožajo življenje. A pazite, nisem rekel zločin. Ne govorim o prelivanju krvi ali o kakršni koli krivdi, ki bi bila po postavah kazniva, govorim o napaki. Njene posledice vam postanejo sčasoma neznosne. Skušate se jih znebiti: na neobičajen način, a ne na kazniv ali protizakonit. A kljub temu ostanete nesrečni, ničesar več nimate upati do konca življenja. Vaše sonce so prekrili oblaki že opoldne in vse v vas čuti, da se ne bo prikazalo več. Grenke, boleče stvari so skoraj edini vaši spomini. Tavate po svetu sem in tja in si iščete miru v daljnih deželah: srečo iščete v zabavah, v plehkih, čutnih zabavah, ki izpraznijo duha in otopijo čustva. Z razočarano dušo in bolnim srcem se po mnogih letih prostovoljno izgnanstva vrnete domov. Tukaj se seznanite — kako in kje, ni važno — s človekom, v katerem najdete vrsto tistih dobrih in lepih lastnosti, ki ste jih iskali dvajset let in ki jih doslej niste nikjer našli. Tako pristne so, zdrave in nepokvarjene. To srečanje vas je poživilo, čutite, da se lepi dnevi spet vračajo, da se vračajo lepše želje, čistejša čustva. Hoteli bi začeti novo življenje in preživeti tistih nekaj dni, ki vam še ostanejo, bolj vredno neumrljivega bitja. Ali smete zato obiti staro družbeno navado, čisto običajno oviro, ki je ne priznavata ne vaša vest ne vaš razum?"

Umolknil je in čakal, da bom odgovorila. Kaj naj mu rečem?

"Ali ima nemiren in grešen mož, ki mu je vsega slabega žal in ki bi rad našel mir, pravico kljubovati mnenju sveta, da si za večno dobi nežno, prijetno, plemenito bitje in si s tem za vse življenje najde duševni mir?"

"Gospod," sem odgovorila, "umiritev popotnika in pobojšanje grešnika ni odvisno od drugega človeka.

Moški in ženske so umrljivi, modrijani omahujejo v modrosti, kristjani v dobroti. Če kdo trpi in dela napake, naj se ozre k Višjemu od ljudi, da bo od tam dobil moč za pobojšanje in tolažbo za ozdravljenje."

"Kaj pa orodje? Bog je mojster, a dela z orodjem. Jaz sam — ne bi se hotel primerjati — sem bil posveten, razsipeen, nemiren do skrajnosti. In zdaj vem, da sem našel orodje za svojo rešitev v..."

Utihnili je. Nekaj minut je trajal njegov molk. Končno sem mu pogledala v obraz. Resno me je motril.

"Moja mala prijateljica," je rekel s čisto spremenjenim glasom, pa tudi obraz se mu je spremenil — namesto miline in resnobe sem brala na njem trd in ironičen nasme, "gotovo ste opazili moje nežno nagajanje do gospodične Blanke. Ali se vam ne zdi, da bi postal drug, boljši človek, če bi se poročil z njo?"

Nenadoma je vstal in šel do konca steze in nazaj. Ko se je vračal, je brundal pesem.

"Jana, Jana," je dejal in se ustavil pred mano, "bedenje pretekle noči vas je čisto izčrpalo. Bledi ste. Ali me ne preklinjate, ker sem vam ukradel nočni počitek?"

"Preklinjam? Ne, gospod."

"Sezite mi v roko v znamenje, da je res, kar pravite. Kako mrzle prste imate! Sinoči so bili bolj topli, ko sem se jih dotaknil pred vrati tiste skrivnostne sobe. Jana, kdaj boste spet bedeli z menoj?"

"Kadar me boste potrebovali, gospod."

"V noči pred mojo poroko, na primer. Prepričan sem, da takrat ne bom mogel spati. Ali mi obljubite, da boste ostali pokonci in mi delali družbo? Z vami bi se lahko pogovarjal o njej, ki jo imam rad. Zdaj ste jo videli in jo poznate."

"O ja, gospod."

"Čudovit zaklad je, kajne, Jana?"

"Je, gospod."

"Postavna, zares postavna: velika, temna in vedra. Takšne lase so imele žene v Kartagini. — Za vraga! Dent in Lin sta že v hlevu. Pojdite po drevoredu in skozi tista vrata v hišo."

Medtem ko sem odhajala, je on stopil k obema možema. Slišala sem, kako je veselo rekel:

"Mason vaju je danes prehitel. Odjezdil je že pred svitom. Vstal sem ob štirih, da sem ga pospremil."

Prelepo poletje je zajelo Anglijo. Bilo je, kot bi se jata lepih italijanskih dni spustila nanjo. Seno je bilo pospravljenno. Polja okrog Trnulja so bila zelena in požeta, ceste bele in prašne. Drevesa so bila temno zelena.

Na kresni večer je šla Adela, utrujena od celopopolanskega nabiranja robidnic vse popoldne, spat skupaj s soncem. Počakala sem, da je zaspala, potem sem jo pustila in odšla na vrt.

To je bila najlepša ura vsega dneva: žgoča vročina je pojenjala in hladna rosa je padla na žejno planjavo in izsušene hribe.

Nekaj časa sem se sprehajala po tlakovani stezi. Tedaj mi je udaril od hiše v nos prijeten, dobro znan

duh po cigari. Opazila sem, da je okno knjižnice za dlan na široko odprto in, ker sem vedela, da me od tam lahko kdo opazuje, sem odšla rajši v sadovnjak. Noben kotic parka ni bil tako skrit in tako podoben rajju kot ta.

Padala je medena rosa, vse je bilo tiho, mrak se je zgoščal. Bilo mi je tako lepo, da bi lahko ostala večno v tej senci. Ko pa sem šla mimo gred s cveticami in sadnih pritlikavcev ob gornjem delu zida, kamor me je vabila mesečina, mi je zastal korak: ne da bi kaj posebnega zagledala ali slišala, ampak spet sem zahudala znani vonj.

To je — kako ne bi vedela! — cigara gospoda Ročestra. Ozrla sem se in prisluhnila: nobene postave ni bilo videti, nobenega koraka slišati. A duh po cigari je bil vedno močnejši. Bežati moram. Obrnila sem se proti vratom v uto in videla, da je prav tja krenil gospod Ročester. Stopila sem pod lok bršljana in upala, da ne bo dolgo tam ostal. Kmalu se bo vrnil, od koder je prišel, in če bom tiho, me ne bo opazil.

A ne — ta ura mu je bila prav tako prijetna kakor meni in ta stari vrt prav tako privlačen. Sprehajal se je. Velika večča je prifrfotala mimo mene in se spustila na rožo pred gospoda Ročestra. Uzrl jo je in se sklonil, da bi si jo ogledal od blizu.

„Zdaj mi kaže hrbet in je zaverovan v večšo,“ sem si mislila. „Če bom šla po prstih, se nemara izmuznem, ne da bi me opazil.“

Stopala sem po robu trate, da me ne bi izdalo škripanje čevljev po peščeni stezi. Ko sem prečkala njegovo senco, je rekel mirno, ne da bi se obrnil:

„Jana, pridite in oglejte si to stvarco!“

Saj še škrtnilo ni pod mano, on pa tudi nima oči na hrbtu! Ali že s svojo senco čuti? Sprva sem se obotavljala, potem sem le stopila k njemu.

„Poglejte samo ta krila,“ je dejal. „Zelo me spominja na neko žuželko v Zahodni Indiji. Tako pisane in velike večče človek ne vidi tako brž v Angliji. Na, pa je zletela.“

Vešča je sfrfotala, pa tudi jaz sem hotela proti hiši. A gospod Ročester je šel za mano. Ko sva prišla do vrtnih vrat, je rekel:

„Vrniva se! Naravnost greh bi bil, ob tako lepi mesečini sedeti v sobi ali celo iti spat.“

Ena mojih napak je, da me v določenih trenutkih jezik pusti na cedilu, čeprav sem po naravi zgovorna. To se mi zgodi vselej takrat, ko si posebno želim preteze ali izgovora, da bi me rešil mučne zadrege. Ob tej uri se nisem hotela sprehajati sama z gospodom Ročestrom po vrtu, oblitim z mesečino. A noben pаметen izgovor mi ni prišel na um, da bi se lahko izmuznila. Tako sem šla obotavljaje se za njim in živo iskala pretvezo, da bi se umaknila. On pa je bil tako zamišljen in resen, da me je bilo skoraj sram zadrege. Slabo sem mislila samo jaz. On se tega ni zavedel in je bil miren.

„Jana,“ je spet začel, ko sva krenila po stezi, obrasli z lovorom, in se počasi bližala polomljenemu plotu in divjemu kostanju, „poleti je lepo na Trnuljem, kajne?“

„Je, gospod.“

„Najbrž ste se vsaj v neki meri navezali na ta kraj — vi, ki imate čut za naravne lepote in veliko sposobnost prilagajanja.“

„Zelo sem se navezala nanj, res je.“

„Tudi na tega neumnega otroka Adelo in celo na preprosto gospo Ferfaksovo ste se navezali, čeprav tega ne morem razumeti.“

„Res je, po svoje sem se navezala na obe.“

„Ali vam bo žal, ko ju boste morali zapustiti?“

„Žal mi bo.“

„Škoda,“ je dejal, zavzdihnil in umolknil. „V življenju je vedno tako,“ je nadaljeval čez čas. „Komaj se človek nekje, kjer mu je dobro, navadi, že mu neki glas ukaže, naj se dvigne in gre dalje, kajti ura počitka je minila.“

„Ali moram odtod, gospod?“ sem vprašala. „Ali moram s Trnulja?“

„Bojim se, da boste morali, Jana. Žal mi je, Jana, a res bo treba iti.“

To je bil zame težak udarec, a nisem se mu dala pobiti.

„Prav, gospod, pripravljena bom, ko bi prišla ura in ko mi boste ukazali iti.“

(Se bo nadaljevalo)

Mariborska stolnica

slovinci

po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V Steinerkirchen v materini hiši je 10. marca izdihnila svojo plemenito dušo dolgoletna voditeljica kolodvorskega misijona v Linzu. Zahrbtini rak je sestro benediktinko spravil v prerani grob. Pokojna sestra je imela naše Slovence zelo rada. Med vojno in v povojnem času je veliko pomagala našim rojakom, ki so preživeli KZ-taborišče v Mauthausnu. Tudi po vojne begunce je velikokrat nasitila in jih oblekla. Naj ji Bog povrne za vse, kar je storila dobrega slovenskim trpinom!

V bolnici usmiljenih bratov v Linzu sta bila na zdravljenju dva rojaka: g. Kutoš in g. Semler, oba doma iz Goriškega. Želimo jima dobrega zdravlja!

Velika noč je pred nami. Naj ne gre ta čas mimo nas, ne da bi se ob trpljenju našega Gospoda zresnili in se zavedeli, da je Kristus za naše grehe umrl in da nas je s smrtjo na križu spravil z našim Očetom v nebesih, kamor želimo in upamo slediti Kristusu tudi mi. Naj nas ne potegne svet za seboj, saj je naša domovina v nebesih. V velikonočnem času bodo naši prvoobhajanci (Antonija Zore, Janez

Zorc in Krista Häuschen) prvič pristopili k božji mizi. Spomnimo se takrat tudi mi vsi, kako je bilo z nami ob prvem obhajilu in kako je danes. Hvala Bogu, da se v Linzu vsaj otroci radi hranijo z božjim kruhom. Da bi le tako ostalo!

Dogaja se, da čez teden večkrat iščete *slovenskega duhovnika* na Caritas v Linzu. Tam je le ob petkih od 10,30 do 12. ure in navadno tudi od 13,30 do 16. ure, če ni uradno kje drugje zadržan. Zato pridite v petek in ne druge dni.

SALZBURŠKA

TENNECK — V aprilu ne bo slovenske maše v Tennecku, ker je na drugo nedeljo v mesecu Velika noč in bo večina obhajala praznik Gospodovega vstajenja doma pri družinah.

Naslednja maša bo na drugo nedeljo v maju, toda ne več ob 16. uri, ampak ob 17. uri, in tako ves letni čas.

G. Dolinčku je že pred časom umrl doma oče. Spomnili smo se ga s sv. mašo, ki je bila darovana za mir njegove duše. Vsem otrokom, ki žalujejo za očetom, izrekamo naše sožalje!

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI — Pravili so stari ljudje, da gosposka in zima nikoli ne prizaneseta. To letos kar drži, vsaj kar zadeva zimo. Kar je v februarju zamudila, skuša dohiteti v marcu. Pa vsaka reč le en čas trpi, je rekel Rus, ko je moral zibati Francoza v Napoleonovih časih, pa mu je zibko prebrnil. Tako bo tudi z zimo pri nas, tudi te bo konec.

Da ljudje bolehalo za gripo, je kar umljivo, saj smo te bolezni že kar navajeni kot berač mraza. Huje pa je prizadelo g. Mihaela Gladek, ki s svojo ženo go. Lucijo domuje v stanovanjskem bloku na Lagerstraß 2. Že lani v poznem poletju je začel bolehati, imel je občutke utrujenosti in izgubljal je tek. Tudi z delom je moral prenehati. Pa je šlo še naprej: moral je v posteljo in potem še v beljaško bolnico, kjer so ugotovili, da ledvice niso v redu. Dobil je nekajkrat transfuzijo krvi in umetno so ga morali hraniti. Polagoma se mu je izboljš-

ševal tek in se je toliko okrepil, da je po šestih tednih smel zapustiti bolnico in se vrniti nazaj k ženi, ki tudi ni preveč trdnega zdravlja, in trem nečakom Zajčkom, Romanu, Bogu in Sašku. Po očetu imajo namreč priimek Zajec. Najmlajši Saško je škofu Leniču izročil šopek nageljnov, ko je ta obiskal tukajšnjo slovensko skupino. Gospodu in gospe Gladkovima želimo čimprejšnje popolno okrevanje!

Vsi spitalski otroci, ki stanujejo na levem bregu Liesere, so letos dobili novo ljudsko šolo, ki stoji skoraj na istem prostoru, kjer so nekdanj stale barake za taboriščno ljudsko šolo, le malo je pomaknjena proti vrtnarijam, da cestni hrup ne moti pouka. Je lepa, moderna stavba. V to šolo hodijo tudi naši slovenski otroci, ki obiskujejo ljudskošolski pouk do 4. razreda. Velika svetilka — stala je mestno občino 80.000 šilingov — ureja promet in opozarja voznike avtomobilov, da je v bližini šola in da naj tako uravnavajo brzino svoje vožnje, da ne bo prometnih nesreč.

Zaradi gradnje avtomobilske ceste so zgradili znani Liesersteig, katerega smo nekdanji taboriščniki tako radi uporabljali za sprehode proti Seebachu, kjer je bila tudi bolnica za vse begunce na Koroškem. Za postrežbo bolnikom so bili dolgo časa tukaj samo naši ljudje. Šele po emigraciji naših zdravnikov in strežnikov so prišli v bolnico drugi zdravniki in sestre, ki so pa bile dostikrat precej nevshečne.

ŠTAJERSKA

GRADEC — Po dolgem času se spet oglašamo.

Naša skupnost je letos izgubila že tri člane. 27. jan. 1971 je bil tu pokopan usmiljeni brat p. Konrad Pavlič, duhovnik, star 74 let. Rodil se je 1897 v Brestu, župnija Tomišelj pri Ljubljani.

Bil je pozen poklic. Ker doma ni mogel študirati, je šel v Avstrijo in vstopil k usmiljenim bratom. Bogoslovne študije je končal v Innsbrucku. Novo mašo je imel leta 1936. Služboval je po raznih redovnih bolnicah v Avstriji. Še pred drugo svetovno vojno so ga tretje-redniki poslali v Nazaret v Galile-

jo, kjer je imela avstrijska provinca svoj hospic za romarje. Vojna ga je tam zalotila. Ker je bil avstrijski državljani, so ga med vojno internirali in poslali v taborišče, kjer je z drugimi prenašal vse težave taboriškega življenja. Po vojni so avstrijski usmiljeni bratje odstopili hospic v Nazaretu Italijanom. Tako se je pokojni po 13 letih vrnil nazaj v Avstrijo v Gradec, kjer je bil do smrti v bolnici za kurata in vršil svojo službo z zgledno marljivostjo in potrpežljivostjo.

Zdaj že pokojni ukrajinski duhovnik Danijel Kovaluk je tam maševal. Ko sem ga pred leti vprašal, kako gre p. Konradu, mi je odgovoril (znal je tudi hrvaško): „Svetac, svetac!“ — Svetnik, svetnik!

S tem je prav lepo označil njegovo duhovniško življenje. Pokojni ima v Avstriji brata, ki je vstopil k cistercijanom v Stični in se zdaj nahaja v cistercijanskem samostanu v Samsu na Tirolskem. Njemu in vsem sorodnikom doma naše globoko sožalje!

26. februarja je bila pokopana na Centralnem pokopališču v Gradcu *Johana Jamar*, stara 81 let. Rojena je bila na Bohinjski Beli. Oče je bil dvakrat poročen. Iz prvega zakona je bilo 8 otrok in iz drugega 2. Še pred prvo vojno je prišla v Gradec, kjer je služila pri nekem zdravniku.

Pred drugo svetovno vojno je zdravnik umrl. Njegova žena je ostala sama s pokojno. Denarja ni imela. Druga vojna ga je vzela. Prav skromno sta obe živeli. Dobro Hana gospe ni zapustila. Plače ni imela, le hrano sta si z gospo delili. Ko je ta umrla, je Hana poddedovala po njej stanovanje in kar je bilo v njem. Ker je bila najemnica za stanovanje prevelika, se je umaknila v stanovanje s sobo in kuhinjo. Ostala je vse življenje samska. Zvesto se je udeleževala naše božje službe. Pogosto je bolehal, imela je več operacij. Bog ji je dal veliko priložnosti za potrpežljivost, ki jih je pokojna skušala dobro izrabiti.

Zapustila je brata v Ljubljani in sestro Jerico v Kranju. Obema in daljnim sorodnikom naše sožalje!

V bolnici usmiljenih bratov je 27. februarja umrl upokojeni financer *Lenart Meško*, star 70 let, rojen pri Veliki Nedelji pri Ljutomeru.

Po opravljeni vojaški službi je šel k financarjem. Služil je v Št. Andražu pri Ormožu, v Št. Ilju, v Svečini, na Vranskem, v Rogaški Slatini. Med vojno je šel na Koroško in služboval v Greifenburgu, Winklenu in v Obervellachu. Leta 1950 je prišel v Gradec stanovat, a službo je imel v Voitsbergu. Leta 1954 je dobil tudi službo v Gradcu, 1962 je stopil v pokoj. Leta 1933 se je v Hočah pri Mariboru poročil z Marijo Žnidarič. V zakonu se jima je rodila hčerka Cvetka, zdaj poročena Danilko. Njen mož je inženir, rojen v Romuniji, zaposlen v tovarni vagonov, ki ga pošilja v inozemstvo, da sklepa pogodbe.

G. Meško je bil izredno dobrega srca. Ni kadil in le po pameti pil. Poznal je vse finančne predpise in našim delavcem veliko pomagal, npr. do otroških doklad. Izpolnjeval jim je formularje, hodil z njimi na urade. Bil je zelo veren. Rad in lepo je molil in ljudem vsestransko pomagal, ne samo našim, tudi Avstrijcem. Zadnja leta je bolehal. Iskal je zdravja po zdraviliščih in po bolnicah, dokler mu ni nehalo biti dobro slovensko srce. Gospe in hčerki naše globoko sožalje! Naj počiva v miru!

belgija

LIEGE-LIMBURG

Naša Velika noč: V Seraingu bo velikonočna maša na velikonočno nedeljo ob 11. uri. Pred mašo bo spovedovanje in blagoslov velikonočnih jedil.

V Waterscheju bo naša velikonočna slovesnost na velikonočni ponedeljek ob 8,30. Pol ure prej bo spovedovanje.

Urniki glede blagoslova velikonočnih jedil in velikonočne slovesnosti v Eisdeni glejte v prilogi!

Vsi toplo vabljeni!

Tudi letos bomo organizirali *postno akcijo* v korist slovenskega zavoda v Rimu. Računajoč na vaš smisel za sodelovanje in odgovornost, našo skupno zadevo toplo priporočamo vaši velikodušnosti.

Voščimo vsem vesele velikonočne praznike!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tudi slovenska skupnost iz področja Charleroi je sodelovala, skupaj z drugimi narodnostmi, v „*Tednu izseljenca 1971*“ (Semaine de l'immigré) od 26. februarja do 5. marca. Lepo je predstavila *Slovenijo* belgijskemu občinstvu v tako imenovanih „folklornih večerih“, ki so bili v Marcinelle, Courcelles, Marchienne-au-Pont in Chatelineau. „Naši“ so vedno začeli prireditve in imeli na razpolago ves drugi del večera. Prikazali so zbranemu občinstvu lepoto naše večglasne narodne pesmi in veselost naše muzike (polke in valčki). Nastopil je slovenski pevski zbor „Jadran“, moški in mešani zbor in kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“. Vsi so bili oblečeni v slikovite narodne noše, ki se je domačini niso mogli nagledati. Oder je krasila velika kulisa Blejskega jezera (16 m²), ki je dajala lep okvir nastopajočim in po svoje prispevala k uspehu.

Res je bila naša skupina po sodbi vseh najlepša in najštevilnejša in je žela veliko priznanja in aplavzov. Pohvaliti je treba požrtvovalnost vseh nastopajočih — pevcev in pevk in muzikantov — znak, da je med nami še živa ljubezen do slovenske besede, pesmi in muzike! Iskrena zahvala vsem!

V soboto, 1. maja t. l., bo „18. SLOVENSKA PRIREDITEV“ v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (pri Charleroi); istotam, kjer je bila prejšnja leta. Začetek ob 15. uri. Letošnja prireditev je posvečena slovenski Primorski, to je onemu delu slovenske zemlje, ki je po letu 1945 pripadlo Sloveniji oziroma Jugoslaviji. Na programu bo med drugim tudi veseloigra v dveh dejanjih „Andrejčeva teta“. Oder bo krasila nova kulisa, ki bo predstavila slikovitost pokrajine ob Soči: Kanal ob Soči. Kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“ iz Charleroi, ki je žel že več uspehov pred belgijsko publiko, bo s svojimi polkami in valčki zvalil na ples vse: staro in mlado. Tokrat bodo prvič samostojno nastopili na „Slovenski prireditvi“.

Podprimo prizadevanje in požrtvovalnost tistih, ki te prireditve pripravljajo, s tem, da se res odzovemo vabilu in polnoštevilno priremo 1. maja v Gilly-Haies na pri-

reditov, ko je naš dan, dan slovenske domačnosti. S tem bomo dokazali, da je v nas še ljubezen do vsega, kar je slovenskega. Geslo letošnje prireditve je Gregorčičeva misel: „Živeti vrli mož ne sme zasé. Iz bratov sreče njemu sreča klije, veselje ljudsko njemu v oku sije in tuja solza mu meči srcé!“

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Guttenberg, pritličje-levo, Paris 15°), métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93 je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku (tel. 636-80-68).

Velikonočni obredi bodo v naši cerkvi na veliki četrtek in veliki petek ob osmih zvečer, na veliko soboto ob pol osmih zvečer.

Na Veliko noč bo sveta maša kot po navadi ob petih, na velikonočni ponedeljek v Parizu ne bo slovenske maše.

V nedeljo, 25. aprila, prireja Društvo Slovencev v Parizu *prireditev z veseloigro: „Dva para se ženita“*. Prireditev bo v dvorani 15 rue du Retrait, Paris 20°, métro: Gambetta. Nedeljska sveta maša bo na istem naslovu ob štirih popoldne, takoj po maši se začne igra, nato pa domača zabava. Vsi, ki se želite od srca nasmejati in preživeti par ur

v domačem razpoloženju, *prijazno vabljeni!*

V nedeljo, 9. maja, nas bo obiskal ljubljanski pomožni škof gospod Stanko Lenič; podrobni program tega dne, ko bo *prvo obhajilo* in *birma*, bo v naslednji številki.

Z *Abrahamom* so se srečali (primerjaj Janezov evangelij 8, 57!): konec decembra 1970 dr. Francè Žajdela, v začetku februarja g. Jože Kogoj, na belo nedeljo pa g. Ivan Drenik. Vsem trem iskreno čestitamo in jim želimo še enkrat toliko let!

SKUPNO ROMANJE V LURD BO OD 5. DO 10. JULIJA 1971.

MELUN

Maša za rojake bo na cvetno nedeljo (4. aprila) ob *devetih* v poljski cerkvi v Dammarié (81 rue Adrien Chatelain), spovedovanje pol ure pred mašo.

LOIRET

K maši se zberemo na belo nedeljo, 18. aprila, ob desetih v Chilleurs-aux-Bois, spovedovanje bo eno uro pred mašo.

NORMANDIJA

Na velikonočni ponedeljek bo maša za rojake ob enajstih v cerkvi St. Désir.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Slovenska služba božja bo na veliko nedeljo zvečer ob šestih. Vaš izseljenski duhovnik vas vabi, da pridete v velikem številu.

Za romanje v Habsterdick se jih je priglasilo še prav malo. Če se jih ne bo več, ne bomo mogli najeti avtobusa.

Selškov Pepi je dobil sinčka Filipa. Bog daj srečo! Čestitamo stari mami, pridni Selškovi gospe, in staršem!

ALGRANGE

5. februarja se je poslovil od nas in šel k Očetu Gabrijel Borjančič, v starosti 74 let, doma iz Primorske, potem ko je užival nekaj let zasluženi pokoj. Pokojni je prišel v Algrange že leta 1920 in je vedno tu ostal. Bil je dobro poznan med ljudmi in cenjen. Z ženo sta živela zadnja leta pri hčerki, sin pa je prišel na pogreb iz Kanade. Naše iskreno sožalje soprogi, otrokom in sorodstvu!

PAS-DE-CALAIS

Veliki teden nas spominja največjih dogodkov našega odrešenja, zato bomo skušali biti tudi letos čim tesneje povezani s Cerkvijo, ki se v čudovitih obredih te dni spominja Kristusove žrtve za nas in Njegove zmage za vse človeštvo.

Obredi velikega tedna:

Veliki četrtek in veliki petek: Méricourt-s-Lens ob 14,30; Bruay-en-Artois ob 17. uri; Liévin ob 19. uri.

Velika sobota: Blagoslov jedil v Méricourt-s-Lens ob 10. uri; Liévin ob 12. uri; Bruay ob 13,30.

Velikonočna vigilijska maša: Bruay ob 19,30; Liévin ob 22. uri.

Na Bruay bodo vsi obredi razen blagoslov jedil v kapeli Naše Gospe Lurške.

Velika noč: Maše po nedeljskem urniku. Na velikonočni ponedeljek ni slovenske službe božje.

2. maja nas bo obiskal *prevzvišeni škof dr. Lenič* in bo podelil za-

Slovenci pred cerkvijo v Chilleurs (Loiret).

Zlata poroka g. Franca Urbasa in ge. Ivane, roj. Sedej, v Merlebachu.

Zlata poroka g. Franca Brezavška in ge. Ivanke, roj. Debeljak, v Merlebachu.

krament sv. birme in prvega obhajila. Obred z mašo bo ob 9. uri v baziliki Naše Gospe na Loretto. Pridite številno za ta praznik naše mladine!

Zakrament sv. zakona so si dali v Méricourt-s-Lens Jurij Žefran in Ljudmila Mohar. V Liévinu pa sta si obljubila zvestobo Bernard Coppieters in Danijela Rebolj. Naj jim Gospod podeli blagoslov in še na mnoga leta!

Na Bruay-en-Artois so *spremili k zadnjemu počitku* go. Marijo Dolenc, dolgoletno članico Bratovščine živega rožnega venca, ki je zadnja leta preživela v bolnicah, kjer je iskala zdravja. — V Phalempin je lepo pripravljena odšla po večno plačilo ga. Kristina Boček, roj. Ratej. Pogreb z veliko udeležbo sovaščanov je pokazal, kako je bila pokojnica cenjena, saj sta z možem, ki je umrl pred kratkim, storila veliko dobrega zlasti stradočim med vojno. Naj ji bo Gospod velik plačnik! Vsem domačim obek pokojnic pa naše iskreno sožalje!

Vsem rojakom in naročnikom „Naše luči“ milosti polno Alelujo!

VZHODNA LOTARINGIJA

Iz naših kolonij bi radi prinesli kar najbolj vesela poročila — pa žal začenjamo skoraj vedno z žalostjo. Ko grem po raznih ulicah, mi je težko: levo in desno manjka očeta, tam je družina brez matere,

pokopališča se kar polnijo z našimi rojaki.

Daleč naokrog je napolnila žalost naše rojake, ko so zvedeli, da je v Merlebachu umrla dobra mati, dolgoletna cerkvena pevka, članica „Triglava“, velika dobrotnica raznih svetnih in cerkvenih organizacij, 79 let stara *Marija Knapič*. S štirimi otroki je prišla iz Velenja — svojega rojstnega kraja — leta 1929 v Merlebach, kjer je njen mož Franc delal kot rudar. Mati je kot dobra pevka vsa leta do svoje bolezni prepevala z veseljem pri „Slomšku“, sinove je pošiljala pridno kot ministrante slovenskim duhovnikom, pozneje pa kot dobre pevce v cerkveni zbor. Oče je v prostem času rad zaigral na citre, sin Rudi na kitaro, vsa družina pa je lepo zapela. Slovenski duhovniki, ki so prihajali v Merlebach, so bili vedno z veseljem sprejeti in postreženi. Prišel pa je hud udarec za vso pokrajino: v začetku zadnje vojne smo se morali vsi izseliti iz obmejnih krajev in tako so

Pokojna Marija Knapič

bili tudi naši rojaki raztreseni po vsej Franciji. Vse, kar so si s pridnim delom zaslužili in preskrbeli, so kot mnogi drugi izgubili. V La Ricamarie je zbolel oče. Ko so se po vojni vrnili v Merlebach, je zdravje očetu pešalo; in leta 1951 je zaradi rudarske bolezni (kamen na pljučih) umrl. Ti hudi udarci za družino so razrahljali zdravje tudi dobri materi.

Otroci so se razen sina Iva poročili. Mati je ostala pri svojem sinu, lepo skrbela zanj in rada pomagala družinam svojih otrok; mnogo je darovala za razne dobrodelne namene, za cerkev, misijone, razna društva. Sonce veselja ji je posijalo v srce v Lurdu, pri Mariji v Habsterdicku, na raznih izletih, dokler ni obnemogla in obležala. Med boleznijo ji je pomagala njena hčerka Marija, por. Schneider. Vzela jo je nazadnje k sebi, kjer sta z možem z vso ljubeznijo stregla trpeči materi, ki zaradi notranje bolezni ni mogla več prav uživati hrane. Po osmih tednih bivanja pri svoji hčerki je morala v bolnico Hochwald, kjer je lepo previdena s svetimi zakramenti vzela slovo od vseh, ki so prišli k njej.

Izredno veliko ljudi se je zbralo v cerkvi Hochwald, „Triglav“ z zastavo, člani „Slomška“ in drugih organizacij so spremljali pokojno mater na njeni zadnji poti na pokopališče v Merlebachu, kjer počiva pri svojem možu Francetu v skupnem grobu. Dan pred pogre-

bom sta prihitela naš č. g. Dejak in podpisani v mrliško sobo bolnice Hochwald, kjer je z mirnim obrazom ležala dobra mati; okrog nje so bili krasni venci njenih otrok, „Triglava“ in njene prijateljice Jakopina.

V svojem govoru v cerkvi je podpisani pokazal lep zgled pokojne matere v materinski ljubezni in v živi veri in izrazil še zadnjo njeno željo: O, da bi še enkrat mogla priti k nebeški Materi v Lurd! Ni prišla več tja, nebeška Mati s svojim Sinom je gotovo z veseljem sprejela to dobro slovensko mater. Cerkveni zbor „Slomšek“ ji bo ob 30-dnevnici pri sv. maši zapel pesmi, ki jih je pokojna tako rada prepevala.

Medtem ko smo pokopavali Marijo Knapič, je ležal v mrliški sobi bolnice Creutzwald naš rojak *Franc Skobè*, rojen 1902 v Mariboru. Naš Franc je zbolel zaradi rudarske bolezni. Bil je daleč okrog znan kot izredno dober mož in oče hčere Erike, priden rudar, zelo gostoljuben, veren mož, član rudarskega kat. društva v Creutzwaldu, ki je bilo navzoče z zastavo in mnogimi člani v cerkvi Cité Maroc, kjer je imel podpisani sveto mašo in nato pogreb na pokopališče Creutzwald, kjer počiva že čez 200 naših rojakov.

Obema umrlima želimo večni mir in pokoj, veliko plačilo za vsa dobra dela, vsem sorodnikom pa izražamo krščansko sožalje!

Ko se veselimo prihodnjih krasnih velikonočnih praznikov, želimo iz vsega srca, da bi praznovali te praznike pri svojih dragih vsi, ki trpeče gledajo skozi okna v raznih bolnicah, kdaj bo zasijalo gorko sonce, kdaj pride čas, da bodo zopet zdravi med svojimi dragimi. Zelo hvalevredno je, da naši rojaki tako radi obiskujejo bolnike. Mi želimo vsem zdravja — posebno še materam: Mariji Šinkovec, materi našega dobrega dirigenta Emila, Veroniki Lamprecht, materi Žvar iz Cuveletta, Mariji Schuler, roj. Ruggelj, vsem moškim v bolnici Hochwald in po vseh drugih bolnicah! Veseli bomo, če vas bomo mogli pozdraviti za Veliko noč!

Tu želimo vsem bolnim in zdravim prav vesele, zdrave velikonočne praznike!

Stanko iz Merlebacha

italija

RIM

V Rimu imamo sedaj redno vsako nedeljo *slovensko mašo* ob 4.30 popoldne v Sloveniku na Via Appia Nuova 884. Do junija ostane še na zadnjo nedeljo maša, kot je bila do sedaj na Via Botteghe Oscure pri sestrah. Tam smo jo imeli tudi zadnjega februarja, po maši pa je bila v dvorani tombola v korist Slovenika, ki jo je priredilo društvo „Slomšek“. Nedeljo prej smo imeli „dekliško“ mašo pri sestrah, kjer je tudi sr. Nežka Rusova, ki je dva dni prej doktorirala na rimski univerzi z disertacijo o razvoju ekonomije v Sloveniji. Njen brat Matej pa je postal 11. februarja subdiakon, 20. marca pa diakon. Dan mašniškega posvečenja bo kasneje določen. Čestitamo družini Rusovi in želimo še mnogo uspehov!

19. marca je msgr. dr. Janez Belej praznoval *25-letnico nove maše*, ki jo je opravil takrat v cerkvi sv. Petra. Nad 500 Slovencev se je nove maše udeležilo. Iz taborišča v Senigalliji so napravili izlet v Rim ter mogli tako biti pri novi maši. Čestitkam za srebrno mašo se tudi mi pridružujemo: Ad multos annos!

V Milanu je *redna maša* na vsako prvo nedeljo v mesecu. 14. marca pa smo imeli tudi v Capui in 21. marca v Latini mašo za tamkajšnje Slovence.

SLOVENIK

Takšno ime se je prijel Slovenskega zavoda ali Slovenskega kolegija v Rimu. Kot juridična ustanova z namenom, da skrbi za višjo izobrazbo slovenskih duhovnikov,

ki naj iz zavoda obiskujejo rimske univerze, je Slovenik star že 10 let. Ker zavod ni imel svojega prostora, je vodstvo moralo redno iskati stanovanje za svoje študente drugod. Zato se je že pred leti začela zbirka, da bi zgradili novo stavbo, primerno za Slovenski zavod.

Kupljen je bil prostor, zidanje samo se je pa zavleklo. Da ne bi kakorkoli zgubil denar na svoji vrednosti, je bila v decembru 1970 kupljena večja hiša na cesti Via Appia Nuova 884. Z novim letom so se študentje že vselili.

Stranska ulica je Via al Quarto Miglio, tam je tudi tramvajska postaja. Ako pridete v Rim do postaje Termini, potem najdete na levi strani ob koncu avtobusne postaje ulico, v kateri čaka tramvaj modre barve z napisom *Capanelle* (je še drugi iste barve za Cinecittà). Vožnja traja manj kot pol ure, stane pa 70 lir do postaje Quarto Miglio.

Hiša sama ima na sprednji strani vrsto lokalov, ki so v najemu. Zemljišče meri 1600 m², od katerih je zazidanih 1000 m². Ima pa: klet, ki je samo pod kuhinjo, in obednico, v podprtljižu je še pralnica, dve shrambi, kurilnica za centralno kurjavo in stanovanje za oskrbnika ter dvorana, ki jo ima najeto neka delavnica. Vhod vanjo je le z dvorišča.

Pri vhodu v pritličje je majhna kapela, nadalje sta v pritličju 2 sprejemnici, 3 kopalnice in 4 sobe.

Prvo nadstropje ima 16 sob, 2 stanovanji, še 3 sobe brez tekoče vode in 5 kopalnic. V drugem nadstropju sta 2 stanovanji in posebna sprejemnica.

Hišo sedaj v notranjosti urejajo in jo opremljajo s pohištvo.

Duhovniški zavod Slovenik v Rimu.

ZAPADNI BERLIN

Za najvažnejšo nalogo letošnjega leta smo berlinski slovenski kataličani v posebnem razgovoru z novim dušnim pastirjem določili oblikovanje takega jedra vernikov, ki bo živelo z mašo in iz maše. Doslej je bilo to težko, ker ni bilo redne maše. Odslej bo to mogoče, ker je vsako soboto in nedeljo popoldan slovenska maša s pridigo in dejavnim sodelovanjem.

Ali smo v prvih dveh mesecih tega leta omenjeno nalogo dobro izvršili? Vsekakor bi jo lahko bolje. So pa lepa znamenja prizadevanja: obisk maše se je povečal, sodelovanje — posebno s petjem in poslušanjem božje besede — je boljše, mašna skupnost je duhovno vedno bolj povezana itd. Zdaleč pa še ni zadovoljiv obisk, zamujanja je še vedno veliko, prejemanje obhajila je pičlo.

V postnem času bomo gotovo še kaj popravili. Potem pa imamo do konca leta še precej mesecev, v katerih se bomo trudili za tako mašno občestvo, ki se bo napolnjevalo in osrečevalo s Kristusom ter ga potem tudi prenašalo v vsakdanje življenje.

K temu sta nas spodbudili tudi dve pastirski pismi, ki smo ju poslušali na prvo postno nedeljo: pismo berlinskega škofa kardinala Bengscha, ki je vsebovalo zelo praktične smernice za postni čas, in pismo mariborskega škofa Držečnika, ki je preprosto in globoko razložilo, kaj pomeni biti kristjan.

Največji materialni problem verskega dela med Slovenci v Berlinu je pomanjkanje prostorov, ki bi jih imela naša skupnost stalno na razpolago. Vsaj veliko sobo bi potrebovali, da bi lahko razvili najnужnejše verske dejavnosti: dušnopastirske razgovore, pevske vaje, otroško varstvo med mašo, branje verskih knjig in časopisov, mladinska srečanja itd., predvsem pa verouk za razne skupine. V Kolpingovem domu, kjer je naše versko središče, nam sicer gredo na roko, a se moramo stalno seliti iz prostora v prostor, ker ima njihova skupnost prednost pri uporabi le-teh.

Skupina naših deklet in fantov se pripravlja na prejem prvega obhajila in birme. Doslej še kar pridno obiskujejo verouk in sodelujejo pri verskih razgovorih. Upajmo, da bodo vztrajali do Velike noči, ko bo prvo obhajilo, in potem še do birme, ki bo verjetno maja.

Ko so pri krstu „oblekli“ Kristusa, so nas s svojo vključitvijo v naše krščansko občestvo razveselili naslednji otročki: Jolanda, hči Mihaela in Barbare Turnšek; Edvard, sin Edvarda Postraka in Darinke Žerdin; Karina, hči Ivana in Kristine Gomboc; Suzana, hči Avgusta in Ernestine Mahkovic. Dekleta so torej v večini. Če bo šlo tako naprej, naši fantje čez kakih 10 let ne bodo več tožili, da je premalo slovenskih deklet v Berlinu.

Z zakramentom sv. zakona so osnovali krščanske družine: Mihael Strakel od Sv. Ruperta nad Laškim in Ana Parfant iz Celja; Jožef Pušnik iz Frankolovega in Marija Šoš iz Dobrovnika; Karel Božič iz Boštjanja ob Savi in Kristina Horvat iz Cankove. Vsa naša skupnost jim čestita in želi globoko krščansko srečo!

Berlinski Slovenci bi bili dekleta in fantje od fare, če bi pri nas tudi kaj drugega, npr. nedeljska maša, versko predavanje, tako uspelo kakor uspejo zabave s plesom. Tudi na pustno nedeljo smo se prijetno zabavali. Ker je bilo pričakovati veliko udeležbo, smo najeli veliko dvorano v župniji sv. Juda Tadeja, toda tudi ta ni mogla sprejeti vseh pustovavcev. Le okoli 250 jih je dobilo sedeže, drugi so se zadovoljili s stojiščem ali s prezgodnjim odhodom v posteljo.

Sledečo nedeljo smo imeli prireditev „Pokaži, kaj znaš“. Z dolgim, pridnim pripravljanjem so nam nastopajoči pripravili kar pester in za naše razmere kvaliteten spored.

Janez Frišek je na harmoniko vedro odigral „Polko naokrog“ in „Sončno Dolenjsko“. Marija Arko je občuteno deklamirala O. Župančiča odo „Z vlakom“. Justina Bogataj se je dobro predstavila kot pevkica „Sirote“ in „Venčica slovenskih narodnih“. Duet Anica Slak in Milena Deržič je lepo izvajal pesmi „Mamica moja, spomni se še“ in „Ena ptička priletela“. Sledila sta zabavna Marko in Toni ter z ročnimi spretnostmi in raznimi

„čarovnijami“ razveseljevala občinstvo. Franci Pukmeister je ob klavirski spremljavi gdč. Cundrove zapel Gounodovo „Ave Marijo“, posebno pa je navdušil z „Belimi rožami“. Danica Tomažič je z izrazitim darom za recitacijo izvajala Quoistovo težko „Balado o nerojenem otroku“. Ema Sušnik je res lepo zapela „Mlada deva je iz domovine šla“ in „Bil je lep večer“. Končno je možki kvintet (Franci Pukmeister, Polde Gobec, Franc Lupše, Dolfi Strnad, Alojz Lesjak) navdušil z ubranim izvajanjem pesmi „Po temnem gozdu“ in „Sem šel, sem šel čez gmajnico“.

Po oceni komisije je zaslužil prvo nagrado (100 DM) ravno ta kvintet. Druga nagrada je pripadla F. Pukmeistru, tretja E. Sušnik, četrta pa D. Tomažič. Nagrado občinstva (tranzistor) je dobila E. Sušnik.

Prireditev je režiral in vodil Franci Klančičar, pevce pa je uril F. Pukmeister.

Vsem, ki so sodelovali pri prireditvi, smo hvaležni in jih prosimo, da nas s čim podobnim še razveselijo.

Od marca naprej imamo ob sobotah dve vzgojni uri za otroke od 7. do 9. leta; vsebovali bosta malo verouka, nekoliko razgovora, igro, petje itd.

Precej zanimanja je posebno med mlajšimi za tečaj nemščine, za predavanja in razgovore o zakonu, radi bi uprizorili F. Finžgarja „Razvalino življenja“ itd. Pomanjkanje prostora pa nam za zdaj marsikaj onemogoča.

HESEN

V Frankfurtu je nedeljski obisk pri slovenskih mašah prav razveseljav. Na pustno nedeljo smo se po maši zbrali v dvorani, kjer smo ob domačih vižah za nekaj ur pozabili, da smo v tujini. Obenem smo ugotovili, da bo za podobno družabno prireditev potrebna večja dvorana. Vsako nedeljo nam je na razpolago župnijski klubski prostor, kjer se bodo v kratkem začela zanimiva skioptična predavanja. Na prijateljskih pomenkih je že sedaj vsak dobrodošel! Torej: Frankfurt — Brückenstr. 3, vsako nedeljo ob 16.45!

V Darmstadtu je bil krščen Jože Knez, sin Jožeta in Majde, roj. Ki-

sovec. Novemu obredu, združene-
mu z mašo, so vsi z vernim zani-
manjem sledili. Saj je mala kapela
še lepše povezala rojake v družin-
sko skupnost. Blagoslov, ki smo ga
bili deležni ob zaključku s starši,
naj daje moč v vseh težavah in
preizkušnjah!

WÜRTTEMBERG

Že v zadnji številki „Naše luči“
smo zabeležili bogat naraščaj med
rojaki na Württemberskem. Tudi to
pot lahko poročamo o vrsti krstov
na tem področju. V Reutlingenu so
prinesli pred mesečno mašo v fe-
bruarju kar tri malčke h krstnemu
kamnu: Helenco Marn, hčerko Ja-
neza in Jožefe; Draga Turnšek,
sinka Karla in Slavice; Moniko Že-
leznik, hčerko Antona in Marije. V
Ravensburgu sta dobili dve Vizler-
jevi družini naraščaj: Vinko in Jo-
žefa Vizler sta dala krstiti svojo
prvorojenko Metko, Martin in An-
ica Vizler pa prvorojenca Vladimir-
ja. Tatjana Koren, hčerko Štefana
in Marije iz Denkendorfa smo kr-
stili v Esslingenu. V Schwäbisch
Gmündu sta z veseljem sprejela
sinka Matjažka Ivan in Anica Dež-
man. V Stuttgartu je bil krščen An-
drej Stariha, sin Stanislava in Ma-
rije-Milene, roj. Žunič, ter Marijan
Borovnik, sin Mihaela in Marije, roj.
Ulaček. — Tople čestitke!

Tudi o novih parih z veseljem
poročamo. Tako sta se prišla v
Esslingen poročiti Maks Kužner,
rojen v Varožu pri Makolah, in Da-
nija Lipovnik iz Slovenske Bi-
strice, kakor tudi Štefan Koren, do-
ma v Kapli, in Marija Volmajer iz
Remšnika. V Göppingenu sta šla
pred oltar Anton Kavčič, rojen v
Črešnjicah, in Helena Cajnkar, ro-
jena v Ključarovcih. Pavel Fakin iz
Dolenje Stare vasi in Jožica Obrez
iz Velikih Grahovš sta si obljubila
živiljenjsko zvestobo v Geislingen/
Steige. Silvester Grmek iz Podkra-
ja in Marija Cvetko od Sv. Barbare
pri Mariboru sta si izbrala za po-
roko cerkev Sv. Andreja v Reutlin-
genu, kjer se Slovenci shajamo pri
mesečnih mašah. Milan Slihtuber
iz Radovcev v Prekmurju in Bran-
ka Kovačevič iz Golubincev sta se
poročila v Ebersbachu. Pavel
Schmid, rojen v Unterkirchbergu
pri Ulmu, in Jožica Brenčič iz Rad-
gone sta se šla poročiti v nevestino
domačo faro. V župni cerkvi v

*Pri redni
slovenski maši
v Mainzu je bil
krst Engelberta
Mesarec, sina
Ivana in Vlaste,
roj. Hrnčič.
Vso srečo in
blagoslov v
družinskem
veselju!*

Bernhausenu sta se poročila Alojz
Lubej iz Celja in Marija Kobal iz
Novega Sada. — Vsem mladim pa-
rom želimo srečo na skupni živ-
ljenjski poti!

Med veselje ob krstih in porokah
pa sta se vrinila tudi dva žalostna
dogodka ob nenadni izgubi dveh
mladih rojakov, žrtev dela v gozdu
in električnega toka.

Pri delu v gozdu se je *smrtno
ponesrečil* Stanko Klajnšek, rojen
leta 1929 v Celju. V začetku februa-
rja se je vrnil iz zimskega dopusta
in se zopet lotil dela v gozdu. V
ponedeljek, 8. februarja, ga je dre-
vo, ki je padlo nanj, tako močno
poškodovalo, da ni bilo rešitve in
je na posledicah izdihnil. Pokojni-
ka so prepeljali na domače poko-
pališče v Vojniku.

Naš kvintet „Slavček“ iz Stutt-
garta je *izgubil* svojega klarineti-
sta, 30-letnega Antona Skamena.
Bilo je na prireditvi v mestni dvo-
rani v Wernauu v nedeljo, 14. fe-
bruarja. Mestna dvorana je bila na-
bita naših rojakov in „Slavčki“ so
v zadovoljstvo vseh rezali vesele
polke in valčke. Ko so hoteli po
odmoru nadaljevati s sporedom, je
prišel klarinetist Skamen v stik z
godbenimi inštrumenti, ki so bili
zaradi napačne povezave pod elek-
tričnim tokom (tako je ugotovila
tehnična nadzorna komisija iz
Stuttgarta ob navzočnosti kriminal-
ne policije), in z mikrofonom dvo-
rane, ki je bil predpisno ozemljen.
To je bilo zanj usodno. Električni
tok ga je vrgel na tla. Umetno di-
hanje in masaža srca mu nista
mogla več pomagati. Kmalu po
prevozu v bolnico je prišlo sporo-

čilo, da je mrtev. Ta novica je vse
navzoče močno pretresla. Tako
smo prekinili zabavo, za kar so
imeli vsi gostje razumevanje.

Pokojni Anton Skamen je bil do-
ma na Dobrovi pri Celju. Tja je
bilo prepeljano njegovo truplo, da
počiva v domači zemlji. Za prevoz
so udeleženci prireditve zbrali
okrog 900.— DM.

Kot omenjeno, je povzročila ne-
srečo v Wernauu napačna pove-
zava godbenih inštrumentov. Uso-
da je hotela, da je tisto popoldne
prav pokojni Anton Skamen postavl-
jal inštrumente na odru.

Vsem, ki jih je nenadna smrt
obeh omenjenih rojakov hudo pri-
zadela, naše iskreno sožalje.

*Skiptično predavanje o Avstra-
liji* je bilo to pot na sporedu v
Spaichingenu, kjer smo uvedli red-
no mesečno mašo. Ob slikah in
tehtni besedi se ravno nismo na-
vdušili za to daljno deželo, ki je
tako po naravi kot po ljudeh do-
kaj različna od Slovenije. Občudo-
vali pa smo njen hitri razvoj na
vseh področjih.

Rojaki, *velikonočni prazniki* so
zopet tu, preživimo jih s premišlje-
vanjem Jezusovega trpljenja in
smrti, z udeležbo pri obredih veli-
kega tedna vsak v katoliški cerkvi,
ki mu je najbližja, ker nimamo svo-
je cerkve, da bi jih imeli skupno;
najbolj važen pa naj nam bo vre-
den prejem sv. zakramentov. Prilike
za sv. spoved imate navedene v
prilogi, za red sv. maš v aprilu je
edina izjema druga nedelja, ker je
to Velika noč, ko mora biti maša v
Stuttgartu, čeprav bo tudi na 1. in
na 3. nedeljo. Maša v Nagoldu pa

Izposojevalna knjižnica v slovenskem centru v Esslingenu v Nemčiji je marca praznovala triletnico obstoja. V tem času so si naši rojaki izposodili iz nje nekaj nad 500 knjig. Posebno povprašujejo po lepih starih romanih in povestih, ki jih je pred vojno tiskala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, kakor tudi po knjigah, ki so izšle izven domovine.

je preložena na velikonočni ponedeljek, ki se tudi praznuje.

*

Kot najemnik gostilne „Alte Mühle“ v Obertürkheimu, v kateri je ob sobotah zvečer igral kvintet „Slavček“, izrekam ob tragični smrti enega od petih muzikantov, Antona Skamen, globoko in iskreno sožalje njegovi soprogi ge. Majdi, njegovim svojcem in ostalim muzikantom kvinteta.

Jožef Svetanič

BAVARSKA

Slovensko pustovanje je bilo letos na pustno nedeljo v Bürgerbräukeller-u v Münchnu. Zbralo se nas je spet preko tisoč. Natančno ni mogoče vedeti, ker se še vedno dobe ljudje, ki jim je preveč plačati 3 marke vstopnine za osem ur zabave, pa se pričnejo v dvorano, ne da bi plačali. Od tega imajo sami največjo škodo, saj jih vsako tako dejanje naredi slabše.

Sicer pa je bilo pri pustovanju lepo. Petčlanski orkester je z razgibanim igranjem vse navdušil. Nič manj pevec g. Branko.

Tri tisoč sreč je bilo hitro pokupljenih. Prvi dobitek je odšel v

Maribor, drugi blizu Brežic, tretji v Dalmaciji.

Za dobro voljo so poskrbela tekmovalja: moški so morali iz beljaka stepsti sneg; ženske so morale prehoditi določeno razdaljo s kuhalnico v ustah, a na kuhalnici je ležala velika žoga; pari so tekmovali z metanjem žog v vedra.

Male slovenske zastavice, pripete na prsih navzočih, narede vedno pravo domače vzdušje.

Včasih koga zanima, koliko denarja vrže taka prireditev in kam gre tisti denar. Ves denar od srečolova gre za dobitke in za davek na srečolov (treba je plačati 20% davka od vsake prodane vstopnice). Denar od vstopnic je pa razdeljen po sledečem ključu: 20% za davek na vstopnice, 25% za muzikante, 7% za zastavice, 8% za gasilce in Združenje glasbenikov, 7% za ostale stroške (dobitki za vesele tekme i. pd.). Ostane torej 33% denarja od vstopnine, kar znese pri tisoč udeležencih 990 mark. Ta denar gre za slovenske knjige za našo knjižnico, za nabavo skopičnih slik Slovenije in za bolnike.

Pri mladinskem razgovoru v februarju smo se živahno razgovarjali o versko-moralnih vprašanjih, ki zanimajo predvsem mlade.

V postnem času imamo na sporedu tri biblične ure. V njih skušamo pregledati zlasti zgodovinske in psihološke vidike zadnjih dni Kristusovega življenja. Pri prvi uri smo se soočili z dogodki od cvetne sobote do velike srede. Razgovor je bil zanimiv.

Krščeni so bili: v Münchnu Aleksandra Rojnik, hči Janeza in Sonje, roj. Ječnik; Klavdija Gašparič, hči

Problem šolanja slovenskih otrok v Nemčiji je že leta pereč. Otroci živijo ves dan v povsem nemškem okolju. Slovenski duhovniki so na svojih konferencah velikokrat o tem vprašanju razpravljali, da bi našli kako rešitev. Z oktobrom 1970 se je na Württemberskem v okviru slovenskega župnega urada v Esslingenu pričel sobotni tečaj za slovenske otroke v naslednjih krajih: Esslingen, Reutlingen, Göppingen in Unterkochen. Na sliki vidimo naše fantiče in deklice v „sobotni šoli“ v Esslingenu. Pouk je prevzela slovenska sestra Nives Snoj, ki sicer oskrbuje bolnike po domovih v eni izmed fara v Stuttgartu.

Franca in Rozalije, roj. Bergant; Kristijan Mesarič, sin Josipa in Frančiške, roj. Krčmar; v Neutraublingu pa Marjetka Orač, hči Antona in Marjetke, roj. Metelko. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Velikonočna slovesnost bo tudi letos v Heerlerheide. Točno ob 7,30 bo slovesna „aleluja“ s procesijo in sveto mašo, pri kateri bo „Zvon“ prepeval veličastne velikonočne pesmi. Vsi toplo vabljeni!

Urnik za velikonočno spoved in blagoslov velikonočnih jedil glejte v prilogi!

Tudi letos želimo izpeljati postno akcijo v korist Slovenika v Rimu. Našo skupno zadevo toplo pripo-

Gornji fotografiji sta s slovenskega pustovanja v Waldkraiburgu na Bavarskem.

ročamo vaši velikodušnosti in računamo na vaš smisel za sodelovanje in odgovornost.

Vsem rojakom in rojakinjam vosečimo obilje velikonočnega veselja!

Naši bolniki: G. Jernej Ramšak iz Heerlerheide se je hudo ponesrečil na povratku z dela. Želimo mu skorajšnje okrevanje. Ga. Svet, vzorna mati iz Nieuw Einde, se zdravi v Brunssumu. Velikonočna skrivnost naj ji prinese tolažbe v njenem trpljenju!

Veselite v družini: V družini Gril v Heerlenu se je rodil sin, ki je ob krstnem kamnu dobil ime Kristjan. Grilovi so sina in vnuka sprejeli z velikim veseljem. Saj so tudi hčerke prinesle radost v hišo, ali mali Kristjan jim je poroštvo, da Grilov rod še ne bo izumrl. Toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova!

švedska

Spored sv. maš v aprilu:

Prvo nedeljo, cvetno, 4. 4., ob sv. maši ob 12,15 v Stockholmu v cerkvi St. Erik, Folkungag. 46. Pol ure pred sv. mašo prilika za spoved; po maši razgovor v dvorani.

Na veliki četrtek, 8. 4., ob 19. uri v Eskilstuni; pred mašo prilika za spoved.

Na Veliko noč, 11. 4., ob 11. uri v Värnamo, dvorana NTO, Parkg. 6. Pred mašo prilika za spoved. Ob 18. uri v Jönköpingu sv. maša. Od 17. ure naprej prilika za spoved, ob 17,30 pevska vaja in pred sv. mašo blagoslov slike Brezjanske Marije, ki je postavljena v kapeli.

Na velikonočni ponedeljek, 12. 4., ob 17. uri sv. maša v Göteborgu. Od 16. ure dalje prilika za spoved, ob 16,30 pevska vaja. Po maši razgovor v dvorani.

Za tretjo nedeljo v aprilu, belo, 18. 4., zaenkrat še ni določeno, kje bo sv. maša. Tam, kjer bo, boste pravočasno obveščeni.

Na četrto nedeljo, 25. 4., bo sv. maša ob 10. uri v Landskroni in ob 18. uri v Malmö. Pred sv. mašo v obeh krajih prilika za spoved.

Blagoslovljene in božje milosti polne praznike vstajenja Gospodovega vam vsem iz srca želi vaš iseljenjski duhovnik Jože Flis!

švica

Tudi v Švici imamo že lepo število novorojenčkov v tem letu. Pri sv. krstu so postali otroci božji: Damir Spoljar, sin Zvonka in Dragutine, roj. Šavorič, in Klavdija Bogataj, hči Helene, v Amriswilu. V Winterthuru: Matija Zaletel, sin Antona in Ane, roj. Štrukelj. V Rothenthurmu (Kanton Schwyz): Tomislav Pečenko, sin Ludvika in Ide, roj. Mihelj. Zürich-Guthirt: Jožef Fredi Bralik, sin Jelene. Bern-Bruder

Klaus: Doroteja Klančar, hčerka Ivana in Marije, roj. Ramot, iz Moosessedorfa pri Bernu. Viktorju Romih in Jožefi, roj. Žogan, iz Dübendorfa sta se rodila sin Bojan in hčerka Karmen in sta bila krščena v Guthirt-Zürich ter Gabrijel Kus, tretji sin Stanka in Marije, roj. Širok, iz Uetikona.

Staršem naše čestitke, novorojenčkom pa želimo obilo milosti od Boga na življenjski poti!

V hišni kapeli Kapuzinerheima v Seebachu sta se poročila Dominik Knavs iz Ljubljane, zaposlen v Winterthuru, in Eva Karlina Ferme iz Vojnika pri Celju, zaposlena v Appenzellu. Želimo jima vso srečo v zakonu!

Vsako prvo nedeljo v mesecu imamo v Zürichu po maši na razpolago veliko farno dvorano, kjer se zbiramo, prirejamo praznovanje, gledamo skioptične slike itd. Na prvo nedeljo v februarju nam je Gustl Teropčič pokazal krasne skioptične slike iz Slovenije. Občudovali smo lepoto naše domovine. 7. marca pa so nas iznenadili naši fantje iz Kantona Aarau z enodejanko „Lepi fant“. Tokrat smo se prav od srca nasmejali. Po prizoru so nam fantje zapeli še nekaj naših narodnih pesmi. Pohvaliti moramo požrtvovalne fante, ki so nam napravili to veselje, prijeten večer. Fantje, pogum velja, kar tako naprej!

V letošnjem letu imamo na programu *potovanje v Holandijo* za binkošne praznike in *romanje k Mariji v Einsiedeln* na 4. nedeljo junija. Ob počitnicah pa se že pripravljajo nekateri na Triglav. Po

Slovenci ob meji

GORIŠKA — „Človek proti naravi“ je bil naslov predavanja, ki ga je imel v mali dvorani Kat. doma v Gorici prof. dr. France Avčič in Ljubljane. — V šolsko telovadnico na Vrdelski cesti je združenje staršev povabilo prof. Pedička s predavanjem „Vzgoja in čas“. — Zveza slovenske kat. prosvete je povabila v Katoliški dom rojake k vselemu pustovanju. Ansambel Ml-NI-PE, fantje in dekleta iz Gorice, Podgore in Štandreža so v desetih dobro pripravljenih točkah ustvarili prijetno razpoloženje med številnim občinstvom. — V Štandrežu so izbrali pustni torek in debelo nedeljo, da so v prijetnem programu nudili gledavcem nekaj veselih ur. — Člani dramskega odseka Slovenskega katoliškega prosvetnega društva „F. B. Sedej“ iz Števerjana so se oddolžili spominu goriškega pisatelja F. Bevka, ko so pripravili njegovo dramo „Materin greh“. Zadnjo nedeljo v februarju so gostovali v Gorici v Katoliškem domu, prvo nedeljo v marcu pa so se odzvali vabilu prosvetnega društva „Štandrež“ in igrali v župnijskem domu.

TRŽAŠKA — Zveza cerkvenih zborov v Trstu je organizirala nastop „Pesem mladih“ v Kulturnem domu v Trstu. Prijavili so se mladinski pevski zbori iz Mačkovelj, Boljunca, Ricmanj, Bazovice, Trebč, Opčin, Sv. Križa, župnije sv. Vincencija v Trstu in še drugi. Ansambli so nastopili z veselo glasbo, baletna šola Slomškovega doma iz Bazovice je prvič izvajala ples „čardaš“. — V Marijinem domu v

vrnitvi s Triglava pa se dobimo 24. julija pri Mariji na Brezjah. Na Brezje ste vabljeni tudi drugi, ki boste julija na počitnicah.

Na novo jih v Švico prihaja malo. Kar je zanimivo, je to, da so v Großwangen pri Luzernu decembra prišle tri slovenjebistriške sestre in prevzele Bürgerheim, kjer je dom onemoglih. Sestram želimo, da bi se v Švici dobro počutile.

ulici Risorta je predaval prof. dr. J. Vodopivec iz Rima „o dinamiki Cerkve in aktivnosti vseh njenih članov“. — Na pustno nedeljo so igrali trodejanjo „Charleyeva testa“. — V Rojanu je v Marijinem domu nastopil Tržaški oktet s peštrim programom. — Svetoivanski Marijin dom je proslavil nesmrtnega pesnika Prešerna v nedeljo, 21. februarja. Cerkevni pevski zbor je zapel nekaj pesmi. Gledališki umetnik Stane Raztresen je recitiral Prešernove pesnitve. Navdušeno ploskanje je nagradilo umetniško podajanje. — Slovensko gledališče v Trstu je slavilo dvestoto premiero v petindvajsetih letih svojega delovanja. Uprizorili so „Antigono“. — Na italijanski televiziji je nastopil deželni svetovalec Slov. skupnosti dr. Drago Štoka. V posebni oddaji za deželo Furlanijo-Juljsko Benečijo je odgovarjal na vprašanja: Kaj sodite o gospodarskem in socialnem razvoju v deželi in kako mislite, da bi se razvoj mogelboljšati? Svoj nastop je zaključil v slovenščini, ko je kratko povzel misli, ki jih je poprej spregovoril v italijanščini.

KOROŠKA — Farna mladina iz Vogrč je na pustno nedeljo popoldne razveselila gledavce v Žvabeku z veseloiigro „Čudni snubci“. Zvečer je igro ponovila v domači farni dvorani v Vogrčah. — V Št. Jakobu v Rožu so se nasmejali pustni igri „Ubogi samci“, ki jo je pripravilo domače prosvetno društvo. — Gosenke obeh gospodinjstkih šol v Št. Jakobu v Rožu so izbrale za pustni program prizor „Kisle gobe“, „Dr. Dideldaj“, „Korajža in bojazen“ in še ples dveh pajacev. — SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni je pustni ples združilo s kulturnim programom. — Igralci Prosvetnega društva z Jezerskega so gostovali v farni dvorani v Železni Kapli in v Škocijanu s Cankarjevo igro „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“. — V Železni Kapli je gostovalo kat. prosvetno društvo iz Šmihela pri Pliberku z igro „Za pravdo in srce“, z veseloiigro „Trojčki“ pa farna mladina iz Žitare vesi. — Krščanska kulturna zveza v Celovcu je na rednem občnem zboru izvolila novo vodstvo. V poročilih so posebej poudarili delavnost SPD „Danice“ iz Št. Vida. G. Vinko Zaletel je v 81 predavanjih seznanil prebivce južne Koroške s slikami krajev, v katerih je potoval. Vsestransko podpirati podeželske prosvetarje je bil zaključni sklep občnega zbora.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — V Slovenski hiši v Buenos Airesu je bila 7. marca začetna prireditev slovenskih osnovnih šol. Po maši je bila igra „V kraljestvu palčkov“. — Družinska nedelja, združena z zaključkom počitniškega tečaja z mašo, razstavo, mladinskim nastopom je bila na slovenski Pristavi v Castelarju. — Mladini je predaval g. Božo Stariha o vtisih s potovanja po Evropi in Ameriki. — G. dr. Franc Sodja je govoril na družinski nedelji v Slomškovem domu o vzgoji naše mladine v letu 1971. — Z marcem je Zveza slovenskih mater in žena začela v Slovenski hiši ciklus vsakoletnih predavanj. G. Rode je v obliki razgovora predaval o „tretjem svetu“ in naši mladini. — V zavetišču dr. G. Rožmana je bila celodnevna prireditev.

KANADA — Cerkevni pevski zbor župnije Marije Pomagaj v Torontu je pripravil koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Nastopila sta moški in mešani zbor, dirigiral je g. Dušan Klemenčič. — Skavtinje župnije Brezmadežne so z nagrado. Vodi jih g. B. Potočnik, pele dve pesmi na glasbenem festivalu v Torontu. Dobile so prvo pri klavirju jih je spremljal g. prof. Jože Osana, ki bo poučeval mladino v glasbi. Prevzel je tudi organistovsko službo na fari. Na pustni zabavi so se spomnili 10-letnice farne dvorane, v kateri se je razvijalo vzgojno poslanstvo farnega občestva.

med nami povedano

SMRT NAŠE BRAVKE V AVSTRALIJI

V Melbourne v Avstraliji je umrla naša dolgoletna in zvesta bravka ga. Pepca Drvodol. Bila je 8 mesecev hudo bolna, prestala je tri težavne operacije, bila je štirikrat v raznih bolnicah. Imela je krvnega raka, trpela je velike bolečine, a umrla je zelo lahko.

Pogrebne svečanosti so se udeležili njeni sorodniki iz Tasmanije in iz Melbourn. Udeležba je bila tako velika, da je bila cerkev sv. Cirila in Metoda polna. Pokopal jo je frančiškan p. Bazilij ob asistenci p. Slavka. Pokojnica zapušča moža Lojzeta v Avstraliji, brata Janeza v Franciji in sestro Francko in Marijo doma v Ljubljani.

PRED ODHODOM V TUJINO SE ZAMISLITE!

Najbrž niste zasledili pred nedavnim v „Tedenski tribuni“ izjave sodnice okrožnega sodišča v Ljubljani Mire Capudrove.

Omenjena sodnica je izjavila:

„Lahko mirno trdim, da se vsaka družina, kjer služita oče ali mati v tujini denar, slej ko prej razbije. Celo takšni zakoni gredo narazen, ko gresta oba skupaj v tujino. V drugi polovici decembra na našem sodišču nismo skoraj nič drugega počeli, kot razvezovali zakone tistih, ki so šli v tujino za kruhom.“

Z zakonsko prisilo tu ne bomo nič opravili. V ljudeh bi morali zavestiti tisti silni pohlep po denarju.

Marsikdo gre ven res zato, ker doma ne najde kruha. Ampak koliko je poleg teh drugih, ki bodo razbili družine za vilo, za vikend, za večji in daljši avto.

V Sloveniji, se mi zdi, je prave ekonomske emigracije zaradi eksistenčne nuje vedno manj. Ljudje bi se morali bolj zamisliti, ko odhajajo na zaposlovanje v tujino. Verjamem, da je večina pred odhodom prepričana, da se jim v čustvenem življenju ne bo nič zgodilo. Potem pa se čez nekaj časa znajdejo tu, na klopih sodišča.“

Ali je stvar res tako nevarna za zakone in družine, ne vem. Malo prečno se mi zdi vse skupaj naslikano. Je pa na vsak način vredno premisleka. — M. K., N.

REŠITEV UGANK iz prejšnje številke: 1. Če je natakarka vrnila trem gostom 3 dinarje, pa ni sama nič spravila v lastni žep, potem so oni res plačali 27 dinarjev. Če jim je pa vrnila 3 dinarje, sama pa spravila v lastni žep še 2 dinarja, potem so oni plačali 25 dinarjev. V vsakem primeru so torej računali

jasni. — 2. Stavek je napisan v slovenščini in pomeni: TUDI SUH UK URI UM. — 3. Če zneseta dve kokoši in pol v enem dnevu dve jajci in pol, potem znese ena kokoš v enem dnevu eno jajce in znese pet kokoši v šestih dneh 30 jajc. — 4. Prodajavec je imel v začetku 7 balončkov. Najprej proda tri balončke in pol pa še pol balončka, torej štiri. Ostanajo mu trije. Od tega proda en balonček in pol in še pol balončka, torej dva. Končno proda še balonček, ki mu je ostal. — 5. Dan se neha s črko n, noč se pa začne z isto črko. — 6. Iz 9 čikov zvije kadivec 3 cigarete. Ko te pokadi, mu ostanejo spet 3 čiki. Iz teh zvije še eno cigareto. — 7. Na risbi s knjigami je napisano: LEPA KNJIGA JE NAJBOLJŠI PRIJATELJ. Ključ za rešitev uganke je lega knjig (in ne velikost, kakor je bilo pomotoma zadnjič omenjeno). Najprej je treba izbrati črke nad zgornjo polico, potem nad spodnjo. Obakrat pa v tem redu: najprej črke nad pokončnimi knjigami, potem nad v levo nagnjenimi, končno nad v desno nagnjenimi.

Uganke

● Brzovlak odpelje s postaje A s hitrostjo 40 km na uro v smer proti postaji B in sicer tisti hip, ko odpelje brzovlak s postaje B s hitrostjo 60 km na uro proti postaji A. Kateri vlak je od postaje B bolj oddaljen v trenutku, ko se srečata?

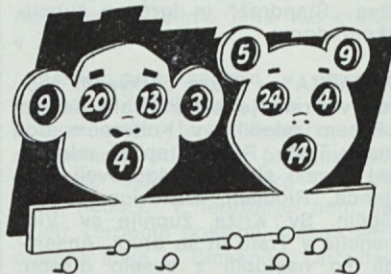
● Katero ključavnico odpre ključ, narisani sredi ključavnic?

● Dva popotna Arabca, od katerih eden je imel pet, drugi pa tri hlebce kruha, sta naletela v puščavi na sestradanega bogatina, ki mu je bilo brašno pošlo. Pojedli so kruh skupaj v enakih delih. Bogatin je dal obema v plačilo osem cekinov in je nadaljeval svojo pot.

Popotna tovariša se nista mogla zediniti, kako si bosta denar razdelila. Tisti, ki je imel pet hlebcev, je zahteval pet cekinov in je hotel prepustiti drugemu tri. Ta pa je rekel: „Dva sva, torej gre vsakemu polovica. Tu imaš tri cekine. Tisti hlebec, ki si ga imel več, ti bom plačal posebej.“

Nista se mogla zediniti in sta šla h kadiju. Kadij jima je dokazal, da nima prav ne prvi ne drugi in jima je denar pravično razdelil. Koliko je dobil vsak?

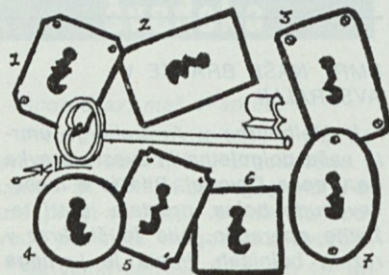
● Tri žoge so na razpolago za igro, ki jo predstavlja naslednja ris-

ba. Kdor z njimi doseže točno 30 točk, je zmagal. Važno: igravec sme uporabiti le eno od obeh, torej za vse tri mete le levo ali le desno. V katere odprtine mora zmetati žoge, da bo zmagal?

● Neki predstojnik je povedal, da ima prav toliko moških kakor žensk v službi. Če bi pa še samega sebe prištel, bi imel vsak moški komaj pol toliko tovarišic, kakor je moških. Koliko je vseh?

(Rešitve v prihodnji številki)

O tretjem gimnazijskem razredu je začel vneto hoditi na plesne vaje. Pa ne na tiste, ki jih je prirejala njegova šola, temveč na plesne vaje „na višjem nivoju“. Tam se mu je začelo nevsiljivo približevati neko dekle, na katero ni bil v začetku dosti pozoren, čeprav sta pogosto plesala, saj ju je skrita igra večkrat metala skupaj. Bilo mu je všeč, ker se je toliko zanimala zanj in mu z vsem svojim vedenjem ustvarjala nevsiljivo in toplo ozračje. Prav preproste, človeške toplote je najbolj pogrešal, saj je bil otrok razbite družine. Pri očetu in materi ni užival dosti ljubezni, saj je sama nista znala dati drug drugemu, zato bi jo rad našel drugje. Začel je hoditi tudi na njen dom. Njeni domači so ga enako toplo sprejeli v svoj krog. Bil je srečen, da si bolj nikoli še želeli ni upal. Dekle ga je potegnilo v svoj ris in mu odkrivalo dotlej povsem neznan

svet ljubezni med dvema človekoma. To ga je vsega zaobseglo, nič več ni znal misliti s svojo glavo.

Za vsa skrita dekletova opravičevanja zaradi prejšnjih ljubezni, ki mu jih je pogosto med plesom in ob drugih ljubezenskih prilikah nakazovala, je bil gluha in kakor da ničesar ne razume.

Pripovedoval je: „Veste, večkrat mi je med plesom šepetala na uho: ‚Ali me imaš zares rad? Ali bi me imel rad, tudi če bi zvedel, kako je bilo prej z menoj?‘ Toda takšno govorjenje sem vedno razumel kot pobudo, da sem ji še bolj izpovedal in dokazoval, kako jo imam rad.

Lepega večera pa me začne spraševati njen oče, kdaj se bova poročila in še o marsičem drugem, kar se zgodi v takšni zvezi. Takrat sem se v trenutku zavedel. Spoznal sem, kje sem. V hipu sem uvidel,

da tam, kjer še nikakor nisem ne hotel in ne smel biti v svojem življenju. Takrat sem tudi postal pozoren na otroka v košu, za katerega nisem nikoli poprej v svoji zaljubljeni naivnosti vprašal, komu sploh pripada. Zasvetilo se mi je. Odkrita beseda z dekletom mi je ta sum tudi potrdila. Otroci je bil njen. Prvi fant jo je zapustil, ko je rodila, in je pobegnil čez mejo. Tu se začneja moja zgodba ob tem dekletu...

Vse to je davil iz sebe z jezo in razočaranostjo nad očetom otroka, nad seboj, nad dekletom in nad njenimi starši.

„Poglejte to herojstvo. Prvi fant je dekle zapustil, ko je zagledal pred seboj sad svoje ljubezni, jaz pa, ko sem pred seboj zagledal odgovornost te ljubezni. Nikdar mi ni nihče povedal, da ljubezen prinaša človeku tudi odgovornost, ne samo slasti, užitek in srečo.“

novice od doma

APAČE — Mariborsko podjetje „Intes“ bo ukinilo v Apačah zastareli mlin, kjer naj bi si ptujsko podjetje „Les“ ali radgonski kmetijski kombinat uredila svoja skladišča. Podjetje „Intes“ pa bo moralo poskrbeti, da bodo občani dobili ustrezno nadomestilo za ukinjeni mlin.

BLED — Od leta 1939 pa do danes je blejsko gostinstvo pridobilo le 1758 novih postelj, čeprav je zanimanje za letovanje na Bledu, posebej med tujci, vedno večje. Blejski zavod za urbanizem je že dal izdelati načrt za zidavo velikega hotela v Mlinem. Načrt predvideva v hotelu 600 postelj, 1360 sedežev pod streho, v hotelu pa bi dobilo delo 330 ljudi. Hotel naj bi bil „A“ kategorije.

CELJE — Celjsko muzejsko društvo hrani v svoji zakladnici zlatnik iz 3. stoletja, ki mu pravijo „avrelian“. Novec je unikat in na vsej zemeljski obli nima dvojnika. Raznesle so se govorice, da se zani zanimajo Amerikanci in da so pripravljeni zanj plačati 1 milijon 200 tisoč dolarjev, kar bi zneslo 18 milijonov dinarjev po novem obračunu. Celjani so že računali, kaj bodo lahko s tem denarjem vse napravili. Pa ne bo nič, kajti pokrajinski muzej je proti prodaji.

CELJE — Ko je februarja spet zadržala zima, so se na slovenskem trgu pojavile nove električne peči, ki jih izdeluje celjska tovarna tehtnic „Libela“. Peč je mogoče postaviti v sobo ali jo obesiti na zid. Ima vgrajeno posodo z vodo in dvojne stene, tako da je zunanje ohišje peči hladno. Peč stane 350 dinarjev.

CELJE — Celjska banka se je z referendumom odločila za pripoji-

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

BORCI ZA SVOBODO

Kar se tiče partizanskih spomenikov pri nas na Primorskem, je naše mnenje naslednje:

Vsakdo sme postavljati spomenike komur hoče, če dela to z lastnim denarjem. Če pa gre za denar javnih ustanov (občin, dežele), potem ni prav, če si kdo lasti izključno pravico, komu bo postavljati spomenike in kje. Enako pravico do odločanja imamo vsi volivci in davkoplačevalci.

Pri tem je potrebno upoštevati izreden položaj pri nas na Primorskem med zadnjo vojno. Trditi smemo, da je bilo za svobodo proti fašizmu vse naše ljudstvo in da bi noben naš fant in mož ne šel v italijansko ali nemško vojsko, če bi mogel izbirati. V duši in v srcu so bili zato vsi „borci za svobodo“. Če so nekateri končali kot italijanski vojaki v Rusiji, Abesiniji, Severni Afriki, na Sardiniji, v Grčiji in tam padli, ni bila njihova krivda. Saj druge izbire niso imeli. Za nas so tudi ti naši padli vojaki „borci za svobodo“.

Nadalje je bilo v tistih letih veliko število civilnih žrtev, ki so umrle zaradi bombardiranj, ob nemških čistkah, ob partizanskih napadih ali partizanskih pobojih, v raznih taboriščih, nemških in italijanskih. Ali niso tudi te žrtve v številu „borcev za svobodo“? Za nas so.

Zaradi tega mislim, da tolmačim željo večine naših slovenskih ljudi na Primorskem, če zahtevam, naj se ne dela diskriminacija med padlimi in umrli za svobodo v zadnji vojni. Niso žrtve za svobodo samo tisti, ki jih je komunistična partija proglasila za take. To naj se upošteva, kadar se z javnim denarjem postavljajo spomeniki „borcem za svobodo“.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 4. marca 1971, str. 2.

SPREMEMBE V JUGOSLAVIJI

21. septembra 1970 je Tito presenetljivo napovedal spremembo predsedstva jugoslovanske zvezne države s kolegialno ustanovo na enakovredni osnovi vseh republik. Temu sklepu so se kmalu nato pridružile nadaljnje korenite spremembe. Prišlo naj bi do zoženja zveznih pristojnosti in s tem povezane preureditve zveznih organov.

Kaj je Tita nagnilo k tako koreniti odločnosti?

Junija l. 1966 je Tito žrtvoval Aleksandra Rankovića. To je bil znak, da je uvidel nevzdržnost jugoslovanskega unitarizma. L. 1967 in 1968 je nato prišlo do prvih sprememb ustave, ki so nekoliko okrepile položaj republik.

Medtem pa je gospodarska reforma, ki je bila začeta leta 1965 z namenom, da bi prenesla osnovno gospodarsko odločanje iz Beograda v podjetja in njihove banke ter v druge „samoupravne“ ustanove, običala na svojih začetkih. Zato je v glavnem ostalo pri starem z dodatnimi novimi težavami. To je stopnjevalo navzkrižja med Beogradom in republikami. Nadaljevalo se je z iz Beograda vodenimi naložbami in s političnimi podporami brez ozira na gospodarsko upravičenost, kar je tudi razbohotilo inflacijo nad deset odstotkov. Gospodarski in politični položaj v vi-

Katoliški GLAS

soko zadovoljeni in od zunanje trgovine zelo odvisni državi se je tako zaostril, da so resne spremembe postale neizogibne.

Zato je polagoma dozorelo prepričanje, da zvezna ureditev države, „federacija“ imenovana, že po svoji unitaristično-centralistični tradiciji ter zaradi številnih in velikih razlik med republikami in pokrajinami sploh ni sposobna vršiti svojih gospodarskih opravil v nepristransko korist vseh. Iz tega prepričanja je dozorelo tudi spoznanje, da bo resnična gospodarska reforma možna le, če se bo iz centrale, tj. iz Beograda vodena „federacija“ preuredila v resnično zvezo republik.

V trenutku, ko dozorevajo tako temeljite spremembe v Jugoslaviji, ne moremo mimo treh nevarnosti, ki grozijo že sedaj spodkopati učinkovitost nameravanih sprememb.

Prva je v tem, da bi nove zvezne pristojnosti ostale tako ohlapno opredeljene, da bi kasnejša politična in upravna praksa spet zašla v stare navade beogradskega centralizma.

Druga nevarnost bo v tem, da bi utegnili nova zveza jugoslovanskih držav dobiti podoben večzbornični zakonodajni mehanizem in množičen upravni aparat, kot ga ima sedanja „federacija“. V novi zvezi, ki bo dogovorjena skupnost suverenih republik, ne bi smelo biti poleg kolegialnega predstava, zbora narodov in izvršnega sveta (tj. vlade) še drugih vrhovnih organov, kot so npr. sedanje zbornice.

Tretjo nevarnost pa predstavlja Beograd, če bo naprej ostal sedež bodoče zveze držav. Zveza bo še naprej imela pristojnost nad jedrom vojaških sil in če bo njen sedež v Beogradu, bo še naprej prisotna tudi nevarnost tako ali drugače zasnovanega državnega urada, poleg tega pa bo ostal tradicionalni pritisk in vpliv „čaršije“, da rabimo to besedo kot simboličen izraz za skupek prepletenih nacionalističnih, unitarističnih in birokratskih sestavin dejanskega Beograda. Nova ustava bi morala vsaj predvidevati možnost novega primerne središča, ki bi bilo prosto teh resničnih, a nepotrebnih nevarnosti.

Če dokončno sprejete spremembe ne bodo znale, hotele ali mogle izločiti teh treh nevarnosti, potem je to skoraj zanesljiv znak, da tudi to kratna „korenita reforma“ ni bila tako resno mišljena in do kraja zasnovana, kot so jo napovedovali.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 4. februarja 1971, str. 1.

PRED VELIKO ODLOČITVJO **SVOBODNA SLOVENIJA** — ESLOVENIA LIBRE —

Sprememba ustave (v Jugoslaviji) naj bi iz sistema samouprave pripeljala državo v zvezne države suverenih federacij. Po teh načrtih naj bi se državna uprava decentralizirala, posamezne republike naj bi tudi v resnici postale „suverene“, ki naj bi se samo po zvezni skupščini povezale v jugoslovansko federacijo. Njej bi odstopile nekaj svojih pravic, sicer pa se vladale same na svojih področjih, tako v upravnem kakor ekonomskem pogledu. O svojem dobičku bi razpolagale same, ne da bi ga centrala trošila v manj razvitih delih države itd. Mali narodi naj bi prišli do svoje polne veljave. Uzakoniti da je treba zato novo temeljno razmerje med narodi, ki bi garantiralo resnično enakopravnost posameznih republik in enakovrednost narodov.

Predvidoma bo trajalo pripravljanje te nove federativne ustave Jugoslavije dve leti.

Začel se je torej proces, ki naj bi postavil Slovenijo kot suvereno narodno upravno področje, predvsem v ekonomskem pogledu.

Kaj naj ves ta razvoj pomeni za nas, ki ga gledamo od zunaj?

Najprej: da gre razvoj v Jugoslaviji v večji poudarek nacionalizmov, torej v nasprotje temu, kar je bil cilj narodno osvobodilne borbe ves čas revolucije pod geslom „Bratstvo in edinstvo“. Tito je tedaj poudarjal — in to večkrat in z vso odločnostjo predvsem proti obtožbam Sovjetije — da se je boril kot internacionalist za proletarsko enotnost narodov, svetovno

tev k Ljubljanski banki. Na zboru Ljubljanske banke so konec februarja to pripojitev sprejeli in jo potrdili.

DOSLOVČE — Za 100-letnico rojstva pisatelja in duhovnika Frančiška Saleškega Finžgarja so na Prešernov dan v Doslovčah slovesno odprli njegovo rojstno hišo. Obnovljena hiša ne bo samo muzej pripovednika Finžgarja, temveč obenem tudi etnografski spomenik gorenjske hiše.

DRAVOGRAD — Po dolgem oklevanju je republiški cestni sklad le sprejel odločbo o graditvi novega mostu v Dravogradu. Z graditvijo so že začeli. Gradi ga delovna enota podjetja „Gradis“ iz Prevalj. Most, ki bo eden največjih v Sloveniji, bo dolg 216 m. Zidava mostu bo stala 7 milijonov dinarjev in mora biti končana do 31. decembra letos.

IDRIJA — Idrijski obrat „Slovenijales“ je na poseben način občutil razvrstitev dinarja. Decembra so naročili v Avstriji 12 tovarnjakov lesa in potreben znesek, takoj nakazali Ljubljanski banki. Banka je pa denar 30 dni zadržala in ga tudi obračala. Medtem pa je prišel padec dinarja. Sedaj zahteva banka od podjetja, da ji takoj plača razliko, ki znaša pri tem poslu 70 tisoč dinarjev; te zahteve navaden državljan in tudi Idrijčani ne morejo razumeti in se čutijo opeharjene — po človeškem čutu po pravici.

IVANJKOVCI — Do leta 1962 je bila v kraju popolna osemletka. Od tedaj naprej se morajo otroci višjih razredov voziti v 12 km oddaljeni Ormož. Trenutno ima šolski okoliš Ivanjkovci 2822 prebivavcev s 455 šoloobveznimi otroki. Vaščani zahtevajo, da jim občina pozida popolno osemletko.

KAMNIK — Za slovenski kulturni praznik so odprli v Stranjah pri Kamniku novo osnovno šolo. Poleg cerkve, ki jo je obnovil pokojni arhitekt profesor Plečnik, bo nova šola ponos te vasi pod Kamniškimi planinami.

KIDRIČEVO — Mesni kombinat „Perutnina“ iz Ptuja zida v gozdu blizu Kidričevega kokošjo farmo za

100.000 kokoši jajčaric. Podobno farmo ima to podjetje že v okolici Ptuja. Na Turnišču pa ima moderno valilnico enodnevnih piščancev.

KOBARID — V Kobaridu se bije boj za novo elektrarno na Soči. Načrt za elektrarno predvideva umetno jezero med Kobaridom in Turnovim, ki bi bilo 4,3 km dolgo, z nad 10 milijoni kubičnih metrov vode. Nova centrala bi dajala 183 milijonov kilovatov toka. Elektrarna bi stala 125 milijonov dinarjev. Za gradnjo so primorski poslanci in gospodarske ustanove, proti pa ljubitelji narave, ki zahtevajo, naj gornja in srednja Soška dolina ostaneta nedotaknjeni v svoji lepoti.

KOPER — Dan za dnem se pojavljajo na Koprskem, na Krasu in okrog Gorice požari. Samo zadnji dan februarja je bilo sedem požarov na Koprskem in štirikrat je gorelo na Vipavskem. Ogenj je požrl več hektarjev gozda. Največkrat so požari nastali zaradi nepredvidnosti in jih je močan veter nevarno razširil. Nekajkrat so povzročile požare tudi iskre iz lokomotiv.

KRANJ — Ob novem kokrškem mostu je parkirni prostor. Tam sta več kot dva meseca stala dva tovornjaka z razpadajočo streho. Nihče jima ni posvečal pozornosti, dokler ni nekdo odkril, da sta natoovorjena z moko, ki se je zaradi vlage začela kvariti. Tržna inšpekcija je ugotovila, da je lastnik tovornjakov in moke „Žitopromet-Senta“. Najmanj 8 ton moke je šlo zaradi malomarnosti in neodgovornosti po zlu.

KRANJ — Velepodjetje „Iskra“ iz Kranja je sklenilo sporazum z grško državno korporacijo za električno energijo o dobavi električnih števec v vrednosti 600.000 dolarjev.

KRANJ — Konec februarja so v Kranju slavili 50-letnico obstoja najstarejšega slovenskega gumarskega podjetja „Sava“. Ob tej priložnosti so sporočili javnosti, da bo „Sava“ prvo podjetje v državi, ki bo izdelovala radialne avtomobilске gume (Gürtelreifen). Prve gume te vrste bodo kmalu na trgu.

LIMBUŠ — Gradbeno podjetje „Konstruktor“ je po naročilu „Mar-

revolucijo, ki naj bi ji bila „prav Slovenija odskočna deska v Srednjo Evropo“. Zdaj se ta „edinstvo“, ki je le druga beseda za centralizem, drobi in drobi se njegov „proletarski internacionalizem“ ob dejstvu, da mora Tito zdaj braniti državo proti tistemu sovjetskemu stalinizmu, katerega je branil z vso ihto. Polom v temelju, kar priznava tudi Djilas: „Revolucionarne formule in marksistično-leninistične ideje so potrošene, partijska birokracija išče sedaj izhod po birokratskem nacionalizmu.“ To se pravi: ta federativni nacionalizem, ki se oznanja, je samo uradni izhod vladajočih za rešitev razpadajočega komunizma v državi. Ohraniti se hoče na vrhu na ta način, da ugotovi nacionalnim zahtevam narodov v državi.

Vseh petindvajset let je glasil Tito v svet, da je idealno uredil v državi „narodno vprašanje“. Kar naenkrat pa se pojavi stari nerešeni problem v novem poglobljenem razglasju: priznati je treba poraz in spremeniti ustavo, da si podaljša življenje na oblasti, sebi in naslednikom.

Vladimir Krivic, predsednik ustavnega sodišča SR Slovenije, javno priznava: „Pri nas, žal, v preteklih dveh desetletjih ni bilo malo takih, ki so videli nevarnost predvsem v nacionalizmu in etatizmu malih narodov... Taka stališča so se pokazala globoko zgrešena in so ustvarjala neugodne mednarodne odnose ter škodila razvoju samoupravljanja na vseh ravneh.“

Torej: dvajset let napačnega osnovnega gledanja na male narode! Torej: polom dvajsetletne politike, medtem ko je ves svet hvalil Titovo nacionalno rešitev. Zdaj ji sami priznavajo polom.

Popraviti so hoteli ta polom najprej s svetovno znanim in prizanim „samoupravljanjem“. Toda tržaški Zaliv, ki gleda z meje v Slovenijo, piše: „Tedad, ko se je v Jugoslaviji stalinizem pobijal z najbolj stalinističnimi metodami, ... je nastala ideja „samoupravljanja družbe“ ... in država je zašla v čudovite težave navzven in navznoter, ideološko in politično in idejno, in iz vsega je nastala godlja brez slehernega okusa in užitnosti.“

Polom torej tudi samouprava. Treba je poiskati novo pot in že tretjič spremeniti ustavo, da se reši „jugoslovanska pot v socializem“.

Zato sedaj mrzlično iskanje nove poti, ki je popolnoma nasprotna prvi, revolucionarni internacionalistični poti, potem poti diktature proletariata v smislu stalinizma, nato samoupravni poti k federaciji držav. Ta sicer ne bo več v smislu „edinstvo“, to je centralizma, gotovo pa bo v znamenju „bratstva“, to je komunističnega, ki obstaja pri razredni borbi proti vsem „reakcionarjem“, t. j. ne-komunistom.

Nova federativna Jugoslavija, ki naj jo preuredi tretja ustava, bo kljub vsemu ustvarila v najboljšem primeru samo po formi suverene narodne države, po vsebini pa bodo prav tako kot sedaj komunistične ter bodo po treh ugotovljenih polomih samo nov poizkus obstajanja sedanjih voditeljev na oblasti.

Tej federaciji držav bo manjkalo do zadovoljive rešitve to, da bi bila država Slovenija sestavni del demokratične Jugoslavije, demokratične v zahodno-evropskem, krščanskem in socialnem smislu, kjer bi mogla vsaka stranka po načelih svobode in demokracije razvijati svoje sile in uveljavljati svoja stremljenja.

Do tega bo kljub tretji ustavi še dolga pot. Če se taka demokracija ne bo uveljavila, bo napovedana nova „rešitev narodnostnega problema malih narodov v zvezni državi“ vodila samo do novega poloma, kakor še vse „revizije“ doslej.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 18. februarja 1971, str. 1.

ZAMOTANA POTA BIROKRACIJE Nedeljski dnevnik

Državljan je odšel za en sam dan na orožne vaje. Zato je tudi upravičen do nadomestila osebnega dohodka. Tega je tudi dobil, plačalo ga je podjetje. To je upravičeno na povračilo, ki ga dobi od pristojnega oddelka za narodno obrambo pri občini.

Pa si oglejmo, kaj se je zgodilo potem. Podjetje je moralo izpolniti poseben obrazec, s podatki o povprečnem zaslužku v zadnjih treh mesecih.

profesor glasbe na Slovenski gimnaziji v Celovcu, dr. Franc Cigan. Pokojni se je rodil v Žižkih v Prekmurju; bil je salezijanec. Prva vojna leta je živel v begunskem taborišču Spittal ob Dravi, kjer je deloval kot pečovodja. Leta 1949 je postal župnik na Kamnu v Podjunu, nato pa ravnatelj dijaškega zavoda v Celovcu in profesor glasbe na slovenski gimnaziji. Ustanovil je pevsko društvo Jakob Petelin-Galus, pa tudi vodil šolski pevski zbor in nabiral ob slovenski narodnosti meji stare pesmi, ki so bile v nevarnosti, da se izgube. Pokojnika je pokopal škof dr. Lenič.

LJUBLJANA — Ob slovenskem narodnem prazniku — Prešernovem rojstnem dnevu — je med drugimi dobil Prešernovo nagrado nekdanji profesor iz škofovih zavodov in akademski slikar g. Stane Kregar. Duhovnik Kregar je zlasti v povojnih letih veliko storil za opremo verskih knjig, največ se je pa uveljavil z barvnimi okni v cerkvah po vsej Sloveniji.

LJUBLJANA — Ljubljanski center za raziskavo javnega mnenja je anketiral 1300 slovenskih delavcev, ki so zaposleni v tujini. Anketa je hotela ugotoviti strokovno usposobljenost ljudi. Od 1300 delavcev jih je 48 z visokošolsko izobrazbo, 33 z višjo izobrazbo, 104 s srednješolsko maturo, 78 z visoko kvalifikacijo, 494 je med njimi kvalificiranih delavcev, okrog 500 pa je nekvalificiranih delavcev.

LJUBLJANA — Na voljo so podatki o gibanju zunanje trgovine za mesec januar. Ker je bil dinar v nihanju, je bil uvoz zelo velik, izvoz pa manjši. Od 2389 milijonov v decembru je zdrknila vrednost izvoza v januarju na 1833 milijonov dinarjev. Izvoz iz Slovenije je decembra dosegel vrednost 389 milijonov, januarja pa le 272 milijonov dinarjev. Vrednost uvoženega blaga je skočila na 3938 milijonov dinarjev, kar je rekord v jugoslovanski uvozni bilanci, zato je tudi januarski deficit trgovinske bilance rekord in znaša 2105 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA — Na voljo je statistika o porastu osebnih avtomobilov v zadnjem času v Jugoslaviji.

Samo v ZR Nemčiji izgublajo naši rojaki milijone in milijone na neizkoriščenih otroških dodatkih, davčnih olajšavah, zakonskih možnostih za ustvarjanje premoženja in podobnem! Zato pač, ker ne vedo, kako in kaj. Zato pač, ker jih nismo zadosti poučili o tem.

Tako obveščanje pa je obsežno in zahtevno. Naše delavce bi bilo treba temeljiteje obveščati o zahtevnih vprašanjih in kakih petih evropskih deželah. Izkušnje pa kažejo, da je resnično koristna samo tista in takšna informacija, ki popelje delavca od načelnega problema do institucije, naslova, telefona in uradnih ur, ki mu torej pove, kje, kdaj in kako bo lahko rešil svojo zadevo. Takšen odgovor pa se lahko dobi edinole iz neposredne okolice, iz dežele, kjer se ta naš delavec z vprašanjem sreča.

Vse gostobesedno in načelno pisanje o pravicah, ki pripadajo delavcem po mednarodni konvenciji, vse to je malo koristno, nepotrebno!

V informatorjih, ki so namenjeni za slovenskega rojaka, lahko le-ta ob črni kavi dvakrat mesečno prebere vse, kar smo mu pripravili. Pač pa kar obilno berejo slovenski cerkveni list (iz Slovenije in od drugod), ki jih je očitno znal najti na njihovih naslovih s posredovanjem duhovnikov.

Kakšen naj bi bil potemtakem posebni informator za zdomce? Posebno je najprej to, da naš delavec zunaj informacijo želi, zahteva, da jo nujno potrebuje za uspeh v tujini in za morebitno vrnitev. Obveščen bi moral biti najprej o vseh pomembnejših predpisih dežele-gostiteljice, prav tako pa o vseh (tako spremenljivih) jugoslovanskih zakonih, ki se ga neposredno tičejo (carinski, devizni, davčni in predpisi o vojaški obveznosti, potnih listih ipd.) Še posebno pa bi mu bile potrebne stvarne informacije o tem, kaj se dogaja v njegovi ožji domovini (v Sloveniji, v Pomurju ali na Dolenjskem), kar bi mu omogočilo, da se lepega dne odloči za vrnitev. Niti enega niti drugega niti tretjega mu danes ne nudi povprečni jugoslovanski dnevnik, tednik ali revija.

Ves problem dobiva pri Slovencih še dodatno težo: našim rojakom ne dajemo niti četrtine informacij, ki jih dobivajo druge naše nacionalnosti.

Delo, Ljubljana, 2. marca 1971, str. 7.

POLITIKA POMIRJEVANJA

NAŠ TEDNIK

V zadnjih mesecih se je politično ozračje na Koroškem močno zaostriło. Za pozorne opazovalce položaja v deželi to niti ni prišlo tako nepričakovano, pač pa so razne aktivnosti zbudile iz prijetnega sná vse tiste, ki so se vdajali varljivemu upanju, da njihova pomirjevalna politika resnično rešuje probleme te dežele.

Po pretresu zadnjih dogodkov pa samo lahko ponovno ugotovimo, da dosedanja pomirjevalna politika problemov ni reševala, temveč jih je skušala zakrivati. Izmed vseh zadevnih izjav avstrijskih politikov v zadnjem času je najbolj značilna ugotovitev zunanjega ministra v avstrijski televiziji, da je namreč Avstrija svoje obveznosti do manjšin uresničila v tolikšni meri, kot se ji je zdelo potrebno za mirno sožitje obeh narodov. S tem je zunanji minister sam priznal, da Avstrija vseh obveznosti ni izpolnila.

Koga je v zadnjih letih in desetletjih deželna politika pomirjevala, komu je vedno spet ugodila? Ali je to bil morda prispevek k pomiritvi, da je bila po prizadevanjih nemško-nacionalnih ekstremistov ukinjena dvojezična šola? Ali je tudi v interesu pomiritve bila preklicana obljuba o ustanovitvi javne kmetijske šole za Slovence? Kako se to sklada s pomiritvijo, da deželni glavar na eni strani odklanja ugotavljanje manjšine, na drugi strani pa ne vidi možnosti dvojezičnih napisov brez kakega ugotavljanja? Kakšne vrste pomiritev je to, da se skuša zamolčati oziroma omalovaževati škandalozni predlog v velikovškem občinskem svetu, da je treba postaviti spomenik nacističnemu zločincu Maier-Kaibitschu, medtem ko se odločno obsojajo tisti, ki opozarjajo — na svoj način — na ta nezaslišani in pa, za deželo sramotni predlog? Takih primerov bi lahko našteali še in še.

Naš tednik, Celovec, 18. februarja 1971, str. 1.

NOVI LIST

Novi list, Trst—Gorica, 25. februarja 1971, str. 2.

LJUBLJANA — Na ljubljanskem magistratu je bila posebna seja, ki je obravnavala probleme študirajoče mladine. V srednjih šolah je nad 15.000 dijakov. Dijaki od zunaj stanujejo v 16 dijaških domovih s

približno 4200 gojenci. Okrog 4000 dijakov se dnevno vozi v šolo, 700 pa jih stanuje privatno. Ugotovili so, da so nekateri domovi prenatrpani, nekateri dotrajani in da so morali lani 900 prošenj za sprejem v domove odbiti. Poudarili so, da morata mestna občina in gospodarstvo poskrbeti, da bo Ljubljana dobila dovolj modernih dijaških domov.

LJUBLJANA — V tovarni „Satur-nus“ so dvakrat stavkali. Osební dohodki v podjetju niso ravno visoki. Vodstvo podjetja je predlagalo, da se zaradi težav v podjetju osebni dohodki znižajo za 10 odstotkov. Direktor se izgovarja na zamrznjene cene in na razvrednotenje dinarja, zaradi česar je podjetje zašlo v težave in je delalo zadnji čas z izgubo.

LJUBLJANA — V Kotnikovi ulici je na dvorišču pekarnice Center ekspodiral tovarnjak za odlaganje smeti, last ljubljanske „Snage“. Eden od delavcev je bil na mestu mrtev, drugi pa težko ranjen. Do nesreče je prišlo zaradi plinov, ki so se razvili v bobnu tovarnjaka. Izhajali so iz karbida, ki so ga malo prej naložili.

LJUBLJANA — Zanimiva je primerjava telefonskih priključkov po jugoslovanskih republikah. V zadnjih dveh letih (1968—1970) je BiH dobila 7000 novih priključkov in dosegla 49.000 priključkov. Črna gora je z 2000 priključki prišla na 12.000; Hrvaška s 57.000 priključkov na 170.000; Makedonija s 4000 priključki na 31.000; Srbija z 31.000 priključki na 193.000 in Slovenija s 5380 priključki na 51.380 telefonskih priključkov.

LJUBLJANA — Po najvišjih cenah za pglavítne kmetijske pridelke, kakršni so meso, mleko, sir, fižol, je bil vrstni red jugoslovanskih mest v januarju in februarju naslednji: Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Kotor.

LJUBLJANA — Podatki o zidanju stanovanj, ki so družbena last, kažejo, da od reforme leta 1946 število teh stanovanj vsako leto bolj nazaduje. Pred reformo so sezidali nad 6000 družbenih stanovanj. Le-

ta 1968 jih je bilo še 4857, leta 1969 4321, in lani le 4275. Tudi stanovanjska površina teh stanovanj je vedno manjša. Podatki veljajo za republiko Slovenijo. Bolj privlačno je zidanje stanovanj za trg. 88 odstotkov vseh zgrajenih stanovanj v Sloveniji je bilo namenjenih za prodajo.

LJUBLJANA — Jugoslovanska narodna banka je v marcu dala v obtoke nove kovance za 2 in 5 novih dinarjev. Istočasno je dala v promet posebne spominske kovance za jubilej mednarodne organizacije za prehrano FAO z napisom „fiat panis“, prav tako v vrednosti 2 in 5 dinarjev.

LJUBLJANA — Letošnje Prešernove nagrade so prejeli: Vida Juvernova za življenjsko delo na področju dramske umetnosti, Stane Kregar za življenjsko delo in slikarski oris v zadnjih letih, dr. Janko Lavrin za življenjsko delo in za posredovanje slovenskega lep-slovja v tujini, arhitekt Savin Sever za desetletno delo v arhitekturi in Lucijan Marija Škerjanc za življenjsko delo na področju glasbene kompozicije.

MARIBOR — V dravski metropoli že več let deluje srednja tekstilna šola. Zadnje čase se veliko govori, da bodo šolo ukinili. Mariborska tekstilna industrija pa potrebuje tekstilnih tehnikov in je proti ukinitvi te šole. Obstaja tudi predlog, da bi šolo priključili tehnični šoli za strojno in električno stroko. Negotovost zelo verjetno ne vpliva dobro ne na profesorje ne na dijake te šole.

MARIBOR — Zaradi goste megle je bilo letos povsod veliko avtomobilskih nesreč. Na zaledeneli cesti pri Šentilju sta se zaletela najprej osebni avtomobil in tovarnjak. Pol ure po nesreči pa se je avtobus iz Maribora, poln potnikov, hotel izogniti poškodovanima avtomobiloma, in je čelno trčil v turški tovarnjak, v katerega se je avtobus dobesedno zaril. K sreči ni bilo smrtnih žrtev.

MARIBOR — Delavke mariborske tekstilne tovarne se pritožujejo zaradi nočnega dela in se sklicujejo pri tem, da je Jugoslavija podpi-

sala mednarodno konvencijo o prepovedi nočnega dela žensk med prvimi. V tovarni dela 3269 žensk, od tega še vedno v treh izmenah ali ponoči 1494 žensk. Kaj se hoče, ko so se pa borile za žensko enakopravnost, ki je sedaj zasidrana tudi v ustavi. Ali bi ne bila „pravica“ do nočnega dela samo za može protiustavna?

MARIBOR — Mariborska mestna občina je doslej financirala nogometni klub Maribor iz občinskega proračuna. Letos je bilo predvidenih v ta namen 600.000 dinarjev. Volivci so se pa na zborih temu uprli in zahtevali, naj si nogometni klub kot vsaka druga organizacija sam preskrbi potrebni denar. Tistih 600.000 dinarjev pa naj občina da kot prispevek za mariborsko bolnišnico.

MARIBOR — Na sindikalnem občnem zboru „Metalne“ so razpravljali o težavah, ki jih ima podjetje za delovno silo. Lani je zapustilo tovarno kar 836 delavcev, med njimi 180 takih, ki so bili že nad pet let v podjetju. Iz podjetja odhajajo tudi strokovnjaki. Poglavitni vzrok je v tem, ker podjetje nima za svoje ljudi stanovanj. Pri stanovanjskem referentu leži 400 prošenj za stanovanja. 54 družin še vedno prebiva v barakah.

MURSKA SOBOTA — V Murski Soboti, kjer je še vedno veliko zanimanja med individualnimi graditelji hiš za graditev, je za prihodnje razdobje na razpolago še približno šeststo parcel.

MURSKA SOBOTA — Soboško stanovanjsko podjetje bo začelo še to pomlad v sodelovanju s soinvestitorji z gradnjo drugega dela tržnice v središču mesta. Murska Sobota bo imela potem najsodobnejšo tržnico v severovzhodni Sloveniji.

NOVO MESTO — Ker kmetijski izobraževalni center Grm pri Novem mestu zadnje čase le stežka najde dovolj učencev za prvi letnik, bo ustanovil svoje oddelke v Litiji, Brežicah, Črnomlju, Kranju, Škofji Loki in Domžalah.

PLAVE pri AJBI — Tukajšnje umetno jezero so izpraznili in začeli z

deli za vzidanje agregata za proizvodnjo električnega toka. Nova naprava bo dajala letno 11 milijonov kilovatov toka. Zanj bodo uporabili vodo, ki je pet mesecev na leto brez izkoriščanja tekla čez jez u metnega jezera. Soške elektrarne bodo v napravo vložile okoli 10 milijonov dinarjev.

PIRAN — Tukajšnja „Splošna plovba“ je kupila na Japonskem ladjo, ki bo s slovenskim grbom plula po oceani sveta pod imenom „Logatec“. Ladja je bila zgrajena leta 1968 na Japonskem, je dolga 140 m, ima nosilnost okoli 16.000 ton in zmore na uro 14 navtičnih milj. Ladja je grajena posebej za prevoz hlodovine in bo vozila afriški les v jadranska pristanišča.

POSTOJNA — Železniško transportno podjetje Postojna je preizkusilo na progi Jesenice—Sežana dieselski motorni vlak tovarne Fiat iz Torina. ŽTP Postojna namerava nabaviti 7 vlečnih lokomotiv za tovarni promet in 5 parov motornih potniških vlakov za to progo.

PTUJ — Obrat Slovenske gorice pri KK Ptuj je v lanskem letu odkupil kar 230 vagonov vina, od tega 50 vagonov od haloških in slovenjgorskih vinogradnikov. Tu pa nameravajo v naslednjih letih modernizirati tudi vinske kleti, ker jim že sedaj primanjkuje kletnih prostorov za približno 50 vagonov vina.

RADENCI — Radenska slatina si kljub hudi mednarodni konkurenci uspešno utira pot na tuje. Upajo, da bodo letos nad 3 milijone steklenic slatine izvozili. Največ povpraševanja po njej je v sosedni Avstriji in Italiji ter na Švedskem. Njeno prodajo bi radi razširili v Zvezni republiki Nemčiji. Načrt predvideva, da bodo na trg poslali 240 milijonov litrov slatine. Janu- arja so je nalili 15 milijonov, to je 600.000 steklenic na dan.

RAVNE na KOROŠKEM — V tukajšnji železarni je prišlo do hude nesreče. Ponoči je eksplodirala 25-tonska peč za taljenje železa, ki so jo malo prej delavci napolnili s starim železom. K sreči so bili delavci v trenutku eksplozije pri malici in

zato ni bilo človeških žrtev. Gmotna škoda je pa zelo velika.

SEVNICA — V tukajšnjem podjetju „Kopitarna“, ki zaposluje 330 ljudi, je prišlo do spora med direktorjem in nekaterimi drugimi vodilnimi v tovarni. Direktorju očitajo podcenjevanje delavskega samoupravljanja in samovoljno ravnanje v tovarni. Čeprav je direktor tovarno sorazmerno gospodarsko zadovoljivo vodil, je na pritisk skupnosti odstopil.

SEŽANA — Obmejna železniška postaja Sežana je premajhna za promet, ki gre skozi njo. Lani je pe- ljalo skozi postajo 8911 tovornih in 5600 potniških vlakov, skupaj čez 14.500, kar je povprečno 40 vlakov na dan. Cariniki so registrirali na postaji okrog 2,5 milijonov ton blaga. Vsi tiri sežanske postaje so vedno zasedeni in zaradi tega nastajajo tudi škodljive zamude. Dejstvo pa je, da ŽTP Postojna nima denarja za modernizacijo tega železniškega vozlišča.

SLOVENSKA BISTRICA — „Impol Slovenska Bistrica“, ki ima približno 1800 zaposlenih, je najmočnejša delovna organizacija v bistrški občini. V minulem letu so povečali proizvodnjo za 14 odstotkov. V tem obdobju je izvoz padel za 18 odstotkov. Povsem drugače pa je bilo na domačem trgu, kjer so kupcem dali kar za 31 odstotkov več proizvodov kot leto poprej.

ŠKOFJA LOKA — Nadškof dr. Pogacnik je 12. februarja pokopal pokojnega ravnatelja novomeške gimnazije Ivana Dolenca. Pokojni se je rodil v Sopotnici nad Škofjo Loko. Študiral je v Kranju in na Dunaju, kjer je postal stenograf v parlamentu. Tam se je seznanil z dr. Janezom Evangelistom Krekom. Postal je njegov zvest učenec in po prerani smrti tudi njegov življenjepisec. Bil je tudi poslanec Slovenske ljudske stranke v Beogradu in profesor klasičnih jezikov. Umrl je 86 let star.

TREBINJE — Občinski sindikat je sprejel stališče, da osebni dohodki v občini ne smejo biti nižji od 800 dinarjev mesečno. Obenem je pozval vse delovne organizacije v občini, da izplačajo vsakemu od za-

poslenih najmanj 300 dinarjev ob odhodu na redni letni dopust.

VELENJE — Na Prešernovi cesti v Velenju so zgradili dve novi stolpnici, v katerih je našlo 70 družin velenjskih rudarjev nova stanovanja. V gradnji je še stolpnica, kjer bo 40 stanovanj, in manjša zgrada z 10 stanovanji. Spomladi bodo začeli graditi še „samski dom“, kjer bo dobilo prostor 360 rudarjev. Velenjski rudnik je namenil letos več kot 8 milijonov dinarjev za zidanje stanovanj.

VELENJE — Tovarna gospodinske opreme „Gorenje“ si uspešno prizadeva prodati čim več izdelkov na tuje trge. Letošnji načrt predvideva prodajo v vrednosti 20 milijonov dinarjev. Za nemško firmo Bauknecht bodo izdelali do 80.000 oljnih peči, za Kruppa 250.000 kuhinjskih tehnic. Hladilnike bodo izvozili v Združene države Amerike, Veliko Britanijo in Francijo.

Mestna cerkev v Ptuj

Sveti Jurij meč opaše,
konja bistrrega zajaše.
Sveti Jurij, k nam prihajaj,
po glavah pozimskih mahaj!

O. Župančič

JEZUS JE PREMAGAL SMRT

V nedeljo zjutraj so šle žene h grobu, da bi Jezusovo truplo dokončno mazilile. V petek ni bilo za to več časa. S sončnim zahodom se je namreč za Jude pričela že sobota, sobota pa je bila zanje svet dan, ko ni bilo dovoljeno opravljati takih del.

Žene so našle grob odprt, Jezusovega trupla pa ni bilo več v njem. Angel jim je povedal, da je Jezus premagal lastno smrt in vstal od mrtvih. Žene so se prestrašile, potem so pa le šle to povedat apostolom.

Apostoli so bili iz strahu pred Judi zaprti v dvorani zadnje večerje. Ženam niso verjeli, da je Jezus vstal. Ko pa sta šla Peter in Janez h grobu, sta se prepričala, da žene govorijo resnico.

S svojim vstajenjem je Jezus tudi nam vsem zagotovil naše vstajenje. Tudi naša telesa bodo nekoč vstala, tudi naša telesa bodo presijana z božjo lučjo, kot je bilo Jezusovo.

Kristjan mora biti vedno vesel, saj ve, da bo vedno živel pri Bogu. Smrt je le prehod iz tega življenja v večno življenje.

CARLO
COLLODI:

Ostržek

OSTRŽEK JE LAČEN IN SI POIŠČE JAJCE, DA SI NAPRAVI JAJČNIK, KAR NA LEPEM PA MU JAJČNIK SFRČI SKOZ OKNO.

Ko so ubogega nedolžnega Pepeta odgnali v zapor in se je paglavi Ostržek izmuznil iz orožnikovih krempljev, jo je ucvrl v divjem diru čez drn in strn, da bi bil čimprej doma.

Medtem se je jelo nočiti in Ostržek, ki se je spomnil, da ni še nič jedel, je začutil, da mu je začelo kruliti po želodcu. To se pravi: začel se mu je oglašati tek. Ali tek pri otrocih napreduje hitro. In res, v nekaj trenutkih je postal tek že prava lakota in lakota se je kar na mah izpremenila v strašno volčjo požrešnost, da bi jo kar z nožem lahko rezal.

Ubogi Ostržek je brž stekel k ognjišču, kjer je v loncu vrelo in kipelo. Hotel je odkriti pokrov in pogledati, kaj se v loncu kuha. Pisker pa je bil na steno samo na-

slikan. Le mislite si, kako je obstal! Nos, ki je bil tako in tako že dolg, se mu je pri priči podaljšal še za štiri prste.

Tedaj je začel tekati po sobi in stikal po predalih in kotičkih, da bi našel košček kruha, čeprav strega, ali vsaj suho skorjico, morda kako kost, ki je ostala psu, ali vsaj malo plesnive polente, kako ribjo koščico in česnjevo pečko, skratka, kakorkoli že, samo da bi bilo kaj za pod zob.

Našel pa ni nič, prav nič, kratko in malo nič. Lakota pa je bila čedalje hujša in Ostržku ni preostalo nič drugega kakor zdehanje. In zdehal je tako strašno, da so se mu včasih usta raztegnila prav do ušes. Ko se je nazdehal, je začel pljuvati. Čutil je, da se mu želodec punta. Ves objokan in obupan je bil.

Hipoma pa se mu je zazdelo, da vidi na kupu smeti nekaj okroglega in belega, kokošnjemu jajcu podob-

Domača šola

● Kdo bo našel kar največ izrazov za gibanje živali? Primer: Lisica beži. Jež se je potuhnil. Medved spi v svojem brlogu.

● Opazuj leseno ograjo in jo opiši!

● Kje obdelujejo les? Opiši žago!

● Drčja, po kateri spuščajo drvarji hlode v dolino, je zaledenela. — Opiši po tem zgledu gozdno pot, poljsko stezo, planinsko pot, ulico, cesto, avtocesto!

● Poišči kar največ pridevnikov za lovca, past, zver, ptico! Primer:

Past je nevarna, skrita, preprosta, železna...

● Naštej gozdna drevesa, ki uspevajo v Sloveniji, in njih imena uporabi v stavkih! Primer: Smreka je iglasto drevo.

● Razloži naslednja ljudska rekla: Kdor se z volkom druží, mora z njim tuliti.

Živ osel je več vreden kot mrtev konj.

Če star pes laja, je vredno biti pozoren.

Tudi če petelin ne zapoje, sonce vziđe.

Kdor dela, se ne boji gladu. Osel pije vodo, četudi vino nosí.

nega. En sam skok — in že je bil tam. Bilo je zares jajce.

Njegovega veselja ni mogoče popisati, težko si ga je celó misliti. V strahu, da so to le sanje, je obračal jajce v rokah. Dotikal se ga je, ga poljubljal in med poljubljanjem govoril.

„In sedaj, kako naj si ga pripravim? Bi mogoče jajčnik? Kaj pa, če bi bilo ocvrto v kozici bolj okusno? Pa če si ga skuham v mehko? Ne! Najbolje bo, da si ga kar brž ocvrem v ponvici, preveč sem že neučakan!“

Rečeno — storjeno. Položil je ponvico na ogrevalnico z živo žerjavico, namesto olja ali masla je vlil v ponvo malo vode in ko je skoraj že vrela, tak!... je prelomil jajčno lupino in hotel izliti jajce. Namesto beljaka in rumenjaka pa je skočilo iz lupine veselo ljubeznivo pišče in se mu prijazno priklonilo, rekoč:

„Hvala lepa, gospod Ostržek, da ste mi prihranili trud in mi sami strli lupino! Na svidenje, pa zdravi ostanite in pozdravite vse doma!“

Tako je reklo, tako dejalo, razprostrlo perutničke, zletelo skoz odprto okno in mu jadrno izginilo izpred oči.

Ostržek je ostal z izbuljenimi očmi, z odprtimi usti in z jajčno lupino v rokah kakor lipov bog.

Ko si je malce opomogel od silnega presenečenja, je začel obupno tuliti in cepetati z nogami. Hlipaje je govoril:

„Ko bi ne bil zbežal zdoma in ko bi bil moj očka tu, bi mi ne bilo treba umirati od gladu. O, kako grda bolezen je lakota!“

In ker se mu je začel želodec zopet oglašati, in sicer še huje kakor prej, se je namenil stopiti iz hiše in skočiti v vas v upanju, da bo srečal usmiljenega človeka, ki mu bo dal vbogajme vsaj košček kruha. (Dalje prihodnjič)

Več vem, več veljam!

● ČASOPIS je več ali manj listov papirja, na katerih so natiskane dnevne novice. Časnikarske agencije pošiljajo po vsem svetu svoje ljudi, dopisnike. Kakor hitro se kaj zanimivega kje zgodi, časnikarji to sporočijo po radiu, telefonu ali brzojavu svoji agenciji. Časnikarska agencija zbira te novice z vsega sveta in jih tudi zamenjuje s poročili drugih agencij. Uredniki časopisov te novice urejujejo, pojasnjujejo in dopolnjujejo. Tako nastane časopis.

● ČOLN je omogočil človeku bivanje v stavbah na kolen, daleč od

brega: tam je bil varen pred zvermi in drugimi sovražniki. Čoln je naredil v davni človek tako, da je z ognjem izdolbel drevesno deblo. Kasneje ga je izpopolnjeval. Znani so kanuji Indijancev, kajaki Eskimov, gondole beneških čolnarjev, ribiški čolni, jadrnice. Te zadnje žene veter. Še hitrejši pa so seveda dirkalni čolni, ki jih žene motor.

● DVGALO je — preprosto povedano — omari podobna kabina, ki visi na jeklenih vrveh. Te so napeljene okoli velikega valja in speljane čez škripec. Večnadstropne hiše imajo dvigala, da ni treba ljudem peš po stopnicah. Dvigala pa vozijo tudi rudarje v rudniške rove in nazaj.

PANTOMIMA S PETJEM

Izbrati je treba vsem znano pesem. Vodja igre določi, katere besede v besedilu je treba nakazati „pantomimično“, to je, samo s kretnjami.

Na primer:

En hribček bom (kupil),
bom trsek (sadil),
prijatelje bom (vabil),
še sam ga bom (pil).

V oklepaju postavljenih besed ne pojemo, ampak jih samo s kretnjami nakažemo: „kupil“ — kretnja za denar (drgniti palec ob kazalec), „sadil“ — kazati sajenje, „vabil“ — kretnja vabljenja (s sključenim kazalcem migati k sebi), „pil“ — kretnja za pitje. To je treba naprej določiti in vsem povedati.

Potem začnemo peti. Ko je na vrsti beseda, ki jo je treba izraziti, morajo seveda vsi utihniti in delati samo kretnjo. Kdor se zmoti in zapoje tisto besedo, dobi za kazen točko. Pesem pa je treba v vsakem takem primeru prekiniti in začeti znova, dokler je ne odpojo vsi brez napake.

Nikar preveč pantomime, ker postane takšno petje lažje, namesto da bi bilo težje!

SPOMIN URITI

Zberemo kakih dvajset različnih predmetov: svinčnikov, gumbov, frnikol, kostanjev, kamenčkov ipd., ter jih razvrstimo po mizi. Vodja igre spiše seznam teh predmetov. Vsak udeleženelec jih nato še enkrat pazljivo pregleda.

Nato vse predmete pospravi. Udeleženci morajo po spominu obnoviti imena vseh stvari, ki so na seznamu. Vodja igre kontrolira s seznamom v roki. Za vsak pozabljeni predmet zapíše eno točko v slabo. Vsakega da določen čas, ki naj pa ne bo daljši kot ena minuta.

„Ko sem začel podjetje, nisem imel ničesar, razen malo zdravega čuta, talenta, ambicije, železne volje in žene, katere oče je bil lastnik podjetja...“

V blagovno trgovino pride starejši moški in vpraša:

„Ali imate mogoče vijoličasto blago s temnordečimi pikami?“

„Ne.“

„Dobro, potem vam bom poslal svojo ženo ponj.“

Žena možu, ki sedi pred prižganim televizijskim aparatom:

„Kaj te ne moti televizija, če se pogovarjava?“

Žena možu: „Kaj moraš res vedno ti imeti predzadnjo besedo?“

Sodnik: „Treba je priznati, da je bil vlom odlično izvršen: zmožen ga je bil samo zelo pameten in spreten človek.“

Obtoženi: „Prilizovanje je brez pomena, gospod sodnik. Ne mislim priznati na noben način.“

Ječar jetniku: „Poslušajte, ne nadlegujte me več! Ko bo leto 1989, vas bom že obvestil.“

„Prišel sem pogledat tistega vašega divjega psa čuvaja, o katerem sem bral v oglasu.“

„Sinoči so mi ga ukradli.“

„Gospa, to je sodišče. Povejte najprej, koliko ste stari, potem boste pa prisegli, da boste govorili samo resnico.“

„Zakaj si ti v ječi?“

„Ker sem vlak zamudil.“

„Kaj, zato so te zaprli?“

„Seveda, ker ko bi ga ne zamudil, me ne bi ujeli.“

„Poslušaj — ker je tema, ti zaupam — ali hočeš z menoj uiti iz ječe?“

„Ne morem. Tudi jaz ti bom nekaj zaupal: sem ječar.“

„Poslušajte, fant!“

„Kaj bo, gospa?“

„Ali ste res vi tisti divji ropar žensk?“

„Res, a izbiram med njimi.“

„Moj klient je nepismen. Pomislite, gospod sodnik, da ima prapovpisne napake celo pri svojih prstnih odtisih.“

„Ali ste krivi ali nedolžni?“

„Nedolžen.“

„Kaj niste bili doslej še nikdar zaprti?“

„Še nikdar, saj sem sedaj prvič kradel.“

„Potem ko sem ostal sirota, so me zaprli v to ječo.“

„In za čem so umrli tvoji starši?“

„Jaz sem jih ubil.“

„Ali ste bili že kdaj obsojeni?“

„Ne, gospod sodnik.“

„No, potem pa sedite, boste takoj sedajle.“

Med jetniki:

„Ampak za to je pa res treba biti idiot, da ti pojé pilo, ki je bila skrita v štruci, misleč, da je sardina...“

„Ali mi boste sedaj, gospod advokat, ko so me oprostili, ker ste vi sodnika prepričali, da sem idiot, tarifo malo znižali?“

„Ali se kesate, ker ste dali temu gospodu klofuto?“

„Seveda se. Dati bi mu moral dve.“

„Zakaj ste vstopili jutraj v ti-sto hišo?“

„Zmotil sem se: mislil sem, da je moja.“

„Zakaj ste potem ušli, ko ste zaslíšali korake?“

„Mislil sem, da je moja žena.“

„Ugrabil sem vašo taščo. Ali mi pustite v kuverti 1 000 dolarjev ali pa vam jo vrnem.“

„Ali je res obtoženi kradel v vaši hiši?“

„Res, gospod sodnik. Celotistile robec, ki ga ima v roki, je moj.“

„To nič ne pomeni. Jaz imam prav tak robec.“

„Že lahko. Saj mi jih je bilo več ukradenih.“

„Zakaj ste ubili svojo ženo?“

„Iz sočutja. Vedno je govorila, kako grozno trpi ob človeku, kot sem jaz.“

„Uničena sem. Mojega moža so obsojili na eno leto.“

„Eno leto hitro mine.“

„Saj to je tisto, zaradi česar sem uničena.“

„Prosim majhno miloščino 1 000 mark za tega ubogega človeka, ki nima drugega kot ta revolver!“

„UVEDLI BOMO NOV NAČIN DELA IN POTEM BO NAMESTO TREH DELAVCEV DELAL SAMO EDEN.“
„SAJ ŽE ZDAJ DELA SAMO EDEN!“

Dvojno poročanje:

● Janez Klenk, 27 let, iz Zgornje Nižine, stanujoč na Šmartni 35, v službi pri podjetju Centrokamen, je dne 25. 1. 1971 razbil nos Tonetu Špehu iz Šiške, stanujočemu v Vodmatu, zaposlenemu pri komunalnem transportu.

● Slišati je, da je neka vplivna oseba iz gospodarstva dala neki vplivni politični osebi neko kuverto z nekim denarjem ob neki priliki.

„MLEKO BO, PREMOG BO, OLJE BO, ELEKTRIKA BO,“ JE REKEL LAŽNIVI KLJUKEC.

Glavni direktor zasavskih premo- govnikov: „Naš srednjeročni program razvoja energetike, od kate- rega smo si veliko obetali, je ostal peč z njim, nekaj energetike bo že dal, vsaj simbolično.“

ZIMSKI POGOVOR MED HIŠNIKI.
„ALI VEŠ, KAKŠNA JE RAZLIKA MED NAMI IN GOSPODARSTVE- NIKI?“

„NO, KAKŠNA?“

„MI VSAJ PRIZNAMO, DA GA KIDAMO!“

„Si se že odločil za poklic, ko boš končal osemletko?“

„Za zdaj kaže, da bom gospodini- ska pomočnica, ker imamo letos na naši šoli v osmem razredu tri ure gospodinjskega pouka na teden.“

NAŠO STANOVANJSKO STISKO REŠUJEJO CELO DELAVSKA NA- SELJA V NEMČIJI.

Kar se Janezek nauči, to Hans zna.

SPET SI PRIZADEVAMO ZA BOLJ- ŠI POLOŽAJ NAŠIH DELAVCEV: OBETAMO JIM CARINSKE OLAJ- ŠAVE, ČE BODO DELALI V TUJINI.

„Bral sem, da se naše gospodar- stvo izboljšuje in da se stabilni di- nar že pojavlja na obzorju.“

„Kaj pa je to obzorje?“

„To je tista črta, ki se toliko bolj oddaljuje, kolikor bolj se ji skušaš približati.“

NE: DEVALVACIJA DINARJA, AM- PAK: DEVALVACIJA ZAUPANJA.

Zvezni poslanec: „Glavna pomanjk- ljivost je v tem, da nimamo ustrez- ne ocene lanskega in prejšnjih let, ne vidimo, kje so sistemski in drugi vzroki, ki so dušili reformo.“ (Brez skrbi, jih bomo že odkrili, ko bodo začeli dušiti tudi stabilizacijo.)

KER VLADI OSTAJATA ŠE DVA MESECA ZA IZVEDBO GOSPO- DARSKE STABILIZACIJE, JI PRED- LAGAM, DA ORGANIZIRA KOLEK- TIVNI IZLET V ROMARSKE SVETE KRAJE.

Kdor molči, najmanj izgubi.

„JURE, ALI KAJ OBČUTIŠ DEVAL- VACIJO?“

„O, SEVEDA. PREJ ME JE ŽENA KLICALA JUR, ZDAJ ME PA JUR- ČEK.“

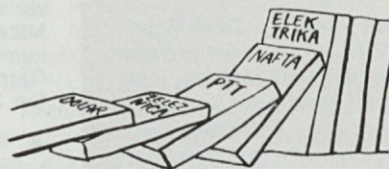
Član ZIS: „Samo od junija do de- cembra so se povečale hranilne vloge skoraj za milijardo. To je do- kaz, da varčevalci zaupajo v poli- tiko naše države. (Tole o varčevav- cih bi morda bolj držalo, če bi bilo povedano v preteklem času.)

PRED REPUBLIŠKO SKUPŠČINO JE PREPOVEDANO PARKIRANJE, DA BI IMELI POSLANCI LEPSI RAZGLED NA LJUBLJANSKO BAN- KO.

Enim leti v usta, drugim mečejo pod noge.

„TOVARIŠI, PREŽIVLJAMO OB- DOBJE, KI BO RESDA PRECEJ TEŽJE, KOT JE BILO PRETEKLO, BO PA ZATO, UPAJMO, LAŽJE OD PRIHODNJEGA.“

DOMINE

Predstavniki inštituta za zunanjo trgovino: „Sedanja devalvacija di- narja v bistvu sploh ni vključila v koncept programa, katerega cilj je konvertibilnost.“ (Upajmo, da se bo to posrečilo slej ko prej eni od nadaljnjih devalvacij.)

KAKO JE MOGOČE, DA DIREK- TOR MANJŠEGA PODJETJA ZA- SLUŽI VEČ KAKOR DIREKTOR VELIKEGA PODJETJA?

● Popolnoma razumljivo, saj na- pravi direktor v manjšem podjetju manj škode kot v velikem.

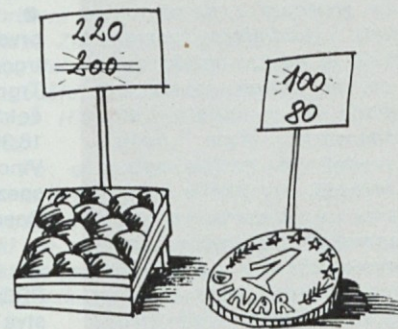
● V majhnem podjetju je samo en „bog“, v velikem pa je direktor „bog“ nad več bogci.

„ZAKAJ DINAR KUJEJO IZ ZLITI- NE IN NE IZ PLOČEVINE?“
„ZATO, KER JE NAVADNA PLO- ČEVINA PREDRAGA.“

Ko bi dali nekaterim dvojne plače, da ne bi več delali, bi tisti, ki res delajo, morda ne imeli več samo polovičnih plač.

NE: DELU ČAST IN OBLAST, AMPAK: OBLASTI VEČ DELA!

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijski šiling (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● **JANKOVIČ**, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajalec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● **Sodnijsko pooblaščen prevajalec** za slovenski in srbskohrvatski jezik **MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● **PREVAJAVSKA PISARNA** v Münchnu. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih sodno overovi in piše prošnje dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajalec in tolmač **MILENA GRATZA**, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linija 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● **SLOVENEK**, 25 let star, visok 168 cm, mizar, nekaj let v Nemčiji, z lastnim avtomobilom, želi spoznati preprosto slovensko dekle, staro 20 do 25 let, z resnim namenom, da se z njo poroči. Naslov na upravi Naše luči pod navedenimi pogoji (štev. 14).

● **DOBREGA BASKITARISTA** nujno išče zabavno instrumentalni ansambel za redno igranje v Münchnu. Stanislav Meglič, 8046 Garching b. München, Breslauer Str. 13.

● **DOBREGA, ZANESLJIVEGA MESARJA** za delo v novozgrajeni tovarni mesnih izdelkov, predvsem kranjskih specialitet, iščem. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Pišite ali zglašite se osebno na naslov: Vincenc Draksler, 8058 Erding, Robert-Bosch-Str. 7.

● **KRANJSKE KLOBASE**, prave in prvovrstne, lahko dobite v naši novi trgovini v Erdingu v bližini Münchna. Trgovina je odprta od ponedeljka do četrтка od 8 do 17, v petek pa do 18.30. Pišite ali pa pridite sami k nam! Vincenc Draksler, Oberkrainer Wurstspezialitäten, 8058 Erding, Robert-Bosch-Str. 7.

● **SLOVENSKI HOTEL V RIMU NA-PRODAJ** — Po desetih letih hotelirstva v Rimu sem se odločil, da delno izprežem iz hotelskega poklica. V bodoče nameravam ustanoviti slovensko

realitetno pisarno v Trstu, po kateri bom skušal posredovati tudi pri reintegraciji slovenske emigracije v zamejstvu tržaške, goriške in koroške pokrajine. Moja želja je, da preide slovenski hotel rojaku v vodstvo. Za informacije pišite na naslov: **LEVSTIK Vinko**, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 — Roma (Italy).

● **PRODAM HIŠO** z majhnim gospodarskim poslopjem in 1 ha zemlje na Teharjah, predmestje Celja. Hiša je takoj vseljiva. Ponudbe na naslov: **Marija Pogljajen**, Sv. Katarina, Topol 18, p. Medvode pri Ljubljani.

● **ENOSTANOVANJSKO HIŠO** z mizarско delavnico, inventarjem, zgrajeno leta 1950, v predmestju Ptuja, prodam. Interesenti naj se zgledajo na naslov: **Josef Rebernik**, Speyer am Rhein, St. Germanstr. 17, W-Deutschland.

● **MANJŠE POSESTVO** na hribovitem kraju je na prodaj. Do naselja, ki je povezano z asfaltno cesto z večjimi kraji v Sloveniji, je pol ure hoda. V naselju je kmečka zadruga, pošta, več trgovin, brivnica, trafika, osemletka, cerkev itd. Tudi za zaposlitev je več možnosti. Ker je hiša stara, je cena posestva zelo ugodna. Znaša le 55.000 Ndin (približno 14.000 DM). Interesenti, pišite na naslov: **Fanika Podmenik**, Krišandol 8, 61431 Dol pri Hrastniku, Slovenija, Jugoslavija.

● **VIPA VC JOŽE**, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, SCHANZLIN motorne kosilnice, okopalnice in škropilnice, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male oblate. Pošiljamo na zaželeno naslove.

● **JODE — JOŽE DEBELAK**, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

menja, čez prehod Na peklu k stari župni cerkvi na Cankarjevem trgu. Pa si je še vredno ogledati Graben in Lontrg, špital in špitalsko cerkev, stoletno lipo in škofovo žitnico Kaščo. Vsaj nečesa še ne smemo pozabiti: originalne kmečke hiše in kozolca, čebelnjaka in vodnjaka, sušilnice in senika na grajskem vrtu.

Tudi po okolici Škofje Loke je razmetana cela vrsta biserov: v cerkvi na Suhi freske Jerneja iz Loke, kranjski prezbitelj in „zlati“ oltar, v cerkvi na Gostemem freske, v baročni cerkvi na Hribcu oltarna slika Janeza Šubica, na pročelju cerkve v Crngrobu freska s prizori iz vsakdanjega življenja, jama Kevdrc in še in še.

Vstopimo v Poljansko dolino, vso pokrito z gozdovi in po terasah stoječimi širokimi hišami z mnogimi okni. Na Visokem bomo obiskali grob Ivana Tavčarja, ki si je tu uredil podeželski dvorec in ga ovekovečil v Visoški kroniki. V Poljanah bomo obiskali Tavčarjevo rojstno hišo, pa še rojstno hišo slikarjev Janeza in Jurija Šubica. Mogoče se po Žirovski kotlinici zapeljemo še v kraljestvo čevljev, v Žiri.

Selška dolina nosi na svojih bregeh drobne zaselke: Bukovico in Selca in Češnjico. Dražgoše pod robom Jelovice bodo za večne čase posebne vrste spomenik: partizani so se ob novem letu 1942 vanje zabarikadirali. Ko so Nemci vas napadli, so se partizani iz nje umaknili, vaščane pa prepustili nacistični brutalnosti: ti so moške postrelili, žene in otroke izselili, hiše požgali in, kar je ostalo, razstrelili.

V Železnikih stoje hiše kot vojaki v ozkem dnu doline. Na kovanje žebeljev pa vsega, kar je bilo s tem v zvezi — taljenja rude z Jelovice, uporabe vodne sile in žganja oglja — spominja stari plavž in nekaj fužinarskih hiš.

Zali log se ponaša s skrilasti-

mi strehami, Sorica pa s svojo izredno lego: pod skalnatimi stenami Alp leži sredi macesnovih gajev na zelenih višinskih policah kot kužek v peharju. Tu je bil doma Ivan Grohar in ni čudno, da se na njegovih platnih vrste tako nežne barve.

Skočimo med potjo še v Podrečo, kjer je bil rojen pesnik Sorškega polja Simon Jenko.

Zapustimo Škofjo Loko in bližnje kraje, pa se pomaknimo više na Gorenjsko. Na robu Savske doline se nam odpre slikovit pogled na živahno gornjo črto starodavnega mesta Kranja, ki ji dajejo posebni čar trije zvoniki in obzidni stolp. Za to silhueto se dvigajo vrhovi Storžičevega pogorja in Grintavcev. V ravnino za mestom pa je vrezana globoka kanjonska dolina Kokre.

Ni čudno, da so si že stari Iliri zgradili na tem slikovitem skalnem pomolu med Savo in Kokro svoje bivališče. Kasneje so tu rogovillili Goti in Langobardi, še kasneje pa so se sem naselili deželni grofje Kranjske marke. Sejmi in kupčije so sem privabili krčmarje — v Prešernovem času je bila skoraj vsaka tretja hiša krčma. Tu so se domačini in okoličani tudi tožarili in pravdali v hiši pravice.

Danes se v Kranju vozlja osem raznih cest. Na opuščnem pokopališču še stojita Prešernov in Jenkov nagrobnik, sicer se pa Kranj baha z nebotičnikom in Prešernovim gledališčem, novim stadionom in kopališčem. Tudi krčm ne manjka in nekatere so si izbrale zanimiva imena: Zlata riba in Delfin, Prešernov hram in Jerca, Pri Knedlinu in Kmetič.

Mogoče le ne bi bilo nápak stopiti v gotsko župno cerkev in naprej v šmartinsko cerkev s slikami Layerja, Langusa in Stroja v Stražišču.

Sredi obširnih gozdov samuje Besnica. Malo nad vasjo se spusti Nemiljščica v slap Šum. Visoko v pobočju čepi vas Jamnik, ki priča, da so bile po oko-

lici včasih jame, kjer so kopali železovo rudo.

Na oni strani Save stoji pri vasi Okroglo star mlin, zraven njega je pa še iz starih časov brod. Malo naprej so se hiše nagnete skupaj in si nadele ime Naklo.

Kranjsko polje je kakor s svinčnikom razdeljeno na proge njiv, okrog katerih temnijo gozdovi. Sredi ravnine se je postavil Šenčur, ena najstarejših gorenjskih fara: hiše so se zgnetle v gruči okrog cerkve, druge pa so stopile v dve vrsti ob cesti in potok. Sliko za veliki oltar v cerkvi je naslikal Jurij Šubic.

Cerklje so nekako središče kmečke okolice. Sredi vasi stoji spomenik Davorinu Jenku, skladatelju himne „Naprej, zastava slave!“ Pri Spodnjem Brniku pa si bomo ogledali moderno urejeno civilno letališče z betonsko stezo.

Če bi hoteli na gore, imamo tu lepo prilžnost: iz doline Reke nas popelje žičnica na Kravec k mogočnemu planinskemu domu. Nad njim bomo ugleдали televizijsko postajo.

Blizu Dvorij bo naš pogled presenetil grad Strmol, lepo naslonjen na breg in obdan od obzidja in stolpov. Pa vefesovski samostan in v njegovi prelepi baročni cerkvi kar cela galerija slik umetnika Kremser-Schmidta.

V dolini Kokre je vreden obiska Preddvor: preddvorski grad, grad na Hribu in grad Turn nas popeljejo v preteklost, cerkvice sv. Jakoba, sv. Miklavža in sv. Lovrenca v verski svet, tik za hrbtom vasi pa veličastna vrhova Zaplate in Storžiča v božjo delavnico. Sredi travnatega pobočja Zaplate moti le temna krpa Hudičev boršt ali pa niti ne.

Po dolini Kokre prodiramo prav v osrčje Karavank. Z obeh strani visijo gozdovi na cesti, ki se skozi ovinke in čez mostove prebija vedno više proti Jezerskemu vrhu.

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ
Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 15 05).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15-I. (Tel. 0711 — 60 52 78).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 48 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus.

(Tel. 0311 — 6 98 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).